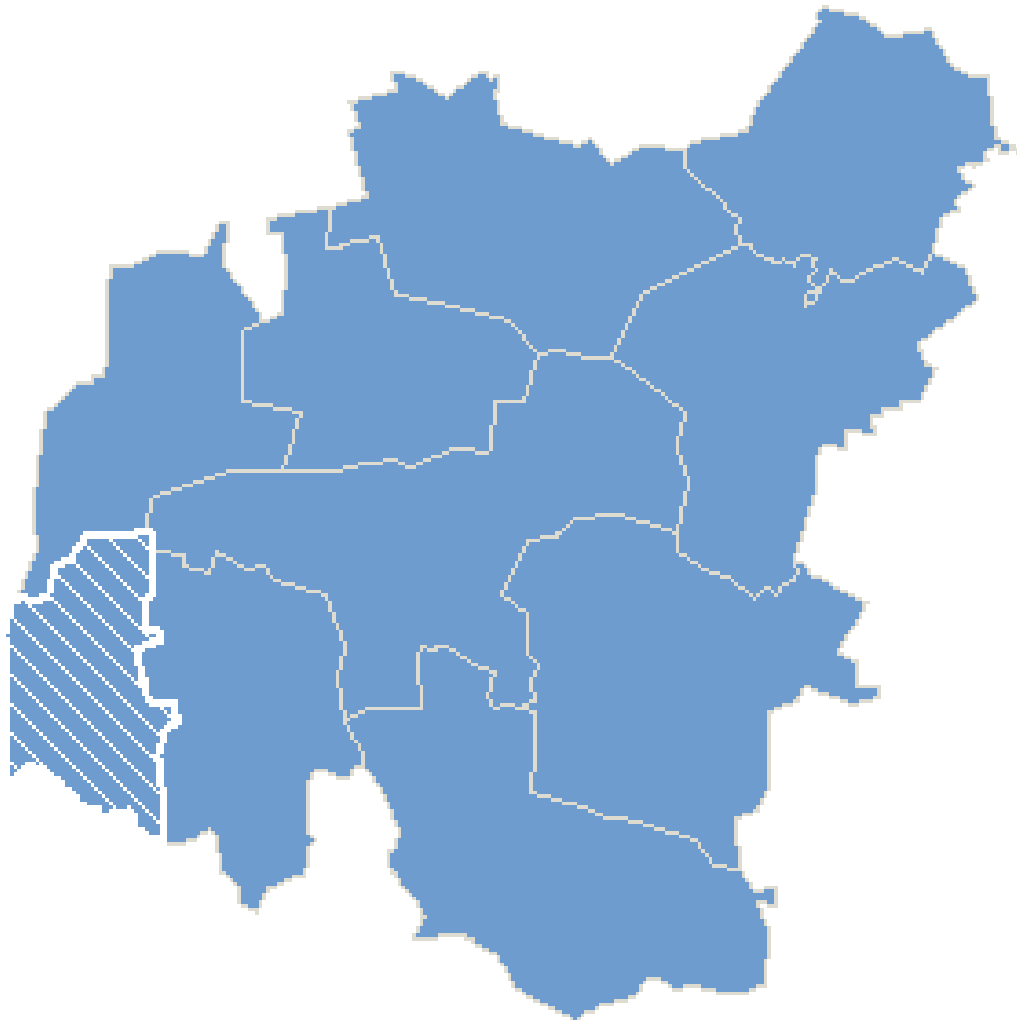

Załącznik
do Uchwały NR XIV/84/2016
Rady Gminy Skomlin
z dnia 21 marca 2016r.

**STRATEGIA ROZWOJU
GMINY SKOMLIN
NA LATA 2016-2026**

Zleceniodawca:

Urząd Gminy Skomlin
98 - 346 Skomlin, ul. Trojanowskiego 1
tel. (43) 886 44 77, 886 45 05
fax (43) 886 44 77
www.skomlin.pl

Autor:

Aleksandra Bużyńska
Tel. 721 028 189
aleksandra.buzynska@gmail.com

Współudział:

Grzegorz Maras
Wójt Gminy Skomlin

oraz :

Pracownicy Urzędu Gminy Skomlin ,
Pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skomlinie

Spis treści

I. WPROWADZENIE	5
1.1. Wstęp	5
II. CHARAKTERYSTYKA GMINY SKOMLIN	7
2.1. Ogólna charakterystyka gminy	7
2.2. Środowisko przyrodnicze	9
2.3. Walory historyczno - przyrodnicze	13
2.4. Gospodarka przestrzenna	24
III. SFERA SPOŁECZNA	26
3.1. Sytuacja demograficzna	26
3.2. Rynek pracy	35
3.3. Aktywność społeczna oraz działalność organizacji pozarządowych.....	43
3.4. Oświata, kultura oraz sport	47
3.4.1 Oświata	47
3.4.2 Kultura i sport	49
3.5. Ochrona zdrowia oraz pomoc społeczna	51
3.6. Bezpieczeństwo publiczne	53
IV. GOSPODARKA	54
4.1. Przedsiębiorczość	54
4.2. Rolnictwo.....	60
4.3. Turystyka	69
4.4. Energia odnawialna	73
V. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	75
5.1. Sieć komunikacyjna – infrastruktura drogowa.....	76
5.2. Infrastruktura elektroenergetyczna	78
5.3. Infrastruktura wodno - kanalizacyjna.....	80
5.4. Gospodarka odpadami	82
VI. INWESTYCJE ZREALIZOWANE W GMINIE SKOMLIN	84
VII. BUDŻET GMINY	88
VIII. ANALIZA SWOT	96
IX. CELE OGÓLNE I SZCZEGÓŁOWE ROZWOJU OBSZARU GMINY	103
X. ZADANIA ZMIERZĄCE DO POPRAWY SYTUACJI DANEGO OBSZARU	108

10.1. Zmiany w strukturze gospodarczej obszaru.....	108
10.2. Zmiany w sposobie użytkowania terenu.....	108
10.3. Rozwój systemu komunikacji i infrastruktury.....	108
10.4. Poprawa stanu środowiska	109
10.5. Poprawa stanu środowiska kulturowego.....	109
10.6. Poprawa warunków i jakości życia mieszkańców	109
XI. ZADANIA INWESTYCYJNE	110
11.1. Planowane zadania inwestycyjne w okresie 2016 – 2026.....	110
11.2. Zadania planowane do realizacji po roku 2026	121
11.3. Powiązania realizowanych zadań z innymi działaniami realizowanymi na terenie kraju/powiatu/województwa	122
XII. Oczekiwane wskaźniki efektów realizacji Strategii	135
XIII. Finansowanie	138
XIV. System wdrażania Strategii	139
XV. Sposoby monitorowania, oceny oraz komunikacji społecznej Strategii	141
15.1. System monitorowania	141
15.2. Sposób oceny	143
15.3. Sposób inicjowania współpracy pomiędzy sektorem publicznym a organizacjami pozarządowymi.....	145
15.4. Działania informacyjne i promocja Strategii Rozwoju Gminy Skomlin	150

I. WPROWADZENIE

1.1. Wstęp

Strategia rozwoju obejmuje najszersze spektrum działalności samorządu. Jej zakres czasowy jest zwykle najdłuższy, a rola w stosunku do wszystkich pozostałych planów nadrzędna.

Rozwój jednostek samorządu terytorialnego to długookresowy proces zmian, który ma charakter celowy i prowadzi do poprawy stanu istniejącego. Często spotykana w literaturze ekonomicznej kwestia rozwoju jest niezwykle rozległa i złożona. Ta kwestia powinna być jednak kojarzona z oczekiwanymi, pozytywnymi przeobrażeniami ilościowych, jakościowych i strukturalnych właściwości konkretnego układu.

Rozwój lokalny to zharmonizowane i systematyczne działanie społeczności, władzy publicznej oraz pozostałych podmiotów funkcjonujących w danej jednostce terytorialnej, które zmierzają do kreowania nowych jak, również poprawy istniejących walorów użytkowych w danej jednostce samorządu terytorialnego, tworzenia korzystnych warunków dla gospodarki oraz zapewnienia ładu przestrzennego oraz ekologicznego.

Cechą rozwoju lokalnego jest jego podzielność funkcjonalna. Gdzie wyróżnić można trzy podstawowe płaszczyzny funkcjonalne rozwoju lokalnego: lokalny rozwój gospodarczy, lokalny rozwój społeczny, lokalny rozwój środowiska naturalnego. Istnieje ponad to szereg subpłaszczyzn, takich jak lokalny rozwój przestrzenny, lokalny rozwój infrastruktury czy lokalny rozwój rynku pracy.

Kształtowanie polityki rozwoju lokalnego wymaga przede wszystkim kompleksowego podejścia. Jest to proces, który powinien być zaplanowany, świadomy, skoordynowany oraz sterowany przez lokalne struktury np. takie jak władze gminy. Z reguły jest to proces długotrwały, ponieważ efekty działań prorozwojowych są często oddalone w czasie. Polityka rozwoju powinna być oparta na aktywności społeczności lokalnych. Proces ten jest bardzo pracochłonny i nowatorski. Wymaga on integracji, koordynacji i kooperacji, a przede wszystkim ze względu na współzależności, jakie występują w procesie rozwoju, indywidualność jednostek, które występują w inicjatywach rozwojowych oraz potrzebę zainteresowania miejscowej ludności rozwojem. Polityka rozwoju gminy powinna uwzględniać m.in.: położenie geograficzne, strukturę gospodarki i jej specyfikę, sytuację demograficzną i lokalny rynek pracy, infrastrukturę techniczną i społeczną, środowisko przyrodnicze, możliwe do wykorzystania zasoby, wiodące dziedziny rozwoju, cechy

społeczności lokalnej, czy dziedzictwo kulturowe i tradycje. Kreowanie polityki rozwoju obarczone jest ryzykiem, dlatego też wymaga ciągłej kontroli efektów, a także oceny postępów.

Prace nad aktualizacją strategii rozwoju Gminy Skomlin zainicjowały władze lokalne. Mają one na względzie przede wszystkim zapewnienie odpowiedniego komfortu życia mieszkańcom danej społeczności, a także stworzenia przyjaznego otoczenia dla potencjalnych inwestorów jak, również już istniejących przedsiębiorstw. Poprzez swoje działania chcą doprowadzić do zrównoważonego i harmonijnego rozwoju społeczno – gospodarczego Gminy Skomlin rozumianego w ujęciu lokalnym jak, również regionalnym, krajowym oraz europejskim. Ten dokument stanowić będzie narzędzie do odpowiedniego wyboru długofalowych celów, tworzenia programów do realizacji zadań, a przede wszystkim narzędzie aktywizacji rozwoju gminy. Celowość aktualizacji Strategii Rozwoju Gminy Skomlin wynika z nieustannie zmieniających się warunków zewnętrznych oraz wewnętrznych, wymagających wdrażania innowacyjnego spojrzenia na zasoby gminy, a także zagospodarowania ich w taki sposób, aby wspomagały rozwój jednostki samorządu terytorialnego, jednocześnie biorąc pod uwagę najistotniejsze trendy w koncepcji wypracowanej na wyższych szczeblach administracyjnych.

Fundamentalna przesłanka formalno – prawna uzasadniająca potrzebę ewaluacji dokumentów strategicznych JST wynika z zaktualizowania dokumentów europejskich (Europa 2020), krajowych (Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju do 2030r., Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju do 2020r., Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie) i regionalnych (Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego na lata 2007-2020 oraz Zintegrowana Strategia Rozwoju Powiatu Wieluńskiego 2014-2020). W związku z aktualizacją dokumentów na wyższych szczeblach zaistniała potrzeba spójnego horyzontu czasowego dla strategii rozwoju gminy, dlatego też ramy czasowe stanowią lata 2016-2026.

Zaktualizowana strategia będzie przede wszystkim zawierała zadania stawiające za cel nadrzędny dążenie do zrównoważonego rozwoju gminy. Będzie procesem przenikającym, integrującym i spajającym działania polityczne, gospodarcze, społeczne i przestrzenne, z uwzględnieniem przy tym zachowania równowagi środowiska naturalnego, a także jego ochrony. Zadania uwzględnione w tym dokumencie mają dążyć do stworzenia lepszych warunków do życia w gminie nie tylko samorządowi lokalnemu, ale zwłaszcza mieszkańcom oraz przedsiębiorcom, instytucjom oraz organizacjom działającym na terenie gminy, którzy w partnerstwie mogą osiągnąć wspólny sukces.

II. CHARAKTERYSTYKA GMINY SKOMLIN

2.1. Ogólna charakterystyka Gminy

Gmina Skomlin położona jest w południowo-zachodniej części powiatu wieluńskiego. Dlatego od 1975 roku należała do dawnego teraz już nieistniejącego województwa sieradzkiego. Następnie zgodnie z ustawą o samorządzie województwa z dnia 5 czerwca gmina Skomlin od 1998 roku leżała na terenie województwa łódzkiego. Ziemie skomlińskie mimo tych zmian administracyjnych zawsze przynależały do Ziemi Wieluńskiej, a później do powiatu wieluńskiego.

Gmina Skomlin jest jedną z najmniejszych gmin znajdujących się w powiecie wieluńskim zarazem pod względem liczby mieszkańców jak i powierzchni. Dane dotyczące powierzchni jak i liczby mieszkańców gmin należących do powiatu wieluńskiego przedstawia tabela nr 1.

Rysunek nr 1 Powiat wieluński

Tabela nr 1 Powierzchnia i liczba ludności gmin powiatu wieluńskiego

Lp.	Gmina	Powierzchnia (km ²)	Ludność
1.	Wieluń	131	32245
2.	Wierzchlas	118	6637
3.	Pątnów	115	6554
4.	Osjaków	101	4807
5.	Ostrówek	101	4562
6.	Konopnica	83	3847
7.	Mokrsko	78	5455
8.	Biała	74	5575
9.	Czarnożyły	70	4561
10.	Skomlin	55	3389

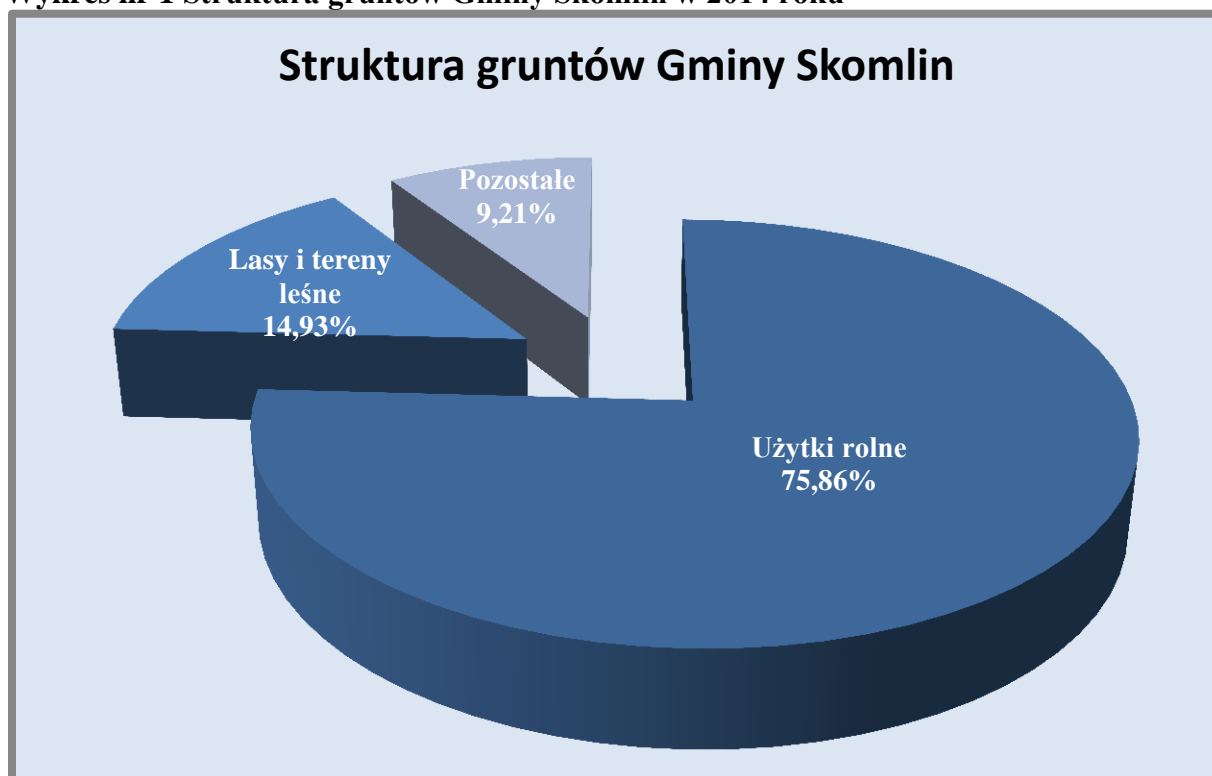
Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS, Bank Danych Lokalnych

Na dzień 31 grudnia 2015 roku liczba mieszkańców gminy Skomlin wynosiła 3389 osób. Powierzchnia gminy to tylko 55 km², co zaklasyfikowało ją na ostatnim miejscu w powiecie wieluńskim.

W skład sieci osadniczych Gminy Skomlin wchodzi 18 miejscowości, które tworzą 11 sołectw (jednostek pomocniczych): Skomlin I, Skomlin II, Wróblew, Wichernik, Zbęk, Toplin, Brzeziny, Bojanów, Klasak Duży, Walencyzna, Maręże.

Największą część obszaru Gminy Skomlin zajmują użytki rolne. Spowodowane jest to tym, że mieszkańcy gminy zajmują się głównie pracą na roli, jest to ich podstawowa forma utrzymania. Obszar zajmowany przez Gminę Skomlin ma charakter typowo rolniczy, sprzyjają temu występujące tu gleby brunatne właściwe i wylugowane oraz czarne ziemie, które wytworzyły się z pyłów i glin. Wielkość przeciętnego gospodarstwa wynosi od 5 do 7 ha. Powierzchnia gruntów rolnych zajmuje największą część obszaru Gminy Skomlin ok. 75,11%. Wszystkie te grunty należą wyłącznie do rolników indywidualnych z całej gminy. Natomiast użytki leśne stanowią ok. 14,90%, a pozostałe grunty ok. 9,99% wszystkich gruntów gminy Skomlin. Gmina Skomlin ma tak małą lesistość ze względu na to, że na jej obszarze występują tylko dwa lasy: las wróblewski oraz skomliński.

Wykres nr 1 Struktura gruntów Gminy Skomlin w 2014 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych w Urzędzie Gminy w Skomlinie.

2.2. Środowisko przyrodnicze

Gmina znajduje się w centralnej Polsce pomiędzy wyżynami południowej i nizinami centralnej części kraju. Dokładniej leży na południowym krańcu Niziny Południowowielkopolskiej, na Wysoczyźnie Wieruszowskiej. Teren gminy jest w znacznej części płaski z nieznacznymi wzniesieniami, zajmuje powierzchnię równą 5520 ha. Na dany obszar składają się następujące grunty przedstawione w tabeli nr 2:

Tabela nr 2 Struktura gruntów obszaru Gminy Skomlin na dzień 20.11.2014 r.

Forma użytkowanie gruntów		Powierzchnia w ha	Udział procentowy w całkowitej powierzchni
Użytki rolne	Grunty orne:	3320,8806	60,16%
	Sady:	24,2533	0,44%
	Łąki	744,8440	13,49%
	Pastwiska	97,7595	1,77%
	Razem:	4187,7374	75,86%
Lasy i tereny leśne	las publiczne	429,2000	7,78%
	las prywatne	395,0000	7,16%
	Razem:	824,2000	14,93%
Tereny zadrzewione i zakrzewione		31,0496	0,56%
Grunty zabudowane i zurbanizowane		87,5151	1,59%
Grunty pod wodami		47,6611	0,86%
Nieużytki		18,1330	0,33%
Pozostałe		323,7038	5,86%
Ogółem:		5 520	100%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych w Urzędzie Gminy w Skomlinie.

W tabeli można zauważyć znaczną przewagę użytków rolnych, stanowią one 75,86 % całkowitej powierzchni Gminy Skomlin, natomiast najmniejszy udział posiadają nieużytki ok. 0,33%.

Kolejnym znaczącym elementem składowym gruntów Gminy Skomlin są lasy zajmują one 824,2 ha powierzchni, znajdują się one w północnej oraz południowej części gminy. Głównie są to bory sosnowe suche na ubogim siedlisku z niewielką domieszką drzew liściastych tj.:

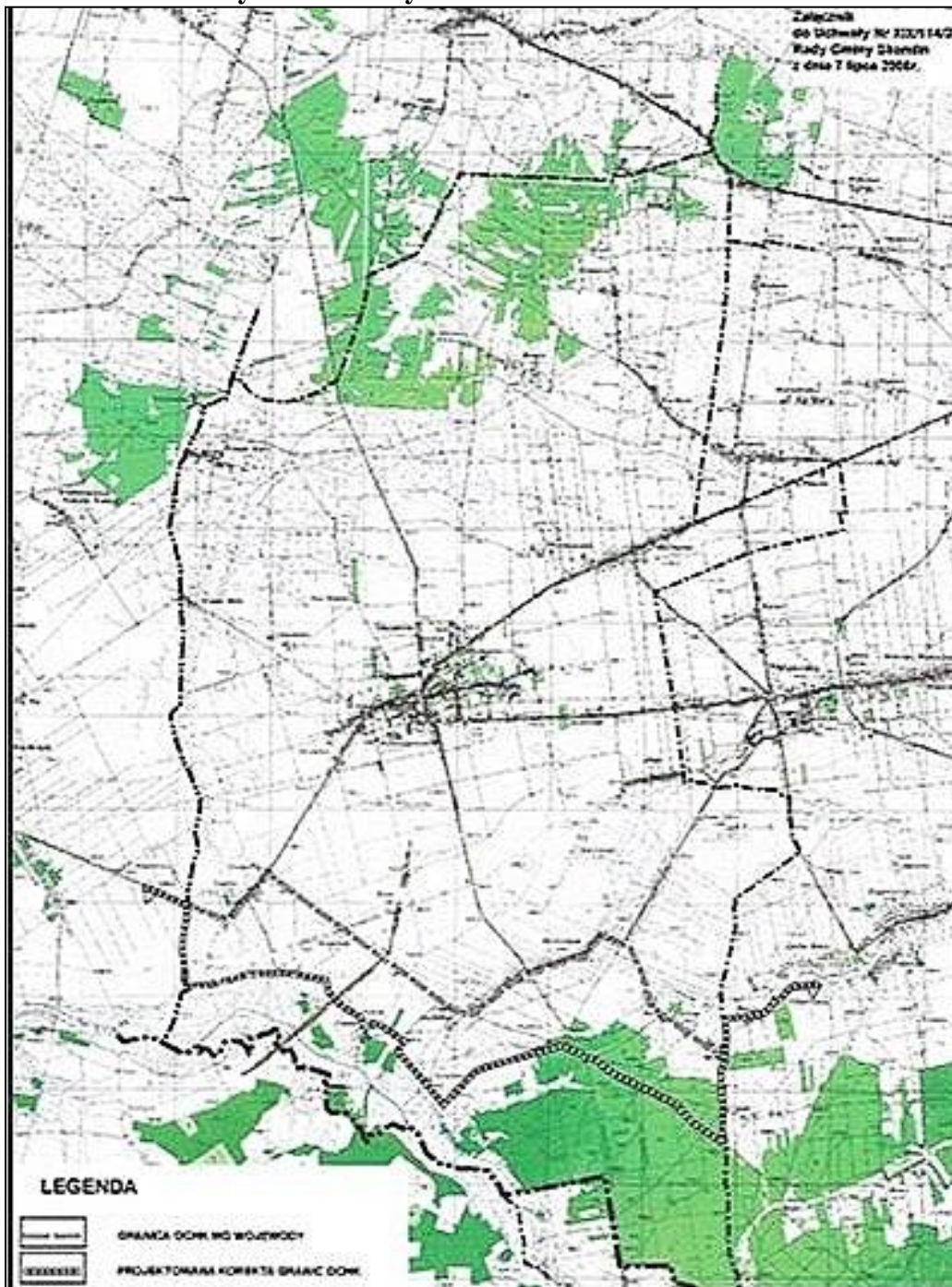
dęby i brzozy. Porastają one rozległe piaszczysto-żwirowe spłaszczenia w dolinach rzeki Prosny oraz kanału Skomlin - Toplin tzw. Toplinka.

Dla krajobrazu Gminy Skomlin charakterystycznymi elementami są:

- równinna wysoczyzna (200-240 m. n.p.m.);
- równina sandrowa (180-190 m. n.p.m.);
- rozległa dolina rzeki Prosny (170-180 m. n.p.m.);
- szeroka nieckowata dolina Toplinki (180-185 m. n.p.m.).

Na obszarze Gminy Skomlin znajdują się dwie makrostruktury przestrzenne o bogatych uwarunkowaniach przyrodniczych. W północnej części gminy znajdują się bogate ekosystemy, gdzie występują biologicznie czynne obszary pastwisk oraz niskie torfowiska. Natomiast w południowej części przylega do pradoliny rzeki Prosny i odznacza się dużą lesistością. W sprawie tej części gminy została podjęta Uchwała NR XIX/114/2008 Rady Gminy Skomlin z dnia 7 lipca 2008 r. dotycząca obszaru chronionego krajobrazu doliny rzeki Prosny. Zgodnie z uchwałą zakazuje się lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 50m od linii brzegów rzeki Prosny, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej bądź rybackiej.

Rysunek nr 2 Mapa Gminy Skomlin z wyznaczonym obszarem chronionego krajobrazu doliny rzeki Proсны

Źródło: Uchwała NR XIX/114/2008 Rady Gminy Skomlin z dnia 7 lipca 2008 r. dotycząca obszaru chronionego krajobrazu doliny rzeki Proсны

Proсны – lewy dopływ Warty jest jedyną rzeką płynącą przez teren gminy, wzdłuż niej ciągnie się obszar najwyższej ochrony wód podziemnych.

Dodatkowo w zakresie konserwatorskiej ochrony przyrody na obszarze gminy występuje 11 pomników przyrody, wykaz został przedstawiony w tabeli poniżej.

Tabela nr 3 Wykaz Pomników przyrody znajdujących się na terenie Gminy Skomlin

Lp.	Pomnik przyrody	Obwód w cm	Położenie	Nr działki w ewidencji gruntów
1.	Wiąz szypułkowy	320	Skomlin – teren przykościelny	1483
2.	Wiąz szypułkowy	360	Skomlin – teren przykościelny	1483
3.	Lipa drobnolistna	280	Skomlin – teren przykościelny	1483
4.	Klon zwyczajny	270	Skomlin – teren przykościelny	1483
5.	Wiąz szypułkowy	360	Skomlin – teren przyszkolny	1641/4
6.	Klon zwyczajny	250	Skomlin – teren przyszkolny	1641/4
7.	Wiąz szypułkowy	420	Skomlin – teren przyszkolny	1641/4
8.	Lipa drobnolistna	500	Skomlin – teren przyszkolny	1641/4
9.	Sosna wejmutka	240	Skomlin – teren przyszkolny	1641/4
10.	Sosna wejmutka	230	Skomlin – teren przyszkolny	1641/4
11.	Dąb szypułkowy	410	Maręże – przy polnej drodze	83

Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Skomlin.

Podstawą prawną do zaistnienia takiej ochrony była Decyzja Wojewody Sieradzkiego nr 3 z dnia 19.02.1998r.

Do obiektów chronionych w gminie należą również:

- częstochowski rezerwar wód podziemnych klasy ochrony ONO;
- złoża kopalin użytecznych rejonu Złota Góra

Należy również wspomnieć o już nieistniejącym obiekcie chronionym, jakim był Park Podworski w Skomlinie. Był to park pochodzący z XIX wieku o powierzchni 4, 0 ha, niestety został wycięty na początku lat 70-tych XX wieku, a obecnie na tym terenie znajduje się Zespół Szkół.

2.3. Walory historyczno – kulturowe

Skomlin jest to miejscowość posiadająca niezwykle ciekawą historię. Pierwsze oznaki obecności człowieka na terenach Ziemi Wieluńskiej pochodzą z VI wieku p.n.e. Dowodem na to są znaleziska w pobliskich miejscowościach pochodzące z epoki kamienia łupanego oraz brązu i żelaza. Natomiast wzmianki na temat miejscowości Skomlin pojawiają się po raz pierwszy w 1210 roku ukryte pod łacińską nazwą Zscomelin w dokumencie, gdzie Władysław Odonic zakłada klasztor cysterek w Ołoboku. Wtenczas Skomlin zostaje przekazany na rzecz klasztoru sióstr cysterek. Kolejne wzmianki już ze spolszczoną nazwą Skomlin pojawiają się w dokumencie biskupa Pełki, który pochodzi z 6 lutego 1245 roku.

Znaczącym wydarzeniem w dziejach Skomlina było również umieszczenie go oraz pobliskich miejscowości na prawie niemieckim przez Księcię oraz konwent cysterek za przyzwoleniem księcia Przemysława I Wielkopolskiego. W ówczesnym czasie takie lokowanie wsi na prawie niemieckim, pozwalało na określenie sposobu płacenia podatków czy też wyznaczało zakres władzy wójta lub sołtysa. Prawo niemieckie było jednolite i przejrzyste oraz miało bardzo duży wpływ na panujący wówczas ład społeczny.

Kolejnym ważnym wydarzeniem zapisanym w dziejach Skomlina było przybycie Władysława Łokietka na zamek skomliński. Dowodem na to jest dokument pochodzący z 1299 roku, który informuje nas o wizycie w tym czasie księcia na terenach Skomlina. Jest to istotna wiadomość, ponieważ w ustnej tradycji wielokrotnie przewija się motyw zamku, który miał tu niegdyś istnieć. Żadnej osobie jednak do obecnej chwili nie udało się wyznaczyć, w jakim miejscu dokładnie miał znajdować się zamek skomliński, jak również, to kto, kiedy i z czyjego polecenia go zbudował. Wśród mieszkańców gminy Skomlin krąży teza, że tak naprawdę nie chodziło o zamek, a jedynie o dużą fortecę wybudowaną, gdzieś w pobliżu Proсны. Jednak niepodważalnym faktem jest to, iż w 1299 roku Władysław Łokietek gościł na terenach Skomlina.

Przez około 80 lat ziemia wieluńska często zmieniała swoich właścicieli. Natomiast w 1378 roku książę Władysław Opolczyk przekazuje Skomlin w lenno Janowi Schoffowi, przez co osadnicy mieli płacić po dwa grosze, po ćwierci żyta i owsa do fortalicji, dostarczyć po jednej włóczni i procarzu w pancerzach na koniach według zwyczaju ziemi¹.

¹ Domagała K., Nasza mała ojczyzna Popularna historia osady Skomlin i jej okolic, Wydawnictwo OREKOP, Kraków 2007, str. 34.

W roku 1459 ukazuje się pierwsza informacja o Skomlinie jako parafii. Pierwszym udokumentowanym proboszczem w urzędzie był pleban Maciej, natomiast już po 3 miesiącach w dokumentacji widnieje proboszcz Stanisław. Jednakże według księdza Patykiewicza parafia Skomlin musiała istnieć już dużo wcześniej, ponieważ sieć parafialna na terenie ziemi wieluńskiej była już w pełni zorganizowana 100 lat wcześniej za panowania Kazimierza Wielkiego, z nieznanых przyczyn nie zostało to udokumentowane. Na kilka lat wieść o parafii Skomlin znów zanika, by ponownie pojawić się m.in. w 1522 roku. Wówczas zostaje odnotowane w kościelnych dokumentach istnienie drewnianego kościoła pod wezwaniem świętych Filipa i Jakuba. Fundatorami kościoła byli ludzie świeccy, a ówczesnym proboszczem był Stanisław Jaxa z Piotrkowa. Przy tej dacie widnieje również wzmianka o szkole parafialnej, która była finansowana z darowizn mieszkańców. W 1741 roku kościół wykonany z drewna dębowego spłonął w wyniku uderzenia pioruna. Budowa nowego kościoła rozpoczęła się dopiero po 5 latach za sprawą środków pieniężnych ofiarowanych przez Władysława Bartochowskiego, który był wtedy posiadaczem części ziem skomlińskich. Nowo powstały kościół był zbudowany z drewna modrzewiowego (przedstawiony na rysunku nr.3). Do dziś kościół jest jednym z nielicznych i najstarszych zabytków zlokalizowanych na ziemiach skomlińskich.

Rysunek nr 3 Kościół pw. św. Filipa i św. Jakuba w Skomlinie

Źródło: www.skomlin.com.pl/zabytki-gminy-skomli

Na terenie Gminy Skomlin znajdują się jeszcze dwie kaplice we Wróblewie oraz w Wicherniku. We wsi Wróblew, należącej do parafii Mokrsko znajdowała się kaplica mszalna pod wezwaniem św. Rocha i Matki Boskiej Częstochowskiej, która była zbudowana na miejscu dawnego kościoła parafialnego. W 1914 roku kaplicę poświęcił proboszcz z Praszki ks. Bolesław Wróblewski, a w 1959 roku była już murowana. W latach 1987-1989 ks. Władysław Praski zbudował kościół we Wróblewie (stan surowy), natomiast w latach 1989-1993 ukończył budowę następca Szymon Szymocha.

Rysunek nr 4 Kościół filialny p.w. św. Rocha we Wróblewie

Źródło: http://www.parafiamokrsko.pl/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=49&Itemid=94, na dzień 02.12.2014 r.

Natomiast w Wicherniku kaplica p.w. Najświętszej Maryi Panny Nieustającej Pomocy została wybudowana w latach 1989-1993, kiedy funkcję proboszcza parafii Mokrsko pełnił ks. Szymon Szymocha.

Rysunek nr 5 Kościół parafialny p.w. Najświętszej Maryi Panny Nieustającej Pomocy w Wicherniku

Źródło:http://www.parafiamokrsko.pl/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=48&Itemid=93, na dzień 02.12.2014 r.

Podczas wizytacji kanonicznej 17 grudnia 1998 roku oby dwie kaplice zostały poświęcone przez arcybiskupa Stanisława Nowaka.

Weześniej wspomniany Władysław Bartochowski był również fundatorem do dziś stojącego modrzewiowego spichlerza, zbudowanego w 1777 roku. Obydwa zabytki są cennymi budowlami i ozdobami miejscowości Skomlin.

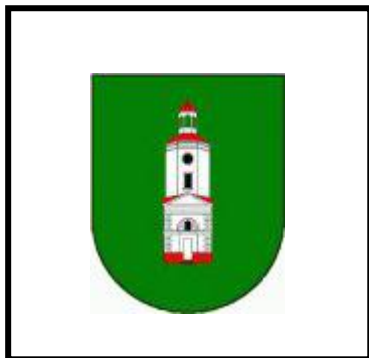
Rysunek nr 6 Spichlerz w Skomlinie

Źródło: www.skomlin.com.pl/zabytki-gminy-skomlin

Od 1815 do 1914 roku Skomlin był pod zaborem rosyjskim. W czasie tego zaboru zostaje wybudowana murowana dzwonnica, która jest umieszczona w herbie Skomlina.

Rysunek nr 7 Herb Gminy Skomlin

Źródło: www.skomlin.pl

W XX wieku można było zauważyć intensywny rozwój gospodarczy, społeczny i kulturalny, który gmina Skomlin zawdzięcza ówczesnemu proboszczowi ks. Adamowi Kukulskiemu oraz Ignacemu Bąkowskiemu. Mieszkańcy Skomlina z wdzięczności za pomoc okazaną przez ks. Kukulskiego, nazwali jedną z ulic jego nazwiskiem. Ks. Kukulski przyczynił się do:

- powstania spółdzielni rolniczej,
- założenia Gminnej Kasy Oszczędnościowej,
- budowy Domu Ludowego,

Istotny wpływ na rozwój Skomlina miał również wcześniej wspomniany Ignacy Bąkowski, a mianowicie dzięki niemu:

- utworzono Pogotowie Pożarnicze w 1905 roku,
- założono w 1916 roku Orkiestrę Dętą.

Po wybuchu I wojny światowej cała ziemia Wieluńska zostaje opanowana przez Niemców, w tym oczywiście Skomlin. W 1915 roku, kiedy to Niemcy wydają zgodę na otwarcie polskich szkół w Skomlinie powstaje szkoła, której kierownikiem był Teodor Trojanowski. Po 20 latach szkoła zostaje przeniesiona do dworku Bąkowskich w parku.

Rysunek nr 8 Dawna szkoła w Dworcu Bąkowskich

Źródło: www.szkoła-skomlin.pl/o-szkole

Szkoła we dworze wymagała remontu. Władze gminy postanowiły zburzyć ją i wybudować nową. Budowę zaczęto w 1971 roku, a już 14 października 1973 roku dokonano otwarcia placówki. Stało się to w 200-lecie powołania Komisji Edukacji Narodowej i takiego też patrona otrzymała nowa szkoła. Zbiorcza Szkoła Gminna w Skomlinie wchłonęła uczniów z zamykanych szkół w Klasaku i Toplinie. Zostały jeszcze szkoły filialne o łączonych klasach I – III w Wicherniku oraz Wróblewie. W 1978 roku dobudowano na łączniku i nad nim dodatkowe klasy. W ten sposób szkoła powiększyła się do 19 pomieszczeń, w tym bibliotekę i pokój nauczycielski.

W roku 1991 stanowisko dyrektora szkoły, w wyniku przeprowadzonego konkursu, objęła Aniela Domagała. W 1996 roku, korzystając z dotacji Kuratorium Oświaty w Sieradzu oraz środków z budżetu gminy, do szkoły dobudowano szatnię. Trzy lata później wprowadzono kolejną reformę oświaty. W miejsce ośmioklasowej szkoły podstawowej utworzono sześcioklasową szkołę podstawową i trzyletnie gimnazjum. Obie szkoły pozostały w dotychczasowym budynku, w którym dokonano przebudowy części sal lekcyjnych.

W latach 2003-2008 przeprowadzono częściową termomodernizację budynku związaną z wymianą okien, dociepleniem stropów oraz zastąpieniem tradycyjnych pieców węglowych ekologicznymi kotłami, opalanymi brykietem trocinowym.

W 2008 roku, w wyniku uchwały miejscowej rady gminy, zmieniono strukturę organizacyjną obu placówek, powołując do życia Zespół Szkół w Skomlinie. W jego skład wchodzi Szkoła Podstawowa im. Komisji Edukacji Narodowej w Skomlinie oraz Gimnazjum w Skomlinie. Obowiązki dyrektora Zespołu Szkół przejął w drodze konkursu dotychczasowy dyrektor gimnazjum Jarosław Preś, na stanowisko wicedyrektora powołano natomiast dotychczasową dyrektorkę szkoły Podstawowej Wioletę Musiał.

Rysunek nr 9 Zespół Szkół w Skomlinie

Źródło: www.szkoła-skomlin.pl/o-szkole

Obecnie w budynku szkolnym mieści się dziewiętnaście sal lekcyjnych. Z trzynastu korzystają uczniowie szkoły podstawowej, w pozostałych uczą się gimnazjaliści. Szkoła dysponuje dwiema pracowniami komputerowymi z dostępem do szerokopasmowego internetu. Z sieci korzystać można również w bibliotece, przy której stworzono multimedialne centrum informacji. W kilku pracowniach uczniowie mają do dyspozycji tablice interaktywne, w procesie dydaktycznym stale wykorzystuje się szeroko pojętą technologię cyfrową. W placówce funkcjonuje świetlica, zapewniająca opiekę nad dziećmi dojeżdżającymi z ościennych miejscowości. Sala świetlicowa pełni również rolę szkolnej stołówki.

Wracając do historii, II wojna światowa w Skomlinie trwała prawie 5 lat i 5 miesięcy. Wybuch jej doprowadził do tego, że ok. 1/3 ówczesnego stanu mieszkańców wsi Skomlin została przesiedlona w okolice województwa małopolskiego oraz lubelskiego. Zginęło w niej ok. 80 mieszkańców gminy Skomlin, którzy poświęcili swe życie by ratować ojczyznę.

W okresie powojennym mieszkańcy Skomlina zaczęli wracać do normalnego życia, a także rozpoczęli odbudowę gminy. Zaczęto od budowy nowych dróg i nadania im nazw, kolejno wzniesiono remizę strażacką, rozszerzono sieć wodociągową, jak również wybudowano nową szkołę wraz z salą gimnastyczną. W końcu lat siedemdziesiątych zaczęto budowę Urzędu Gminy, a także Ośrodka Zdrowia. W latach osiemdziesiątych rozbudowano Gminną Spółdzielnię dodatkowo otwarto Publiczne Przedszkole i Gminny Ośrodek Kultury i Sportu. Natomiast intensywny rozwój infrastruktury nastąpił w latach dziewięćdziesiątych, kiedy to wybudowano stadion, została zmodernizowana hydrofornia, oraz dobudowano kilkanaście kilometrów dróg. W tym okresie założono również Stowarzyszenie Miłośników Ziemi Skomlińskiej, dodatkowo reaktywowano Powiatowe Igrzyska Sportowe w Skomlinie oraz Kryterium Kolarskie im. Ryszarda Szynczewskiego, które pozytywnie wpływają na promocję gminy.

W 2007 roku nastąpiła rewitalizacja centralnej części Skomlina m.in. odbudowano drogi i chodniki. Remonty te były przeprowadzane, aby mieszkańcy Skomlina w 2010 roku mogli godnie obchodzić 800-lecie powstania swojej miejscowości. W okresie 2000-2010 uruchomiono oczyszczalnię ścieków oraz przeprowadzono remont zabytkowego kościoła. W 2011 roku wybudowano kanalizację sanitarną z przyłączami w miejscowości Wichernik, Walencyzna i Skomlin oraz dokonano remontu zabytkowego spichlerza.

Następnie w 2012 roku przebudowano infrastrukturę Gminnego Ośrodka Kultury i Sportu poprzez wybudowanie boiska wielofunkcyjnego wraz z chodnikami oraz przeprowadzono przebudowę wraz z rozbudową i termomodernizacją Samodzielnego Publicznego Zakładu Podstawowej Opieki Zdrowotnej.

Rysunek nr 10 Samodzielny Publiczny Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Skomlinie

Źródło: Zdjęcie własne.

W 2013 roku nastąpiła rozbudowa mechaniczno – biologicznej oczyszczalni ścieków w Skomlinie.

Rysunek nr 11 Oczyszczalnia ścieków w Skomlinie

Źródło: www.skomlin.pl

W 2014 roku zostało wybudowane Sołeckie Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji we Wróblewie oraz przeprowadzono remont remizy OSP w Skomlinie.

Rysunek nr 12 Remiza OSP w Skomlinie

Źródło: www.skomlin.pl

Obecnie gmina ma mocno rozbudowaną infrastrukturę, ale władze mimo, to dalej podejmują nowe działania mające na uwadze jej rozwój i promocję. Rozpoczęte inwestycje mają bardzo duży wpływ na postęp społeczno-gospodarczy gminy, poprzez oddziaływanie ludzi na środowisko, które ma na celu powiększać dobra oraz usługi pozwalające na lepsze zaspokajanie potrzeb. Wszyscy mieszkańcy starają się wspomagać rozwój gospodarczy oraz nie dopuszczają do degradacji środowiska naturalnego, a także inicjować wiele przedsięwzięć mających na celu ulepszenie infrastruktury.

2.4. Gospodarka przestrzenna

Gospodarka przestrzenna jest to całokształt działań biernych i czynnych, które są związane z użytkowaniem przestrzeni. Celem tej gospodarki jest równocześnie ochrona określonych wartości przestrzeni, jak również racjonalne jej kształtowanie poprzez stymulowanie procesów gospodarczych. Działania ochronne powinny obejmować dążenie do zachowania równowagi między elementami naturalnymi środowiska, a wytworami działalności ludzkiej. Natomiast kształtowanie przestrzeni obejmuje działania dotyczące przekształceń związanych z nowymi kierunkami rozwoju społeczno - gospodarczymi.

Gospodarka przestrzenna składa się z następujących rodzajów działalności:

- **koordynacyjno- regulacyjna** jest ona pełniona przez administracje rządową bądź samorządową, która polega na podejmowaniu decyzji przestrzennych w sprawach przeznaczenia oraz sposobu zagospodarowania gruntów na podstawie ustaleń planów miejscowych, a w przypadku ich braku na podstawie przepisów ogólnych,
- **inwestycyjna**, która prowadzona jest przez podmioty gospodarcze państwowe, samorządowe oraz prywatne zgodnie z ich własnymi celami oraz wyznaczonymi zadaniami,
- **kontrolna**, przeprowadzana w trybie nadzoru przez administracje rządową (wojewódzką lub resortową) z punktu widzenia zgodności z prawem.

W ramach gospodarki przestrzennej można wyróżnić:

- gospodarkę gruntami, czyli przestrzenią zurbanizowaną, zabudowaną,
- gospodarkę ziemią, czyli przestrzenią rolną, leśną, wiejską.

Jedną z form gospodarki przestrzennej jest planowanie przestrzenne będące narzędziem służącym do racjonalnej oraz zrównoważonej reorganizacji przestrzeni. Jak wynika z badań przeprowadzonych dla Departamentu Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa Ministerstwa Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej niemal wszystkie gminy w Polsce posiadają obowiązujące studia gminne. Opracowanie takich planów zagospodarowania przestrzennego dla jednostek samorządowych jest bardzo kosztownym przedsięwzięciem, dlatego też tworzone są miejscowe plany zagospodarowania dla obszarów jedynie o ważnym znaczeniu dla danego terenu.

Dokumentem planistycznym obowiązującym dla obszaru Gminy Skomlin jest Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Skomlin zatwierdzonym przez Radę Gminy Uchwałą Nr VII/34/2007 z dnia 31 maja 2007 r.

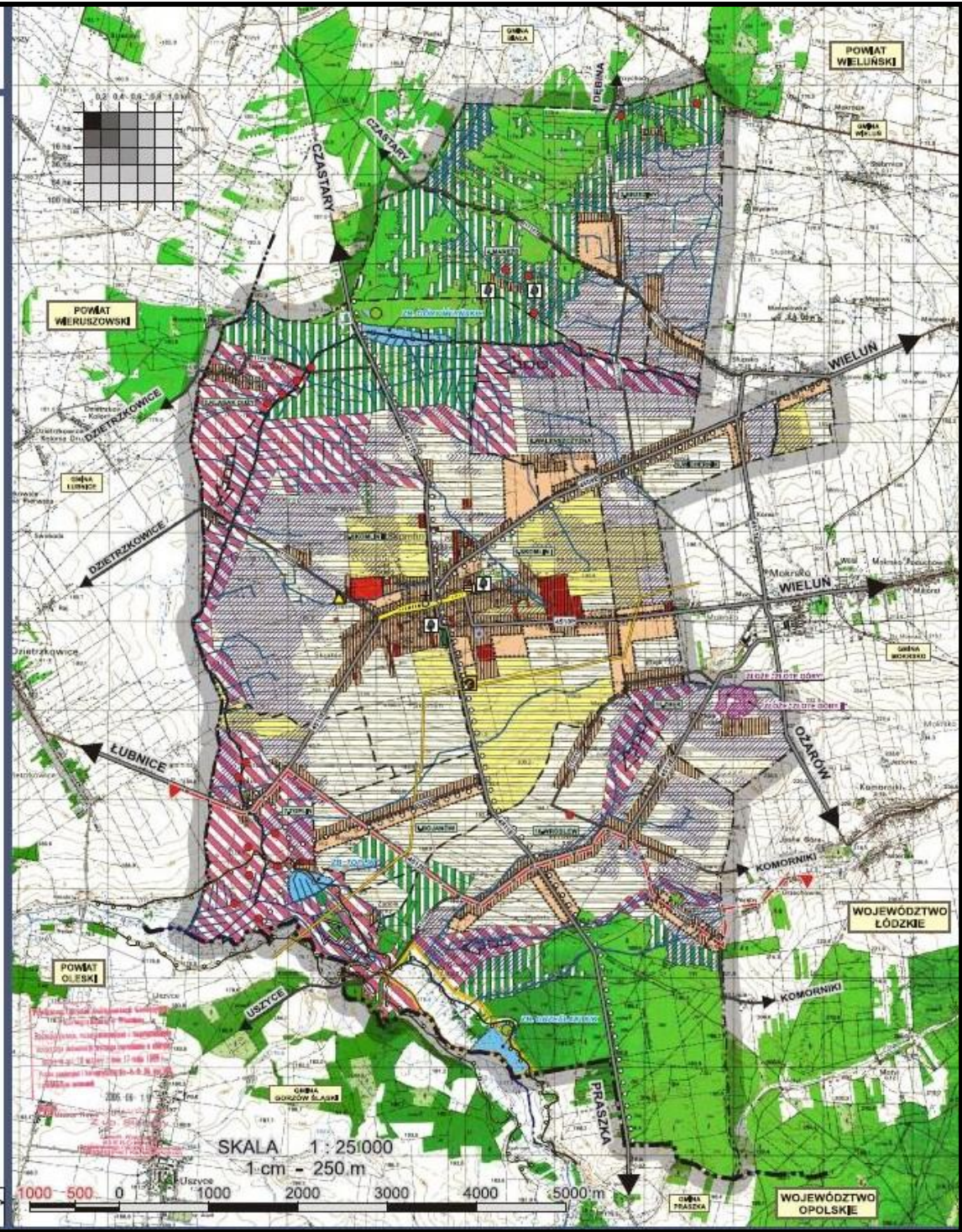
Rysunek nr 13 Mapa studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Skomlin

KIERUNKI I POLITYKA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

ZMIAZKA NR 3 DO UCHWAŁY NR VI/34/2017 RADY GMINY SKOMLIN z dnia 21 marca 2017 r.

LEGENDA

- OZNACZENIA FORMALNE**
- GRANICA WOJEWÓDZTWA
 - GRANICA POWIATU
 - GRANICA GMINY
 - GRANICA OBSZARU (CAŁA GMINA) DLA KOTÓREGO GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ PLANY MIEJSCOWE
 - GRANICA SOŁECTWA
 - NAZWY SOŁECTW
 - GRANICA OBSZARÓW WYMAGAJĄCYCH ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LESIANYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE
- KIERUNKI ROZWOJU KOMUNIKACJI**
- ISTNIEJĄCE DROGI POWIATOWE
 - PROJEKTOWANY PRZEZIEC SŁĘCZK ROZKIEROWYCH
 - ISTNIEJĄCE DROGI GMINNE
 - PROJEKTOWANA STACJA REDUKCYJNA GAZU
- ENERGETYKA**
- PROJEKTOWANY GAZOCIĄG PRZEZIECZYWY DN 250
- GOSPODARKA WODNO-SŁĘCZKOWA**
- ULOKA WODY
 - ISTNIEJĄCE OCZYSZCZALNE ŚCIEKÓW
 - PROJEKTOWANE ZBIORNIKI MAŁEJ RETENCJI
- GOSPODARKA ODPADAMI**
- GRANICA ŚMIECZOWISKA COPADÓW (GRANICA OBSZARU WYMAGAJĄCEGO PRZEKAZAŁCEN, REHABILIACJI I LUB REKULTYWACJI)
- OBSZARY OBJĘTE OCHRONĄ**
- GRANICA PROJEKTOWANEGO OBSZARU CHRONIONEGO KWALIFIKOWANU "000 BUN RZEM PRZODNY" PRZEZNACZENIE DLA Kształtowania Funkcji REKREACYJNEJ W OBRĘBIE DCHKI
 - LEKOKUMENTOWANE ŹŁOŻA SUROWCÓW NATURALNYCH
 - TERENY LEŚNE
 - TERENY ROLNE O WYŻSZYCH KLASACH BOWIĄCZYNYCH
 - OMENTARZE
 - PRADOLBY
 - ZASŁANIE PRADOLBY
 - SIĘKI
 - TERENY ZMIŁORODKOWE
 - GRANICA STREFY OCHRONY ARCHEOLOGICZNEJ
 - PRADOLBY
 - PRADOLBY
 - GRANICA OBSZARU BEZPOŚREDNIEGO ZAGROZENIA POWODZIĄ
 - KANAŁ SKOMLIN - TOPILN
 - ROWY MELIORACYJNE
- OBIEKTY OBJĘTE OCHRONĄ**
- STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE
 - ZESPÓŁ SAKRALNY W REJESTRZE ZABYTKÓW
 - UZYTKI EKOLOGICZNE
 - OBIEKTY ARCHITEKTONICZNE W REJESTRZE ZABYTKÓW
 - POMNIKI PRZYRODY
- KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO**
- TERENY ADAPTOWANE Z MIEJSCOWEGO ODDZIEGNEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SKOMLIN, KTÓRY OBOWIĄZYWAŁ DO 31 GRUDNIA 2009 r.
 - ZABUDOWA MIESZKANOWA I USŁUGOWA GRAZ RZEMISŁÓŁ
 - ZABUDOWA PRODUKCYJNO - USŁUGOWA
 - TERENY PRZEZNACZONE DO ZALEŚNIA
 - OBZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ
 - OBZARY PRZEMYSŁOWE I WYDZIAŁY DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MPZP
 - WYŁĄCZENIE Z ZABUDOWY - ROLNICZA PRZESTRZEN PRODUKCYJNA
 - WYŁĄCZENIE Z ZABUDOWY - ZAKAZ ZABUDOWY PRADOLBY

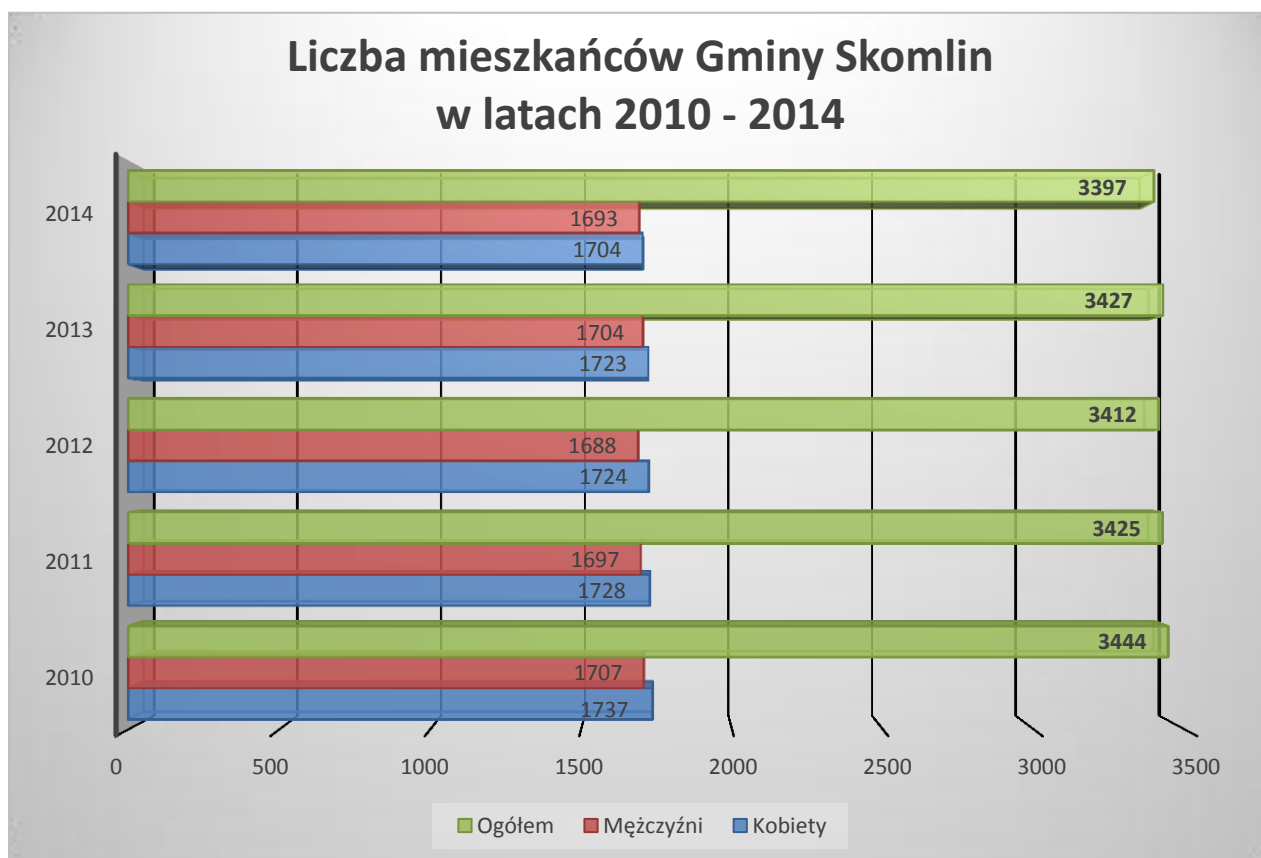
Zródło: www.bip.skomlin.akcesnet.pl

III. SFERA SPOŁECZNA

3.1. Sytuacja demograficzna

Gmina Skomlin jest najmniejszą gminą w powiecie wieluńskim pod względem powierzchni oraz ludności. Według ludności stanowi ona 4,35% ,a wg powierzchni 5,94% całego powiatu. Z przeanalizowanych danych wynika, że obszar Gminy Skomlin jest słabo zaludniony, na 1 km² przypada 62 osoby, w powiecie 84, w województwie 138,a w Polsce natomiast 123.

Wykres nr 2 Liczba ludności gminy wg stanu na 02.12.2014

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych w Urzędzie Stanu Cywilnego w Skomlinie

Na wykresie można zauważyć tendencje malejącą co do liczby ludność od 2010 do 2014 roku, jedynie w 2013 roku widać lekki wzrost. We wszystkich analizowanych latach liczba kobiet przeważa w populacji, zdanych wynika, że w latach 2010 - 2012 na 100 mężczyzn przypadały 102 kobiety, natomiast w latach 2013-2014 na 100 mężczyzn przypadało 101 kobiet.

Z wykresu można wywnioskować, że struktura ludności według płci w Gminie Skomlin w prezentowanych latach nie ulega znaczącym zmianom.

Następnie została przedstawiona tabela dotycząca liczby ludności faktycznie zamieszkałej w Gminie Skomlin tj. liczba ludności zameldowana na pobyt stały z podziałem na grupy wiekowe oraz płeć w latach 2010-2014.

Tabela nr 4 Ludność Gminy Skomlin

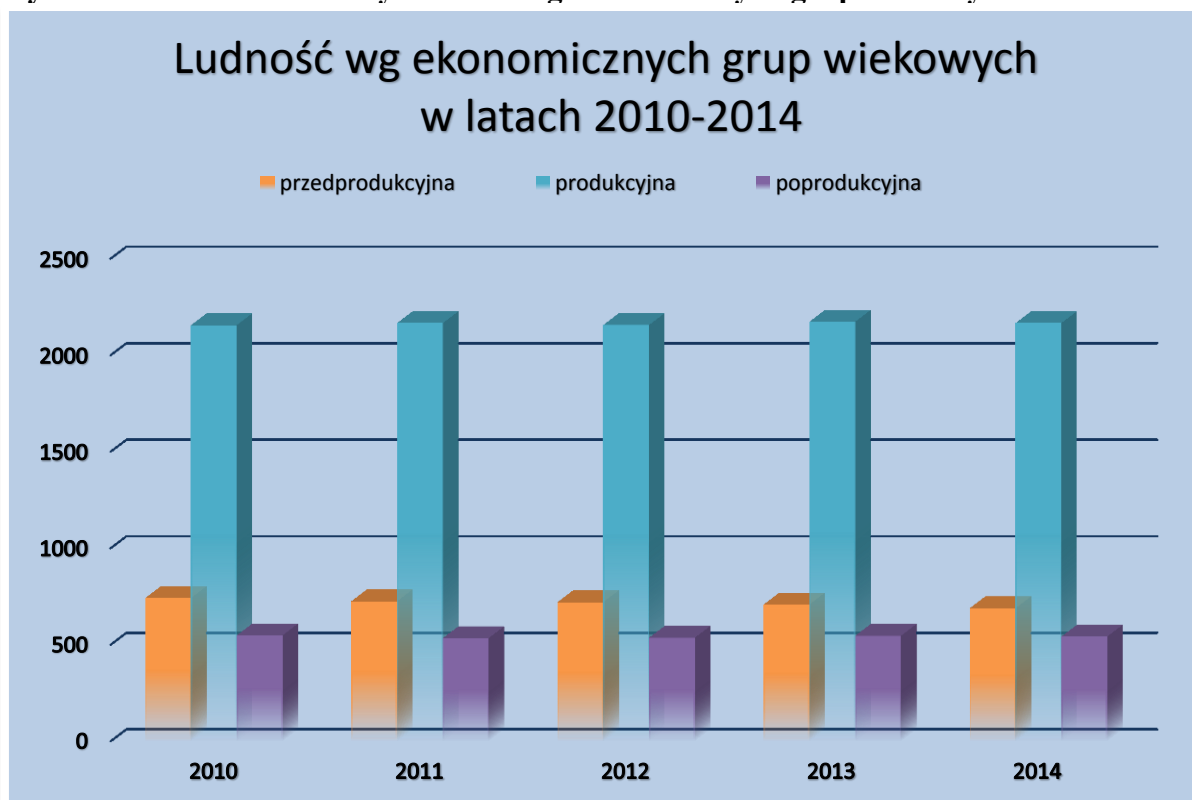
Rok	2010		2011		2012		2013		2014	
Ogółem	3444		3425		3412		3427		3397	
Kobiety	1737		1728		1724		1723		1704	
Mężczyźni	1707		1697		1688		1704		1693	
Ludność wg grup wiekowych										
Płeć	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni
0-2 lat	68	61	63	62	51	63	46	64	42	57
3 lat	24	25	19	17	27	21	21	25	18	20
4-5 lat	33	39	43	46	45	41	46	39	46	46
6 lat	20	26	13	16	21	23	26	25	18	16
7 lat	13	17	20	27	15	16	21	22	27	26
8-12 lat	85	91	79	87	86	92	88	92	83	104
13-15 lat	69	74	56	71	50	67	47	61	54	51
16-17 lat	52	44	60	46	49	53	37	48	36	45
18 lat	30	25	24	25	28	18	31	27	20	25
19-65 lat		1140		1147		1138		1141		1143
19-60 lat	960		970		972		974		978	
>65 lat		165		153		156		160		160
>60 lat	383		381		380		386		382	
Ludność wg ekonomicznych grup wiekowych										
przedprodukcyjna	364	377	353	372	344	376	332	376	324	365
produkcyjna	990	1165	994	1172	1000	1156	1005	1168	998	1168
poprodukcyjna	383	165	381	153	380	156	386	160	382	160

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych w Urzędzie Stanu Cywilnego w Skomlinie

W przedstawionych grupach wiekowych w latach 2010-2014 widać nieznaczne zmiany liczby osób u kobiet, jak i u mężczyzn. W przypadku kobiet w wieku 4-5, 7, 19-60 lat można zauważyć tendencje wzrostową, w dwóch grupach 8-12 i powyżej 60 roku życia widzimy, że liczba kobiet jest na stałym poziomie, w pozostałych grupach wiekowych zauważamy tendencje malejącą. Natomiast w przypadku mężczyzn w wieku 3, 6 i 13-15 lat widać

tendencje malejącą, stały poziom populacji zauważamy w wieku 0-2 oraz powyżej 18 roku życia. W pozostałych przypadkach zaobserwować można wzrost liczby mężczyzn.

Wykres nr 3 Ludność Gminy Skomlin wg ekonomicznych grup wiekowych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych w Urzędzie Stanu Cywilnego w Skomlinie

Wiekowa struktura ludności została zaprezentowana na wykresie według ekonomicznych grup wiekowych tj. ludność w wieku 0-17 lat tzw. przedprodukcyjnym, 18-59 lat dla kobiet i 18-64 lat dla mężczyzn tzw. produkcyjnym, powyżej 60 lat w przypadku kobiet oraz powyżej 65 lat u mężczyzn tzw. poprodukcyjnym.

Z danych ujętych na wykresie wynika, że największą część społeczności Gminy Skomlin stanowią ludzie w wieku produkcyjnym w okresie 2010- 2014. Liczba osób w tej grupie w danym okresie wzrosła w 2014 roku w porównaniu z rokiem 2010.

Następna grupa pod względem udziału w strukturze to grupa osób w wieku przedprodukcyjnym. W badanym okresie można zauważyć tendencje malejącą w tej grupie.

Najmniejszą grupę stanowią osoby w wieku poprodukcyjnym, liczba osób w tej grupie utrzymuje się na stałym poziomie.

W tabeli nr 3 zostały przedstawione wskaźniki obciążenia demograficznego w latach 2010 – 2014, opisujące wzajemne relacje między poszczególnymi grupami ludności według ekonomicznych grup wiekowych.

Tabela nr 5 Wskaźnik obciążenia demograficznego w latach 2010 – 2014

Rok	2010	2011	2012	2013	2014
<i>Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym</i>	59,8	58,1	58,3	57,7	56,8
<i>Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym</i>	74,0	73,7	74,4	77,1	78,7
<i>Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym</i>	25,4	24,7	24,9	25,1	25,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych w Urzędzie Stanu Cywilnego w Skomlinie

Liczba ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym w latach 2010-2014 mieściła się w przedziale od 59,8 do 56,8 osób. Oznacza to, że na 2 osoby w wieku produkcyjnym przypada więcej niż 1 osoba w wieku nieprodukcyjnym (młodsza albo starsza).

Analizując przedstawione dane można zauważyć, że liczba ludności w gminie w wieku pozaprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym przyjmuje tendencje spadkową, co jest pozytywnym zjawiskiem w Gminie Skomlin.

Wskaźnik ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym w badanych latach zawiera się w przedziale 24,7 do 25,4. Najwyższą wartość wskaźnik osiągnął w 2010 roku aż 25,4 osób, natomiast w 2014 roku spadł do poziomu 25 osób.

Poniższa tabela przedstawia ruch naturalny w Gminie Skomlin, czyli liczbę żywych urodzeń, zgonów oraz wskaźnik przyrostu naturalnego.

Tabela nr 6 Ruch naturalny w Gminie Skomlin w latach 2010 -2014

<i>Rok</i>	2010	2011	2012	2013	2014
<i>Urodzenia</i>	36	38	36	37	24
<i>Zgony</i>	28	25	19	12	16
<i>Przyrost naturalny na 100 mieszkańców</i>	0,23%	0,38%	0,50%	0,73%	0,24%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych w Urzędzie Stanu Cywilnego w Skomlinie

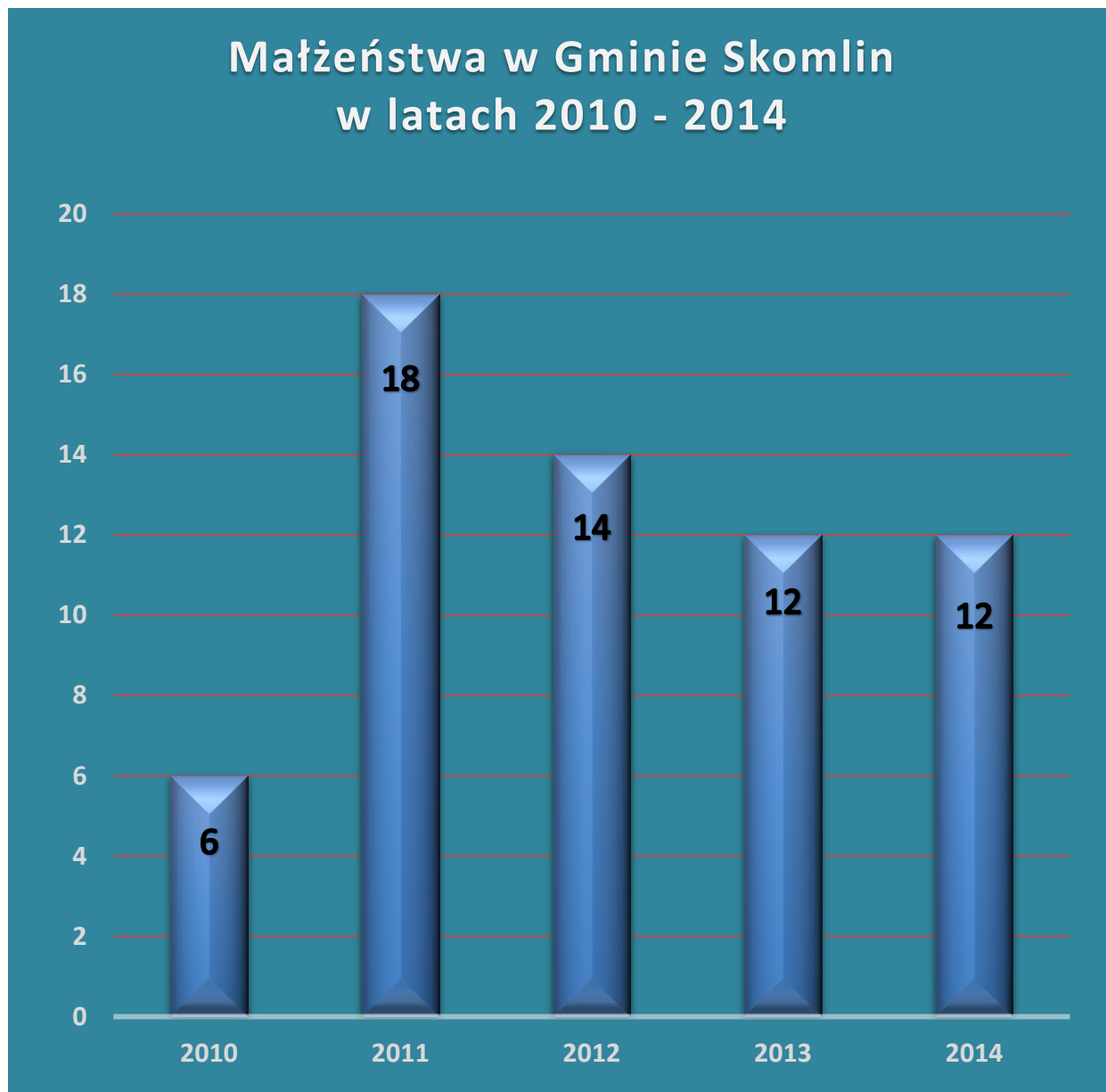
Liczba urodzeń na przestrzeni analizowanych lat jest w każdym roku wyższa niż liczba zgonów, co przekłada się tym samym na dodatni wskaźnik przyrostu naturalnego, oznaczający przyrost liczby ludności. Wskaźnik ten służy do określania tendencji rozwoju populacji danego obszaru. Najwyższy wskaźnik przyrostu naturalnego na 100 mieszkańców był osiągnięty w 2013 roku wynosił on 0,73%, a jeden z najniższych w 2014 roku osiągnął on poziom 0,24%.

Tak niski przyrost naturalny może być spowodowany wieloma czynnikami takimi jak:

- zła sytuacja finansowa;
- wykształcenie niż na zakładanie rodziny;
- stawianie na rozwój osobisty (kariere);
- rozpowszechnianie się modelu rodziny 2+1;
- wzrost świadomości planowania rodziny
- mała liczba osób w wieku rozrodczym;
- wyjazdy młodych za granice do pracy;
- konsumpcyjny styl życia;
- coraz późniejsze zawieranie związków małżeńskich;
- spadek liczby urodzeń żywych i wzrost liczby zgonów;
- starzenie się społeczeństwa;
- wzrastająca liczba kobiet bezpłodnych;
- szersze stosowanie antykoncepcji;

Następnie zostanie zaprezentowana na wykresie liczba małżeństw zawieranych w Urzędzie Stanu Cywilnego w Skomlinie w latach 2010-2014.

Wykres nr 4 Liczba małżeństw w latach 2010-2014

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych w Urzędzie Stanu Cywilnego w Skomlinie

Największą liczbę małżeństw zawartych w Urzędzie Stanu Cywilnego w Skomlinie odnotowano w 2011 roku, było ich 18, a w 2010 roku zawarto ich najmniej, tylko 6. Z zaprezentowanych danych można zauważyć, że od 2011 roku liczba zawartych związków małżeńskich maleje.

Kolejno zostanie przedstawione rozmieszczenie ludności Gminy Skomlin według faktycznego miejsca zamieszkania z podziałem na sołectwa oraz miejscowości wchodzących w ich skład.

Gmina Skomlin podzielona jest na 11 jednostek pomocniczych (sołectw), na które składa się 19 miejscowości.

Tabela nr 7 Rozmieszczenie ludności wg faktycznego miejsca zamieszkania w Gminie Skomlin w latach 2010-2014

Sołectwo	Miejscowość	2010	2011	2012	2013	2014
Bojanów	Bojanów	125	129	125	123	119
	Zadole	20	17	14	13	13
Brzeziny	Brzeziny	75	74	72	73	73
	Kazimierz	95	93	94	96	93
Klasak Duży	Klasak Duży	72	72	76	76	74
	Klasak Mały	24	24	24	21	21
Maręże	Maręże	47	49	51	50	49
Skomlin I	Skomlin (część)	872	903	954	956	919
Skomlin II	Skomlin (część)	730	693	652	663	683
Toplin	Toplin	182	182	187	188	188
	Ług	4	4	4	4	4
Walenczyzna	Walenczyzna	61	63	59	58	57
Wichernik	Wichernik	339	332	327	334	345
	Wygoda	28	28	27	26	25
Wróblew	Wróblew	512	505	494	496	490
	Smugi	52	51	51	49	48
Zbęk	Malinówka	42	44	44	47	44
	Zbęk	131	129	126	124	123
	Złota Góra	33	33	31	30	29

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych w Urzędzie Stanu Cywilnego w Skomlinie

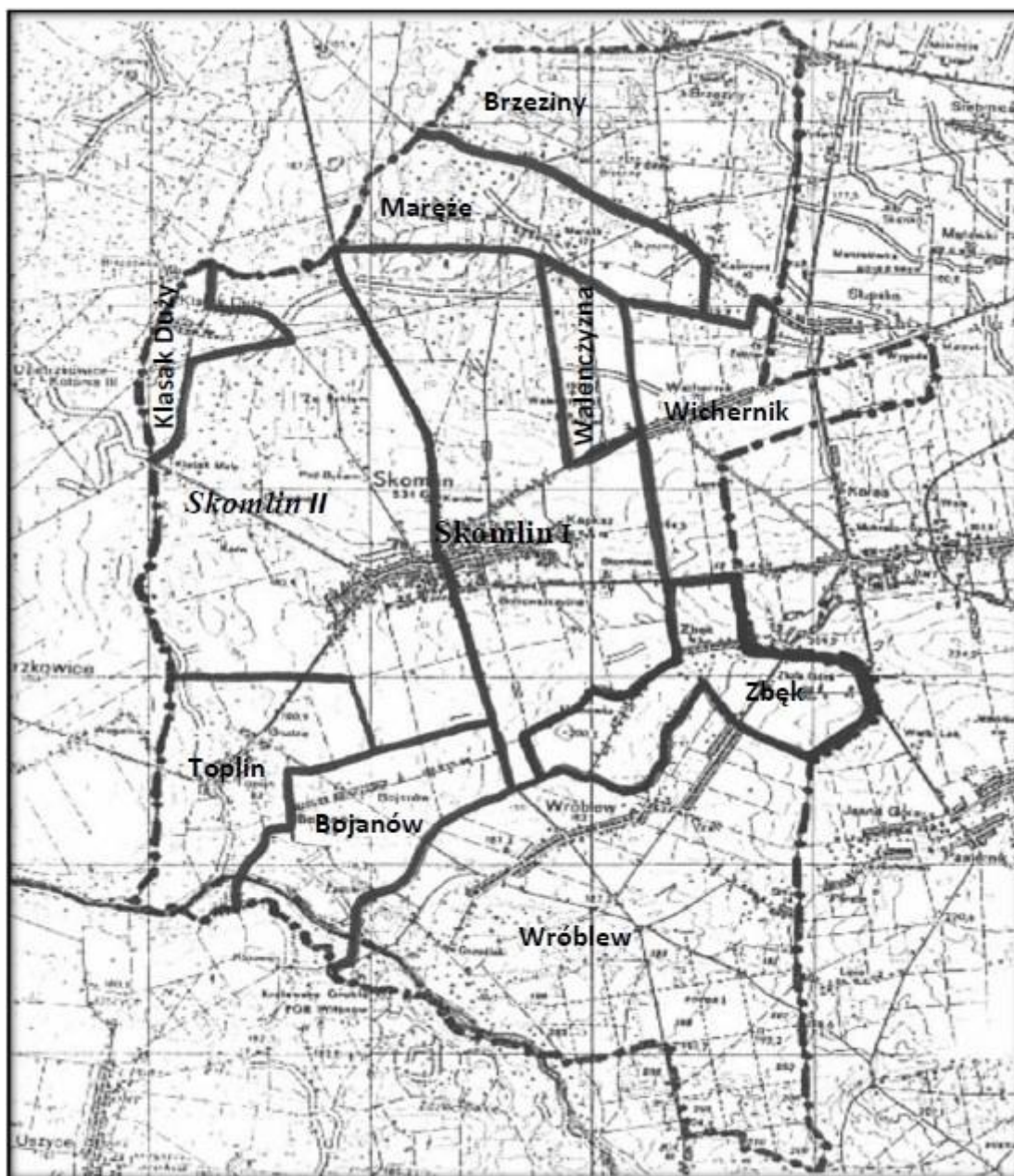
W przedstawionej tabeli widzimy, że sołectwo Skomlin I ma największą liczbę mieszkańców w latach 2010-2014 wynosiła ona około 900 osób. Natomiast najmniej mieszkańców jest w sołectwie Maręże, liczba osób w tym sołectwie w każdym roku wynosiła około 50 osób.

Ponad to największą liczbę miejscowości skupia sołectwo Zbęk.

Porównując miejscowości z tabeli nr 7 pod względem liczby ludności najmniejszą jest Ług liczy 4 osoby i przez cały badany okres liczba mieszkańców jest stała. Największą natomiast jest Skomlin, który zamieszkuje około 1600 osób.

Poniżej przedstawiony został rysunek, na którym zamieszczona jest mapa Gminy Skomlin wraz z podziałem na jednostki pomocnicze.

Rysunek nr 14 Gmina Skomlin z podziałem na sołectwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych w Urzędzie Gminy w Skomlinie

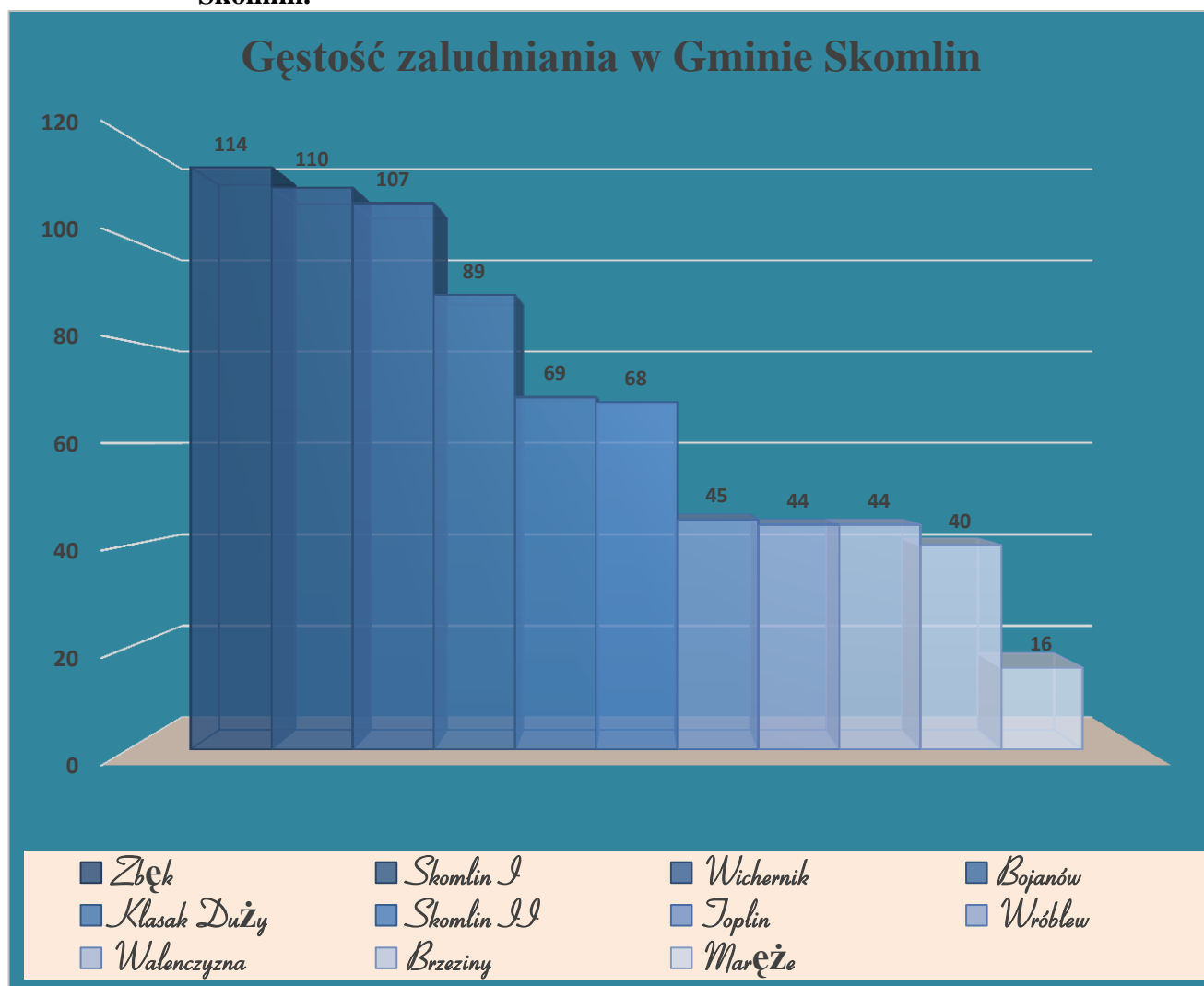
Na przedstawionej mapie zauważamy, że największym sołectwem pod względem zajmowanej powierzchni jest Wróblew, ma on 12,982421 km². Natomiast najmniejszymi sołectwami są Walencyzna o powierzchni 1,31991 km² oraz Klask Duży, który ma 1,379381 km².

Po przedstawieniu liczby ludności w poszczególnych jednostkach pomocniczych oraz ich powierzchni, następnie zaprezentujemy dane dotyczące gęstości zaludnienia.

W całej Gminie Skomlin wskaźnik ten osiągnął 66 osób na 1 km² w 2014 roku.

Na wykresie został przedstawiony wcześniej wspomniany wskaźnik dla poszczególnych sołectw znajdujących się w obrębie Gminy Skomlin w 2014 roku.

Wykres nr 5 Gęstość zaludnienia w poszczególnych jednostkach pomocniczych Gminy Skomlin.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych w Urzędzie Stanu Cywilnego w Skomlinie

Na przedstawionym wykresie widać, że największy wskaźnik zaludnienia ma sołectwo Zbęk, na 1 km² przypada tam 114 mieszkańców. W gminie Skomlin jeszcze w dwóch sołectwach Skomlin I oraz Wichernik wskaźnik ten wynosi ponad 100. W przypadku pozostałych sołectw ich wskaźnik wynosi poniżej 90 osób. Najczęściej występująca wielkość wskaźnika to około 40 mieszkańców na 1 km² w sołectwie. Natomiast najmniejszy wskaźnik tylko 16 osób występuje w jednostce pomocniczej Maręże.

3.2. Rynek pracy

Rynek pracy jest to pewien rodzaj rynku ekonomicznego, którego uczestnikami są z jednej strony poszukujący pracy wraz ze swoimi ofertami, a z drugiej strony znajdują się przedsiębiorcy, którzy tworzą miejsca pracy oraz poszukują siły nabywczej.

Inaczej mówiąc, rynek pracy jest to mechanizm dopasowań podaży oraz popytu na pracę. Takie dopasowania wyrażają warunki, na jakich dokonywana jest transakcja między osobami proponującymi pracę, za określone wynagrodzenie a jej nabywcami.

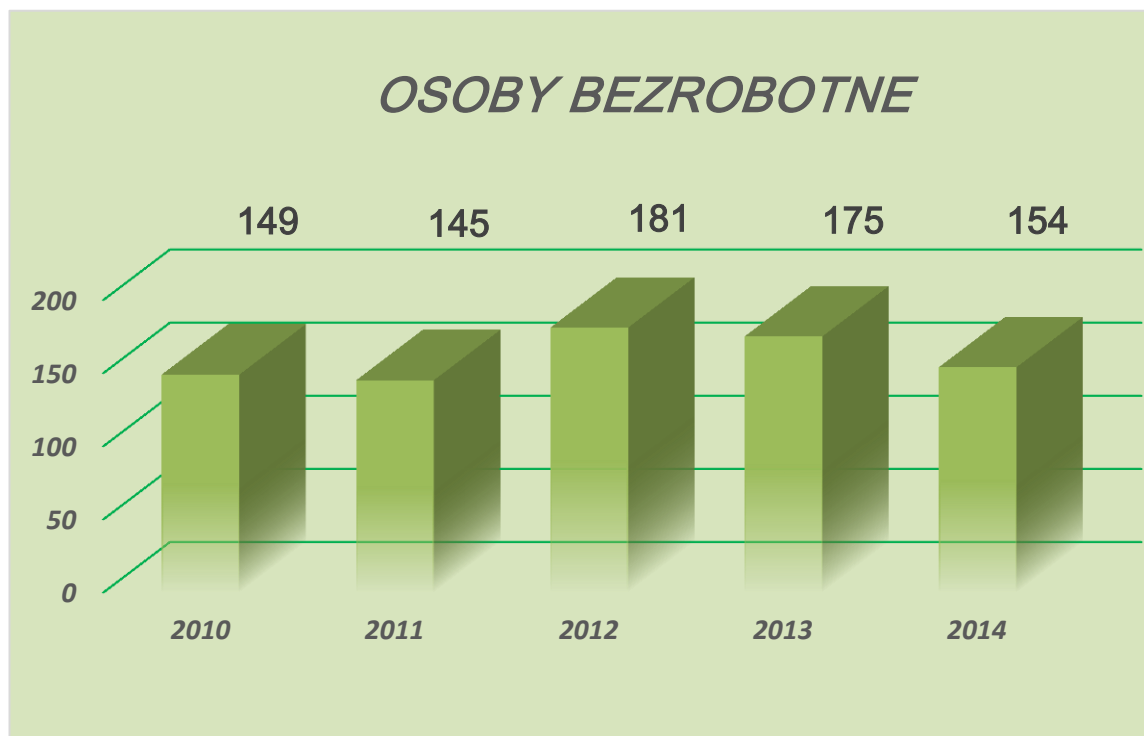
Na rynek pracy składają się następujące podstawowe elementy:

- ✓ Zasoby kapitału ludzkiego, a także jego wykorzystanie z punktu widzenia wykształcenia, grup wiekowych oraz kategorii zdrowotnych;
- ✓ Podział pracowników ze względu na pracujących w poszczególnych sektorach gospodarki narodowej;
- ✓ Wielkość oraz struktura bezrobocia

Rynek pracy ze względu, że pełni dwie zasadnicze funkcje w gospodarce jest bardzo ważny. Dla ludzi poszukujących pracy stwarza on możliwość otrzymania dochodów, a dla podmiotów gospodarczych zgłaszających popyt na pracę jest on źródłem podstawowego czynnika wytwórczego.

W Gminie Skomlin liczba osób bezrobotnych w latach 2010-2014 przedstawia wykres poniżej.

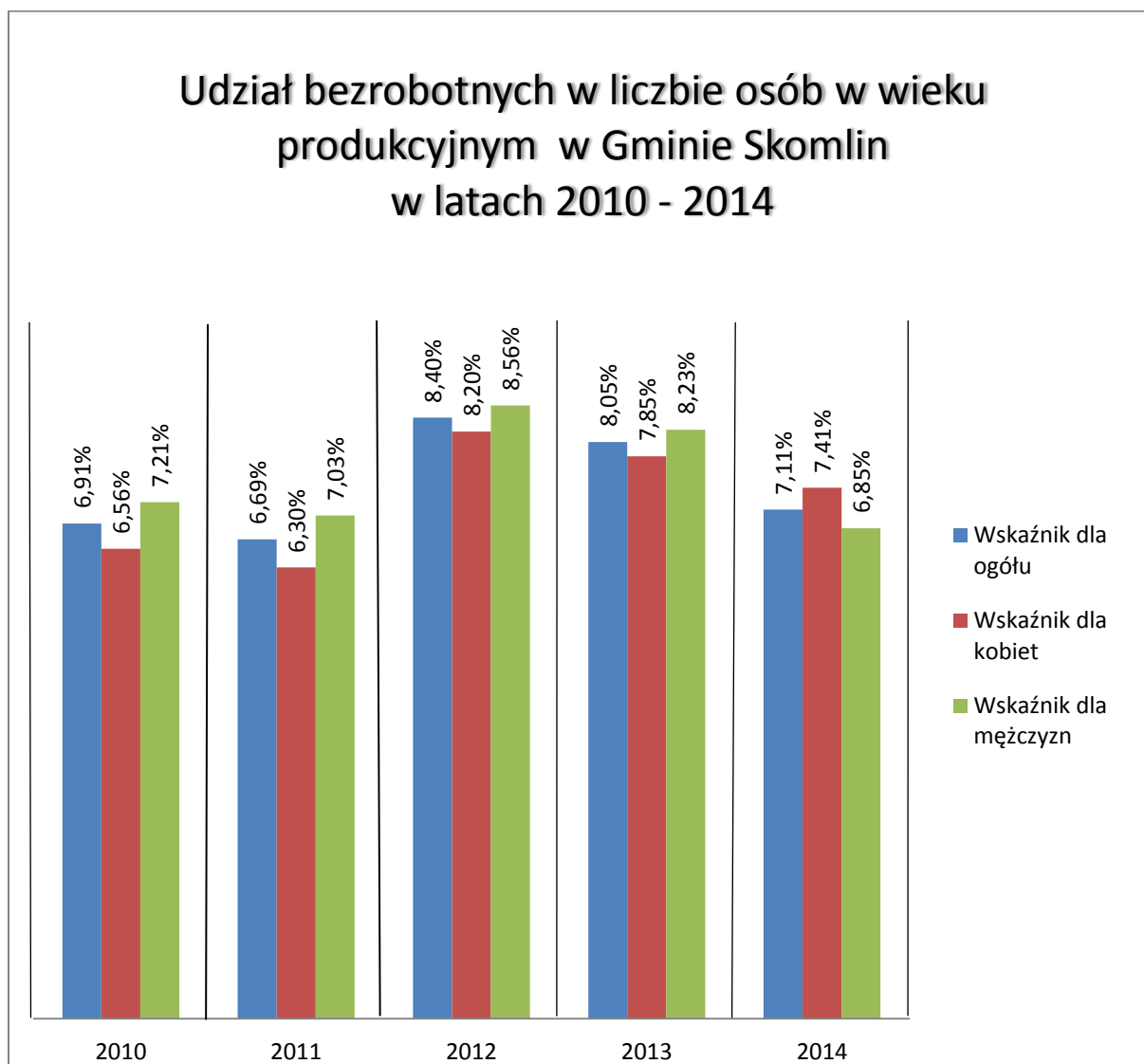
Wykres nr 6 Liczba osób bezrobotnych w Gminie Skomlin

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Wieluniu.

Najwięcej osób bezrobotnych odnotowano w 2012 roku aż 181 osób w Gminie Skomlin, natomiast w 2014 roku liczba ta uległa zmniejszeniu. Gmina Skomlin spośród wszystkich gmin należących do powiatu wieluńskiego ma najmniejszą liczbę osób bezrobotnych, w tych gminach liczba bezrobotnych oscyluje w przedziale 210 - 433 osoby. Natomiast w całym powiecie wieluńskim liczba bezrobotnych wynosi 3 911 osób, w województwie łódzkim 137 287 osób, a w kraju wynosi ona 1 799 500 osób.

Wykres nr 7 Procentowy udział osób bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym z podziałem na płeć.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Wieluniu.

Największy udział osób bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym można było zauważyć w 2012 roku dla ogółu jak i kobiet oraz mężczyzn. Najmniejszy udział dla ogółu i kobiet był w 2011 roku, natomiast dla mężczyzn w 2014 roku.

Następnie zostanie przedstawiona sytuacja na rynku pracy w Gminie Skomlin w latach 2010-2014.

Tabela nr 8 Sytuacja na rynku pracy w latach 2010 - 2014

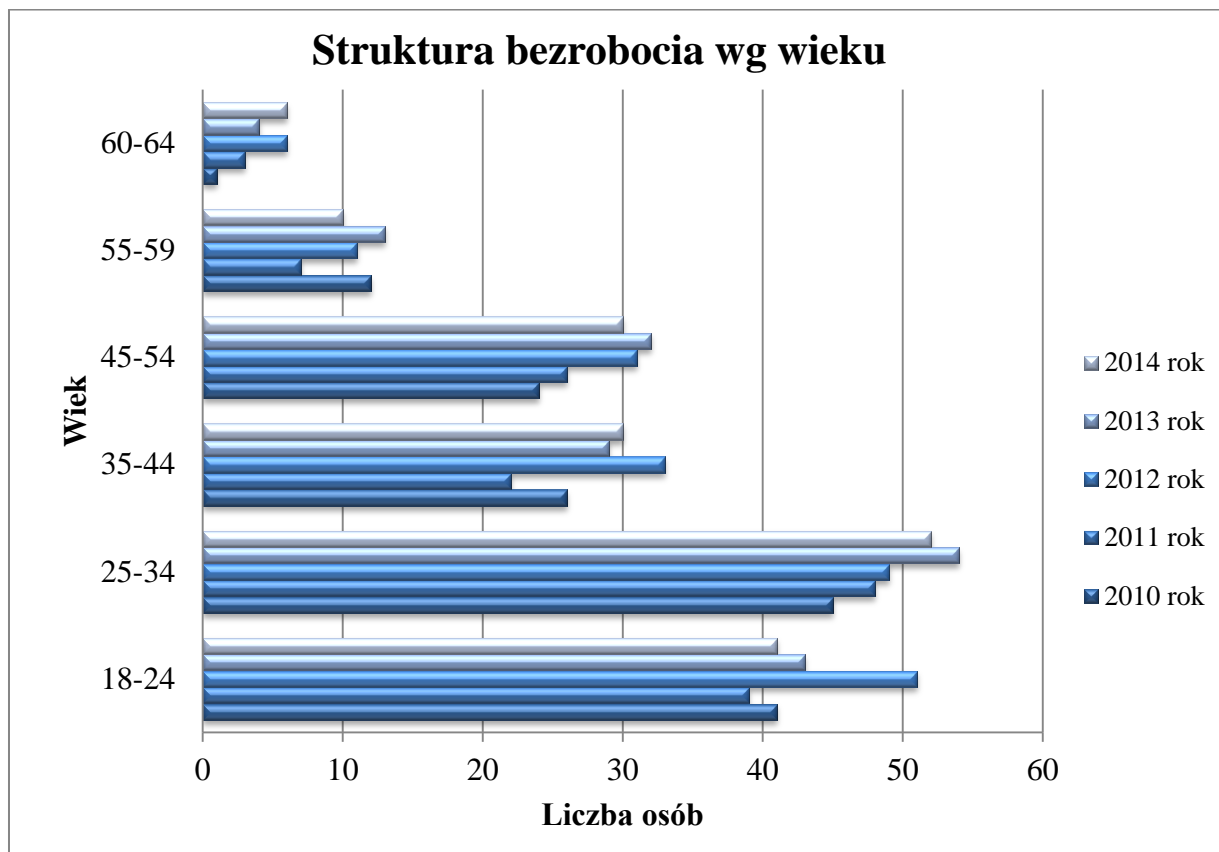
<i>Rok</i>	2010	2011	2012	2013	2014
	<i>Liczba osób bezrobotnych:</i>				
<i>z prawem do zasiłku</i>	24	23	24	19	23
<i>długotrwale</i>	64	71	84	102	81
<i>w okresie do 12 m-cy od dnia ukończenia nauki</i>	6	12	17	11	3
<i>bez kwalifikacji zawodowych</i>	29	36	49	57	46
<i>do 25 roku życia</i>	41	39	51	43	32
<i>powyżej 50 roku życia</i>	27	28	38	33	33
<i>którzy ukończyli szkołę wyższą do 27 roku życia</i>	4	5	5	2	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Wieluniu.

Największą liczbę osób wśród bezrobotnych stanowią Ci, którzy długotrwale pozostają bez pracy w każdym roku badanego okresu, liczba ta waha się od 64 do 102 osób. Natomiast najmniejszą grupę osób bezrobotnych w latach 2010 – 2014 stanowią Ci, którzy ukończyli szkołę wyższą do 27 roku życia.

Kolejno zostaną przedstawione wykresy dotyczące struktury bezrobocia wg wieku, wykształcenia oraz stażu pracy.

Wykres nr 8 Liczba osób bezrobotnych według wieku

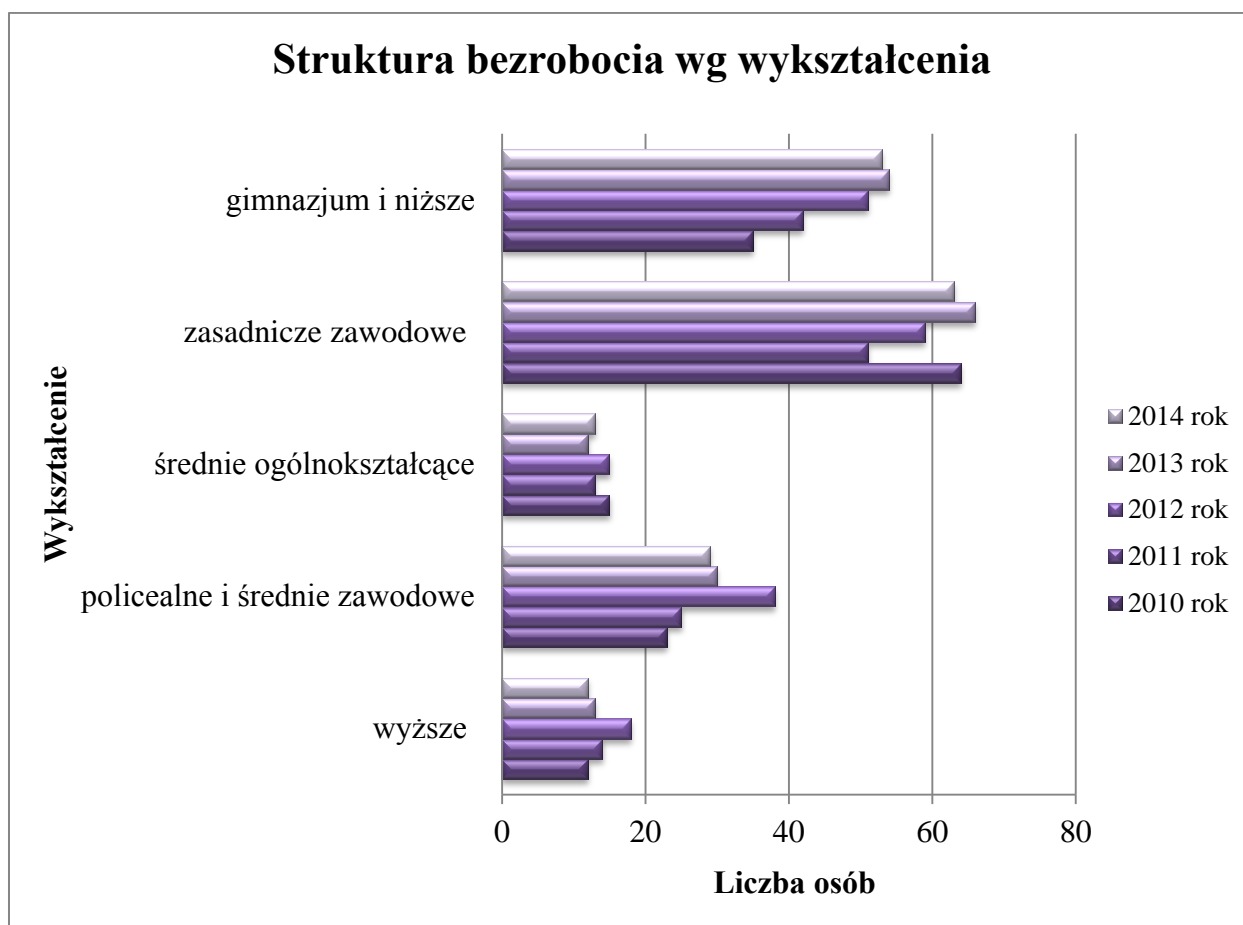

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Wieluniu.

W badanym okresie najliczniejszą grupę osób bezrobotnych stanowią ludzie w wieku 18-24 oraz 25-34. Niestety bezrobocie ludzi młodych pozostaje nadal jednym z ważniejszych problemów obszarów rynku pracy w skali naszej gminy. Tak trudna sytuacja osób młodych na naszym rynku pracy może być spowodowana niechęcią pracodawców do zatrudniania osób nieposiadających stażu pracy.

Natomiast najmniej liczną grupą są osoby w wieku 60-64 lata w całym badanym okresie.

Wykres nr 9 Liczba osób bezrobotnych wg wykształcenia

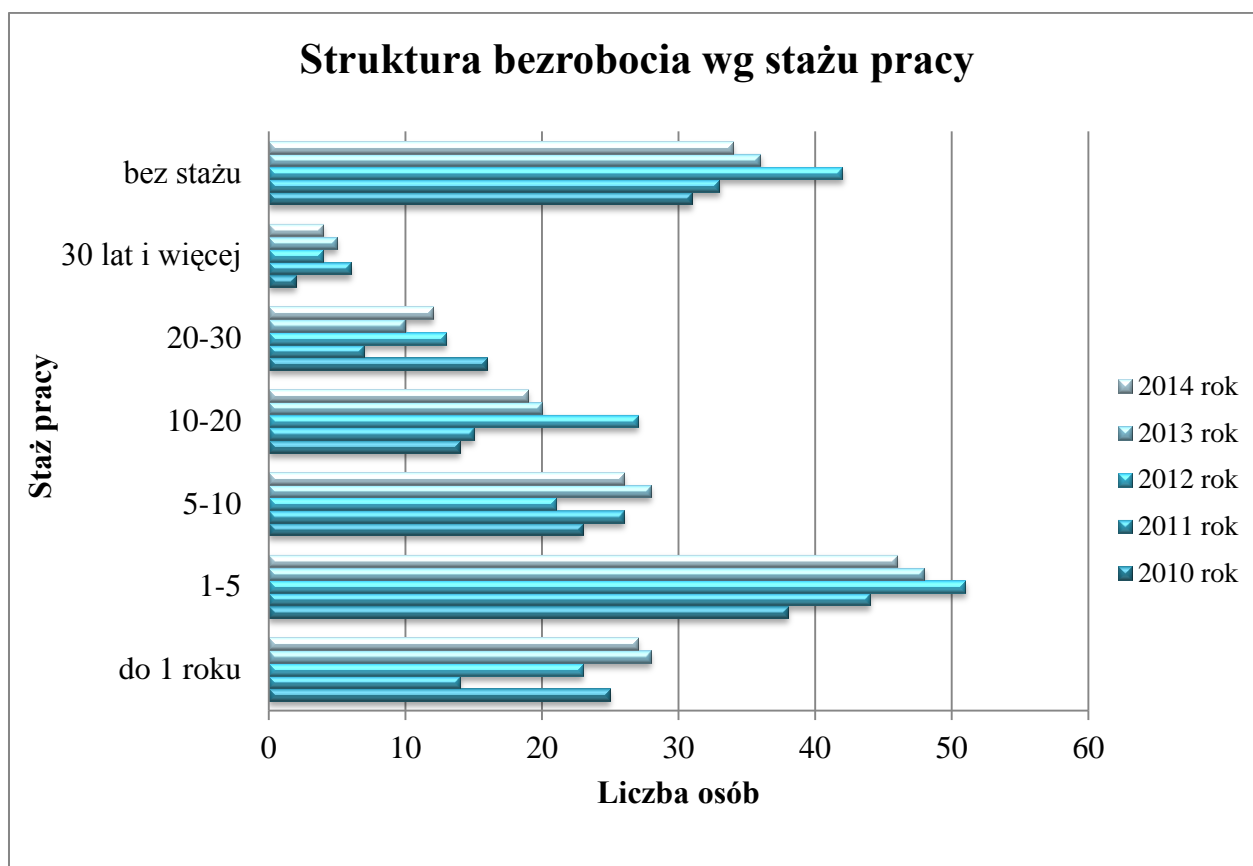

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Wieluniu.

Utrzymującą się niekorzystną cechą bezrobocia, która wynika z niekorzystnej struktury ludności naszej gminy ze względu na poziom wykształcenia, są kwalifikacje zawodowe zarejestrowanych w urzędzie pracy. W strukturze bezrobocia według wykształcenia w badanym okresie najliczniejszą grupą są osoby posiadające wykształcenie zasadnicze zawodowe, w równie trudnej sytuacji na rynku pracy są osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym.

Jak wynika z analizy wykresu sytuacja osób z wyższym wykształceniem na rynku pracy jest najkorzystniejsza, ponieważ krócej niż inni bezrobotni oczekują na podjęcie zatrudnienia, ale jednak mimo to ich liczba ciągle utrzymuje się na stałym poziomie. Wpływ na to ma między innymi rosnąca liczba osób kończących studia wyższe o kierunkach oraz specjalnościach, w których obserwuje się już pewne nasycenie rynku pracy.

Wykres nr 10 Liczba osób bezrobotnych według stażu pracy

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Wieluniu.

Z analizy danych umieszczonych na wykresie wynika, że najmniejszy udział wśród osób bezrobotnych biorąc pod uwagę staż pracy są osoby ze stażem powyżej 20 lat. jest to spowodowane tym, że jednym z najczęstszych wymogów stawianych przez pracodawców wobec kandydatów na pracowników jest posiadanie odpowiedniego doświadczenia zawodowego, dlatego też mniejsze trudności ze znalezieniem pracy mają osoby posiadające większy staż pracy.

Natomiast najwyższy odsetek wśród osób zarejestrowanych w urzędzie stanowią bezrobotni z niskim stażem pracy od 1 do 5 lat oraz nieposiadający stażu pracy.

Patrząc na całoroczne statystyki w Gminie Skomlin w zakresie bezrobocia należy stwierdzić, że w badanych okresach zarysowały się niekorzystne tendencje, widoczne przede wszystkim w utrzymującym się wysokim poziomie bezrobocia.

Wg stanu na 2014 r. liczba osób bezrobotnych wynosiła 154 osoby i była niższa, niż rok wcześniej. Na spadek liczby zarejestrowanych wpłynęła wyższa liczba wyrejestrowań niż osób bezrobotnych napływających do urzędu. Korzystną sytuacją, jaką można było zaobserwować jest wzrost liczby osób wyłączonych z ewidencji urzędu, w tym także z powodu podjęć pracy, głównie niesubsydiowanej.

Na terenie powiatu wieluńskiego utrzymują się mimo to nadal niekorzystne cechy w strukturze bezrobocia, wynikające z rolniczego charakteru terytorium powiatu oraz niekorzystnej struktury demograficznej zamieszkującej go ludności. Większość zarejestrowanych w urzędzie stanowią nadal osoby zamieszkałe na terenach wiejskich.

W badanym okresie udział osób posiadających dyplom ukończenia wyższej uczelni zmniejszył się, natomiast zwiększyła się liczba osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym lub niższym.

Nadal wysoki odsetek utrzymuje się wśród osób nie posiadających stażu pracy oraz ze stażem krótkim od 1 do 5 lat.

Niekorzystnym zjawiskiem na rynku pracy jest również długi okres pozostawania bez pracy, o czym świadczy nadal wysoki udział długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie osób zarejestrowanych w urzędzie.

Istotnym czynnikiem mającym wpływ na aktywizację osób bezrobotnych są działania PUP w zakresie pozyskiwania dodatkowych środków finansowych, w tym środków Europejskiego Funduszu Społecznego i realizacji programów skierowanych do grup szczególnie dotkniętych bezrobociem.

3.3. Aktywność społeczna oraz działalność organizacji pozarządowych

Nie ma jednej definicji aktywności lokalnej, która w pełni oddałaby znaczenie tego terminu. Aktywność lokalna przyjmuje bowiem różne formy i jest realizowana przez różnych uczestników życia społecznego.

Poprzez aktywność lokalną rozumiemy działania realizowane przez grupę ludzi chcących zrobić coś dla swojej społeczności.

Aktywność może przejawiać się w różny sposób: od zwykłych sąsiedzkich przysług, lokalnych spotkań i imprez po zorganizowane działania na rzecz całej społeczności lokalnej. Charakter aktywności zależy jednak przede wszystkim od tego, kto jest inicjatorem działań oraz co chcemy dzięki niej osiągnąć i jaki problem rozwiązać. Do podmiotów, które wykorzystują potencjał oraz zasoby lokalne w celu pobudzenia aktywności na terenie, na którym działają należą m.in. Lokalne Grupy Działania.

Lokalna Grupa Działania (LGD) to rodzaj partnerstwa zawiązywanego między lokalnymi uczestnikami życia społecznego, którzy chcą osiągnąć wspólny i ważny dla wszystkich cel. Przeważający odsetek LGD funkcjonuje na obszarach wiejskich. W ich skład wchodzi przedstawiciele lokalnych organizacji reprezentujących różne sektory: publiczny, prywatny i pozarządowy, a także mieszkańcy. Najczęstszą formą działalności, jaką przyjmują LGD, jest stowarzyszenie, choć zdarzają się również grupy prowadzone przez fundacje czy związki stowarzyszeń.

Tabela nr 9 Organizacje pozarządowe w Gminie Skomlin

Organizacje pozarządowe	Siedziba
Ochotnicza Straż Pożarna:	
Ochotnicza Straż Pożarna w Skomlinie	ul. Piłsudskiego 9 98-346 Skomlin
Ochotnicza Straż Pożarna we Wróblewie	Wróblew 44 98-346 Skomlin
Ochotnicza Straż Pożarna w Wicherniku	Wichernik 68 98-346 Skomlin
Ochotnicza Straż Pożarna w Toplinie	Toplin 15 98-346 Skomlin
Klub sportowy:	
Klub Sportowy Victoria Skomlin	ul. Kusocińskiego 62 98-346 Skomlin
Skomlińskie Towarzystwo Piłki Siatkowej	ul. Trojanowskiego 1 98-346 Skomlin
Organizacja działająca na rzecz osób dorosłych i dzieci	
Stowarzyszenie Miłośników Ziemi Skomlińskiej	ul. Trojanowskiego 1 98-346 Skomlin
Koło Polskiego Stowarzyszenia Diabetyków w Skomlinie	ul. Targowa 2 98-346 Skomlin
Towarzystwo Przyjaciół Wróblewa	Wróblew 42 98-346 Skomlin
Liga Obrony Kraju LOK „SOKÓŁ” Skomlin	ul. Kukulskiego 6 98-346 Skomlin
Polski Związek Hodowców Gołębi Poczтовых	Zbęk 17 98-346 Skomlin
Koło gospodyń wiejskich	
Stowarzyszenie Koła Gospodyń Wiejskich we Wróblewie	Wróblew 42 98-346 Skomlin

Źródło: opracowanie własne

W Gminie Skomlin funkcjonują Ochotnicze Straże Pożarne, kluby sportowe oraz inne stowarzyszenia wymienione w tabeli nr 9. Wszystkie organizacje mają swoje siedziby na terenie Gminy Skomlin. Współpraca Gminy Skomlin wraz z organizacjami pozarządowymi koncentruje się wokół zadań, które są związane z rozwojem i bezpieczeństwem, jak również prawidłowym jej funkcjonowaniem. Taka współpraca ma na celu promocję gminy oraz poprawę jakości życia jej mieszkańców.

- ✓ Ochotnicze Straże Pożarne funkcjonują jako stowarzyszenia, posiadają remizy oraz pojazdy specjalne, które zapewniają sprawny i efektywny udział w akcjach ratowniczo-gaśniczych na terenie gminy, a także powiatu.
- ✓ Kluby sportowe promują zdrowy tryb życia oraz proponują mieszkańcom gminy udział w treningach i zawodach sportowych.
- ✓ Organizacje działające na rzecz osób dorosłych i dzieci wzmacniają więzi między mieszkańcami oraz promują Gminę Skomlin.
- ✓ Stowarzyszenie Koła Gospodyń Wiejskich podejmuje działania mające na celu aktywizację i promocję kobiet w życiu społecznym, gospodarczym i kulturowym.

Istotnym elementem kierowania gminą jest poszerzanie współpracy z sektorem pozarządowym, która prowadzi do budowy lokalnego systemu demokracji. Organizacje pozarządowe zdecydowanie podnoszą jakość życia mieszkańców gminy poprzez realizowanie ważnych społecznie zadań. Podmioty niezaliczane do sektora finansów publicznych i niedziałające w celu osiągnięcia zysku mogą otrzymać z budżetu jednostki samorządu terytorialnego dotacje celowe na cele publiczne, związane z realizacją zadań tej jednostki, a także na dofinansowanie inwestycji związanych z realizacją tych zadań². Zlecenie zadania oraz udzielenie dotacji następuje zgodnie z przepisami ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego, a także o wolontariacie jeżeli dotyczy ono innych zadań niż określone w ustawie o finansach publicznych to na podstawie umowy jednostki samorządu terytorialnego z podmiotem, o którym mowa w art. 221 ust. 1 Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych.

² Art. 221 ust. 1 Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. 2013 Nr 0 poz. 885)

Gmina Skomlin w latach 2010-2014 udzieliła dotacji organizacjom pozarządowym działającym na jej terenie w łącznych kwotach:

Tabela nr 10 Kwoty udzielonych dotacji dla organizacji pozarządowych w latach 2010-2014

Lp.	Rok	Kwota (zł)
1.	2010	57 800,00
2.	2011	89 400,00
3.	2012	73 197,41
4.	2013	65 788,42
5.	2014	72 660,69

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Urzędu Gminy w Skomlinie

Gmina Skomlin przekazuje dotacje w trybie konkursowym na realizację zadań publicznych związanych ze sportem, kulturą oraz bezpieczeństwem przeciwpożarowym.

Miernikiem aktywności społeczności lokalnej jest również frekwencja w wyborach samorządowych. W 2010 roku do siedzib obwodowych komisji wyborczych w gminie Skomlin przybyło 59,59 % jej mieszkańców, natomiast w 2014 roku frekwencja wynosiła 52,16 % osób uprawnionych do głosowania. Aktywne uczestnictwo mieszkańców w decydowaniu o sprawach publicznych i aktywny udział w kierowaniu rozwojem lokalnym wyrażający się w uczestnictwie w wyborach samorządowych można uznać jako wymagający podjęcia działań w celu poprawy społecznego zaangażowania.

Wzrost aktywizacji oraz partycypacji obywatelskiej mieszkańców i ich organizacji, w charakterze istotnego czynnika podnoszenia jakości i skuteczności działań w rozwiązywaniu lokalnych problemów społecznych, jest elementem bardzo ważnym z punktu widzenia lokalnego rozwoju.

3.4. Oświata, kultura oraz sport

Oświata to działalność polegająca na upowszechnianiu wykształcenia ogólnego i zawodowego. Wspomagająca również realizowanie zadań wychowawczych w celu zapewnienia jednostkom wszechstronnego rozwoju, pomyślnej egzystencji oraz społeczeństwu więzi kulturalnych łączących jego przeszłość historyczną z teraźniejszością, a także budową pomyślnej przyszłości.

Kultura to termin wieloznaczny, pochodzi od łac. cultus agri („uprawa roli”), jest on interpretowany w wieloraki sposób przez przedstawicieli różnych nauk. Kulturę na ogół określa się jako wytwory ludzi, zarówno materialne, jak i niematerialne: duchowe, symboliczne. Całość wiedzy na temat kultury próbuje analizować dziedzina wiedzy, jaką jest kulturoznawstwo, aczkolwiek na poszczególnych aspektach kultury uwagę skupiają również: filozofia kultury, historia kultury materialnej, antropologia kulturowa, socjologia kultury, etnografia czy memetyka.

Sport z założenia jest to pokojowe współzawodnictwo, którego istotę stanowi indywidualna lub zespołowa rywalizacja (wg określonych reguł) prowadzona zgodnie z zasadami fair play. Jest on również dążeniem do osiągania jak najlepszych wyników, a także podejmowany m.in. w celu rekreacji i doskonalenia własnych cech fizycznych.

3.4.1 Oświata

W gminie Skomlin zapewniony jest dostęp do usług w zakresie edukacji na poziomie przedszkoli, szkoły podstawowej i gimnazjum.

Gminny system edukacji współtworzą takie jednostki jak:

1. Publiczne Przedszkole w Skomlinie,
2. Oddział Przedszkolny w Wicherniku,
3. Oddział Przedszkolny we Wróblewie,
4. Zespół Szkół w Skomlinie, w tym:
 - Szkoła Podstawowa im. Komisji Edukacji Narodowej w Skomlinie,
 - Gimnazjum w Skomlinie.

Z danych otrzymanych od Pana Dyrektora Zespołu Szkół w Skomlinie oraz Pani Dyrektora Publicznego Przedszkola w Skomlinie wynika, że najwięcej dzieci uczęszcza do placówek oświaty w Skomlinie w bieżącym roku szkolnym tj. 2014/2015 ok. 483 uczniów. Natomiast najmniej uczniów ok. 466 było w roku szkolnym 2013/2014.

Tabela nr 11 Wykaz uczniów na poszczególnych poziomach kształcenia w latach szkolnych od 2010/2011 do 2014/2015.

<i>Rok szkolny</i>	<i>2010/2011</i>	<i>2011/2012</i>	<i>2012/2013</i>	<i>2013/2014</i>	<i>2014/2015</i>
<i>Publiczne Przedszkole w Skomlinie wraz z oddziałami</i>	128	139	143	142	141
<i>Zespół Szkół w Skomlinie, w tym:</i>	343	338	328	324	342
➤ <i>Szkoła Podstawowa im. Komisji Edukacji Narodowej w Skomlinie</i>	202	210	211	220	245
➤ <i>Gimnazjum w Skomlinie</i>	141	128	117	104	97
<i>Ogólna liczba dzieci :</i>	471	477	471	466	483

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych otrzymanych z Zespołu Szkół w Skomlinie oraz Publicznego Przedszkola w Skomlinie

Tabela nr 11 pokazuje, że w Szkole Podstawowej im. Komisji Edukacji Narodowej w Skomlinie jak, również w Publicznym Przedszkolu w Skomlinie ilość dzieci uczęszczających wzrasta. W korelacji w latach 2014/2010 w szkole podstawowej zanotowano o 43 uczniów więcej, jeśli chodzi o przedszkolaków jest ich również więcej o 13. Inaczej jest jednak jeśli chodzi o gimnazjum, tu z kolei liczba uczniów z roku na rok maleje, a w korelacji 2014/2010 odnotowano spadek liczby uczęszczających aż o 44 uczniów.

3.4.2 Kultura i sport

Na terenie Gminy Skomlin są zlokalizowane instytucje kultury, biblioteki oraz świetlice tj.:

- ✓ Gminna Biblioteka Publiczna w Skomlinie,
- ✓ Filia Gminnej Biblioteki Publicznej we Wróblewie,
- ✓ Gminny Ośrodek Kultury i Sportu,
- ✓ Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji w Skomlinie
- ✓ Sołectkie Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji we Wróblewie,
- ✓ Świetlica w Bojanowie,
- ✓ Świetlica na Zbęku,
- ✓ Świetlica w Toplinie,
- ✓ Świetlica w Wicherniku,
- ✓ Świetlica na Brzezinach,
- ✓ Centrum kształcenia na odległość na wsiach we Wróblewie.

Wszystkie wyżej wymienione instytucje inicjują, a także organizują wydarzenia kulturalne w Gminie Skomlin, które wzbogacają społeczeństwo dodatkową wiedzę oraz umiejętności. Dodatkowym plusem takich wydarzeń jest integracja oraz współpraca między sobą wszystkich mieszkańców i możliwość zacieśniania więzi, darzenie wspólnie do celu, a także pobudzania lokalnego patriotyzmu.

Wydarzeniami organizowanymi przez te instytucje, które zawarte są w kalendarzu imprez Gminy Skomlin są:

- ✓ festyny,
- ✓ warsztaty artystyczne,
- ✓ wieczory poezji,
- ✓ Narodowe Czytanie,
- ✓ „Bieg Wiosny”,
- ✓ Igrzyska Ziemi Wieluńskiej,
- ✓ jasełka,
- ✓ spotkania seniorów.

Wszystkie wydarzenia w Gminie Skomlin dają możliwości jej mieszkańcom nie tylko na rozwój kulturowy, ale również poszerzanie wiedzy oraz możliwość spotkanie się i porozmawiania w większym gronie.

3.5. Ochrona zdrowia oraz pomoc społeczna

Na terenie Gminy Skomlin ochronę zdrowia zapewnia Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Skomlinie oraz Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "MEDRAL" Sp. z o.o. SPZOZ oprócz podstawowych porad medycznych zapewnia pacjentom również możliwość skorzystania z nowo dobudowanego kompleksu rehabilitacyjnego.

W Gminie Skomlin działa tylko jeden punkt apteczny zlokalizowany w Skomlinie w pobliżu ośrodka zdrowia.

Natomiast zadania z zakresu pomocy społecznej realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skomlinie, utworzony w dniu 1 kwietnia 1990r. na podstawie uchwały Gminnej Rady Narodowej w Skomlinie nr XI/44/90 z dnia 27 lutego 1990r., działa on na podstawie statutu, przyjętego uchwałą Rady Gminy w Skomlinie nr XXXI/140/2006 z dnia 29 czerwca 2006r.

Głównym, a zarazem podstawowym celem GOPS w Skomlinie jest wsparcie oraz pomoc dla osób i rodzin zamieszkujących na terenie Gminy Skomlin. Ponadto przyznaje i wypłaca przewidziane prawem świadczenia, organizuje pomoc materialną i rzeczową, stara się pobudzać społeczną aktywność w zaspakajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin, rozwija prace socjalne, realizuje zadania, które wynikają z ustawy o pomocy społecznej, ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej.

Dodatkowo GOPS w Skomlinie współpracuje z organami administracji rządowej oraz samorządowej, organizacjami społecznymi, stowarzyszeniami o charakterze charytatywnym, fundacjami, osobami fizycznymi, jednostkami organizacyjnymi służby zdrowia, ZUS-em i innymi instytucjami ubezpieczeniowymi.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skomlinie od 2009r. realizuje projekt „TERAZ MY - AKTYWNA INTEGRACJA W GMINIE SKOMLIN”, który jest współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Działania podejmowane w ramach projektu realizowane są zgodnie z Priorytetem VII „Promocja integracji społecznej”, Działania 7.1. „Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji”, Poddziałania 7.1.1. „Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej”.

Celem nadrzędnym projektu jest zwiększenie aktywności zawodowej oraz zdobycie nowych kwalifikacji zawodowych, umożliwiających powrót na rynek pracy osobom bezrobotnym. Realizacja celów projektu odbywa się poprzez aktywną integrację oraz wsparcie finansowe i uczestnictwo w kursach, szkoleniach i zajęciach aktywizacyjnych.

Uczestnikami projektu są petenci Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skomlinie w wieku aktywności zawodowej, czyli od 15 do 64 lat.

Od stycznia 2009r. do grudnia 2014r. udział w projekcie zakończyły 52 osoby, w tym 39 kobiet oraz 13 mężczyzn. Z tego wynika, że kobiety były bardziej zainteresowane powrotem na ścieżkę kariery zawodowej niż mężczyźni.

W kolejnym roku 2015 projekt jest nadal realizowany. Wsparciem zostanie objętych 5 osób (3 kobiety i 2 mężczyzn), wobec których zostaną podjęte działania aktywizacyjne:

- ✓ spotkania z psychologiem;
- ✓ zajęcia grupowe z doradcą zawodowym;
- ✓ szkolenia zawodowe;
- ✓ pomoc finansowa.

Wsparciem towarzyszącym jest zwrot kosztów dojazdu na kurs zawodowy. Taki udział w projekcie jest dobrowolny i bezpłatny. Jest szansą dla osób bezrobotnych na pozyskanie dodatkowych umiejętności i powrotu do aktywności zawodowej.

3.6. Bezpieczeństwo publiczne

Poczucie bezpieczeństwa społeczności gminy Skomlin oraz niski stopień przestępczości na jej terenie są jednym z czynników, które świadczą o rozwoju i atrakcyjności gminy, a także są jednym z aspektów atrakcyjności inwestycyjnej.

Za bezpieczeństwo mieszkańców Gminy Skomlin odpowiada dzielnicowy Komendy Powiatowej w Białej.

Podstawową formą pełnienia służby dzielnicowego jest obchód polegający na przemieszczaniu się w granicach przydzielonego mu rejonu i realizowaniu zadań wynikających z zakresu jego obowiązków służbowych.

Dzielnicowy jest zobowiązany podejmować niezbędne przedsięwzięcia zmierzające do zapobiegania popełnianiu przestępstw i wykroczeń w rejonie.

IV. GOSPODARKA

4.1 Przedsiębiorczość

Złożony proces transformacji ustrojowej, który rozpoczął się w Polsce w latach 90-tych ujawnił słabość większości działających podmiotów gospodarczych. Objawiało się to przede wszystkim poprzez obniżenie ich aktywności gospodarczej jak również trudności w gospodarowaniu. Przedsiębiorczość na obszarach wiejskich istnieje w takich samych formach, jak w innych działach gospodarki, aczkolwiek odmienne są uwarunkowania jej rozwoju. Różnice te biorą się z dotychczasowego monofunkcyjnego zagospodarowania obszarów wiejskich, a zmiana takiej sytuacji w kierunku rozwoju wielofunkcyjnego wymaga oddziaływania na mieszkańców wsi oraz kształtowania u nich postaw przedsiębiorczego zachowania w ówczesnej działalności, a także w rozwijaniu nowych przedsięwzięć.

Znaczenie obszarów wiejskich w Polsce jest o wiele bardziej istotniejsze niż w innych krajach Europy, ponieważ wieś w naszym państwie jest miejscem zamieszkania połowy społeczeństwa polskiego, dla prawie co trzeciego stanowi źródło utrzymania, a co czwarty mieszkaniec wsi ma tam swoje miejsce pracy. Dlatego też potrzebne jest kreowanie przedsiębiorczości w środowiskach wiejskich, a także szukania poprzez to możliwości zatrudnienia a tym samym zwiększenia dochodów ludności wiejskiej. Może się to odbywać m.in. poprzez: zagospodarowanie produktów rolniczych, wykorzystanie zasobów wytwórczych obszarów wiejskich (w tym: zasobów środowiska oraz jego walorów krajobrazowych, wykorzystanie zasobów marginalnych obszarów wiejskich) oraz rozwój infrastruktury terenów wiejskich.

Ze względu na brak alternatywy zatrudnienia w uspołecznionych zakładach pracy na wsi wymuszona jest konieczność rozwoju przedsiębiorczości na małą skalę, co pozwala na zatrudnienie oraz uzyskanie dochodu dla rozpoczynającego dane przedsięwzięcie, jak też dla członków jego rodziny, a także innych mieszkańców wsi. W tym kontekście rozwój pozarolniczych oraz rolniczych form aktywności gospodarczej jest szansą dla osób je inicjujących jak i dla całego środowiska wiejskiego. Taki rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich nakierowuje przede wszystkim do tworzenia nowych miejsc pracy, a co za tym idzie pozyskiwania dodatkowych dochodów. Proces ten jest niezbędny do poprawy sytuacji materialnej mieszkańców wsi oraz podwyższenia jakości ich życia.

Dużym problemem społeczno-gospodarczym w naszym kraju jest zagospodarowanie zasobów pracy na terenach wiejskich. Dotychczas wieś oraz rolnictwo łagodziły negatywne skutki społecznej transformacji systemowej naszej gospodarki lecz wszystko wskazuje na to, że możliwości buforowe rolnictwa wyczerpały się. Rozwój gospodarczy obszarów wiejskich, który zapewnia warunki życia i pracy na poziomie porównywalnym z obszarami zurbanizowanymi będzie również niemożliwy. Zatem warunkiem koniecznym dla zrównoważonego rozwoju kraju są zmiany na wiejskim rynku pracy. W rozwoju obszarów wiejskich duże znaczenie dla rynku pracy w społecznościach lokalnych mogą mieć nowo powstałe drobne przedsiębiorstwa. Każda gmina powinna dążyć do tworzenia terenów inwestycyjnych dla potencjalnych przedsiębiorców.

Poniżej zostanie przedstawiona tabela dotycząca podmiotów gospodarki narodowej, które są wpisane do rejestru REGON z podziałem wg sektorów własnościowych (tabela nr 12) oraz selekcji i działów PKD (tabela nr 13), znajdujących się na terenie Gminy Skomlin.

Tabela nr 12 Wykaz jednostek gospodarczych znajdujących się na terenie Gminy Skomlin wg sektorów własnościowych

	<i>2009</i>	<i>2010</i>	<i>2011</i>	<i>2012</i>	<i>2013</i>
<i>Ogólna liczba przedsiębiorstw</i>	<i>173</i>	<i>181</i>	<i>178</i>	<i>178</i>	<i>185</i>
<i>w tym:</i>					
<i>Sektor prywatny</i>	<i>163</i>	<i>171</i>	<i>168</i>	<i>168</i>	<i>175</i>
<i>Sektor publiczny</i>	<i>10</i>	<i>10</i>	<i>10</i>	<i>10</i>	<i>10</i>

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

Z danych pozyskanych z Głównego Urzędu Statystycznego wynika, że na terenie Gminy Skomlin liczba jednostek gospodarczych z sektora publicznego nie uległa zmianie od 2009 roku. Natomiast jeśli chodzi o sektor prywatny zmienia się on z roku na rok, na przełomie 2009/2013 zauważalny jest wzrost ilości podmiotów gospodarczych działających na terenie Gminy Skomlin. Taki wzrost świadczy o tym, że nowo powstały, a także potencjalni przedsiębiorcy widzą możliwości rozwoju na obszarze gminy.

Tabela nr 13 Wykaz jednostek gospodarczych znajdujących się na terenie Gminy Skomlin z podziałem na PKD

<i>PKD</i>	<i>2009</i>	<i>2010</i>	<i>2011</i>	<i>2012</i>	<i>2013</i>
<i>A - Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo</i>	18	18	15	17	13
<i>sektor prywatny</i>	18	18	15	17	13
<i>sektor publiczny</i>	0	0	0	0	0
<i>C - Przetwórstwo przemysłowe</i>	13	13	16	18	21
<i>sektor prywatny</i>	13	13	16	18	21
<i>sektor publiczny</i>	0	0	0	0	0
<i>F - Budownictwo</i>	24	30	25	22	24
<i>sektor prywatny</i>	24	30	25	22	24
<i>sektor publiczny</i>	0	0	0	0	0
<i>G - Handel hurtowny i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle</i>	61	59	58	56	62
<i>sektor prywatny</i>	61	59	58	56	62
<i>sektor publiczny</i>	0	0	0	0	0
<i>H - Transport i gospodarka magazynowa</i>	9	10	7	7	8
<i>sektor prywatny</i>	9	10	7	7	8
<i>sektor publiczny</i>	0	0	0	0	0
<i>I - Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi</i>	4	4	3	3	3
<i>sektor prywatny</i>	4	4	3	3	3
<i>sektor publiczny</i>	0	0	0	0	0
<i>J - Informacja i komunikacja</i>	2	2	3	3	4
<i>sektor prywatny</i>	2	2	3	3	4
<i>sektor publiczny</i>	0	0	0	0	0
<i>L - Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości</i>	0	0	1	1	1
<i>sektor prywatny</i>	0	0	1	1	1
<i>sektor publiczny</i>	0	0	0	0	0
<i>M - Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna</i>	6	6	8	8	8
<i>sektor prywatny</i>	6	6	8	8	8
<i>sektor publiczny</i>	0	0	0	0	0
<i>N - Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca</i>	1	1	3	3	3
<i>sektor prywatny</i>	1	1	3	3	3
<i>sektor publiczny</i>	0	0	0	0	0

PKD	2009	2010	2011	2012	2013
<i>O - Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne</i>	7	7	7	7	7
<i>sektor prywatny</i>	5	5	5	5	5
<i>sektor publiczny</i>	2	2	2	2	2
<i>P - Edukacja</i>	7	7	7	7	7
<i>sektor prywatny</i>	3	3	3	3	3
<i>sektor publiczny</i>	4	4	4	4	4
<i>Q - Opieka zdrowotna i pomoc społeczna</i>	8	9	10	9	8
<i>sektor prywatny</i>	6	7	8	7	6
<i>sektor publiczny</i>	2	2	2	2	2
<i>R - Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją</i>	7	7	8	8	8
<i>sektor prywatny</i>	5	5	6	6	6
<i>sektor publiczny</i>	2	2	2	2	2
<i>S i T - Pozostała działalność usługowa i Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby</i>	6	8	7	9	8
<i>sektor prywatny</i>	6	8	7	9	8
<i>sektor publiczny</i>	0	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z BDL GUS.

Z informacji uzyskanych z Banku Danych Lokalnych z Głównego Urzędu Statystycznego wynika, że największy udział ok. 35 % w rynku lokalnym Gminy Skomlin mają przedsiębiorstwa zajmujące się handlem hurtowniczym i detalicznym oraz naprawą pojazdów samochodowych i motocykli. Dużą część rynku zajmują firmy budowlane oraz przedsiębiorstwa trudniące się rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem oraz rybactwem, ich udział w rynku waha się w granicach od ok. 7% do 16%. Pozytywnym zjawiskiem jest coroczny wzrost ilości przedsiębiorstw w tych działach przedsiębiorczości, co znaczy, że obszar Gminy Skomlin jest atrakcyjny ze względu na podejmowanie inwestycji dla potencjalnych przedsiębiorców.

Najmniejszy odsetek udziału w rynku ma nowo powstały w 2011 roku podmiot gospodarczy zajmujący się działalnością związaną z obsługą rynku nieruchomości. Stworzenie takiej firmy pokazuje, że Gmina Skomlin jest otwarta i daje możliwości rozwoju różnym rodzajom działalności.

Największy wzrost ilości przedsiębiorstw na przełomie 2009/2013 zauważamy dla przemysłu zajmującego się przetwórstwem przemysłowym, wzrost ten wyniósł ok. 60%.

Jak widać jest to przemysł, dla którego na terenie Gminy Skomlin czynnik ekonomicznej opłacalności przedsięwzięcia jest bardzo duży.

Z bazy danych lokalnych wynika, że od 2009 do 2013 roku na obszarze Gminy Skomlin zamknięto 7 przedsiębiorstw, nowo powstałych było 14 firm. Zatem bilans jest dodatni, co świadczy o rozwoju przedsiębiorczości.

Rozwój przedsiębiorczości na terenie gminy przynosi korzyści społeczne jak również gospodarcze społeczności lokalnej. W celu zwiększenia tego rozwoju należy wprowadzać innowacje w strategii gminy, którą można osiągnąć za pomocą inwestorów lokalnych jak i zagranicznych. Rozwój przedsiębiorczości przyczynia się do tworzenia nowych miejsc pracy, poprawy jakości życia mieszkańców, zmniejszenia odpływu młodych ludzi poszukujących pracy do dużych miast, a także stworzenia nowej oferty handlowej dla społeczności gminy.

Na obszarze wiejskim na rozwój małych i średnich przedsiębiorstw pozytywny wpływ miałyby wspieranie innowacyjności oraz promocji przedsiębiorczości, które odbywać mogłyby się poprzez wprowadzenie nowych rozwiązań technologicznych, dotacje na prace badawcze oraz wdrożeniowe.

Samorząd lokalny powinien odgrywać istotną rolę w wspieraniu inicjatyw poprzez instrumenty bezpośrednie, jednak jego znaczenie jest niewielkie ze względu na słabości finansowe na tym szczeblu. Najczęstszą formą stosowaną przeciwdziałaniu bezrobocia są inwestycje strukturalne, które dają nowe miejsca pracy oraz stwarzają warunki do inwestowania przez jednostki gospodarcze. Samorząd ponad to organizuje dodatkowo prace interwencyjne, zmianę kwalifikacji zawodowych, szkolenia oraz doradztwo.

Stwierdzić można, że przedsiębiorczość jest istotą trwałego rozwoju gospodarczego obszarów wiejskich, tak więc strategia opracowywana przez władze lokalne powinna się skupiać głównie na jej pobudzaniu. Służyć to będzie między innymi ograniczeniu bezrobocia oraz tworzeniu nowych miejsc pracy. Działania gminy powinny być nakierowane na pozyskiwanie nowych inwestorów, a także restrukturyzację przemysłu na jej terenie, ogólny rozwój terenu, stopniowe odchodzenie od funkcji rolniczej na rzecz innych form działalności, utrzymaniu i osiągnięciu wysokiej jakości środowiska naturalnego, jak również zabezpieczeniu podstawowych potrzeb socjalnych mieszkańców.

Wniosek jest jeden: rozwój przedsiębiorczości na terenach wiejskich uwarunkowany powinien być inicjatywą z jednej strony władz samorządowych, a z drugiej lokalnej społeczności, jest to także warunek modernizacji rolnictwa oraz wielofunkcyjnego rozwoju wsi. Taki rozwój małych jednostek gospodarczych wiejskich ma duże znaczenie w procesie

wyrównywania dysproporcji pomiędzy wsią a miastem. Rozwijanie przedsiębiorczości dotyczy nie tylko działów pozarolniczych ale i rolniczych, dodatkowo jest szansą na wyjście z kryzysu oraz zapaści produkcyjno-ekonomicznej.

4.2 Rolnictwo

Gmina Skomlin jest postrzegana jako typowo rolnicza gmina, uprawia się tu przede wszystkim zboża oraz rośliny okopowe. Wielkość przeciętnego gospodarstwa wynosi od 5 do 7 ha, co świadczy o dużej ilości drobnych gospodarstw.

Obszar ten jest położony na południowym krańcu Niziny Południowowielkopolskiej, na Wysoczyźnie Wieruszowskiej.

Uwarunkowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej wynikają z obszaru oraz położenia geograficznego, który charakteryzuje się następującymi cechami: gmina leży w II strefie klimatycznej, okres bezprzymrozkowy trwa 160 dni, a wegetacji około 214 dni, długość zalegania okrywy śnieżnej od 60 do 70 dni, roczna suma opadów wynosi od 600 do 650 mm, wilgotność powietrza 82%.

Obszar całej gminy to 55 km², użytki rolne w gminie zajmują 4298,77 ha, w tym grunty orne 3428,03 ha, co stanowi 62,33% ogólnej powierzchni oraz użytki zielone (łąki i pastwiska) zajmują 870,74 ha, co stanowi 15,83% ogólnej powierzchni.

Ze względu na podział gleb wg klas bonitacyjnych na terenie gminy Skomlin można wyodrębnić występowanie gleb od III do VI klasy. Udział poszczególnych klas w strukturze gruntów ornych oraz użytków zielonych przedstawiają odpowiednio tabela nr 14 i 15.

Tabela nr 14 Udział klas bonitacyjnych w strukturze gruntów ornych

Klasa bonitacyjna w strukturze gruntów ornych	Powierzchnia w ha	Udział % w ogólnej powierzchni gruntów ornych	Charakterystyka
IIIa	7,6500	0,22%	Gleby orne dobre
IIIb	243,5220	7,10%	Gleby orne średnio dobre
IVa	846,2636	24,69%	Gleby orne średniej jakości, lepsze
IVb	1153,4485	33,65%	Gleby orne średniej jakości, gorsze
V	852,4577	24,87%	<i>Gleby orne słabe</i>
VI	319,2711	9,31%	<i>Gleby orne najslabsze</i>
VIz	5,4170	0,16%	Gleby orne najslabsze, trwale za suche lub za mokre
Razem	3428,0299	100,00%	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z BDL GUS

Największy udział w strukturze gruntów ornych mają gleby klasy IV, średniej ok. 55,83%, stąd wynika, że na obszarze gminy najczęściej występują: gleby brunatne, płowe, bielcowe, rędziny, brunatne, płowe i opadowo-glejowe, podmokłe czarnoziemy, mady ciężkie, zmeliorowane gleby torfowe i torfowo-murszowe. Gleby te należą do kompleksu zbożowo-pastewnego, sprzyjają one uprawie pszenicy, buraków cukrowych i koniczyny czerwonej, ziemniaków oraz jęczmienia.

Tabela nr 15 Udział klas bonitacyjnych w użytków zielonych

Klasa bonitacyjna w strukturze użytków zielonych	Powierzchnia w ha	Udział % w ogólnej powierzchni użytków zielonych	Charakterystyka
III	9,6097	1,10%	<i>średnie</i>
IV	501,9390	57,65%	
V	284,0660	32,62%	<i>słabe i bardzo słabe</i>
VI	75,1245	8,63%	
Razem	870,7392	100,00%	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z BDL GUS

Największy udział w strukturze użytków zielonych zajmują gleby średnie IV klasy ok. 57,65% , w większości przypadków mogą być przydatne pod sady, ale oczywiście nie pod wszystkie gatunki drzew.

Ostatni Powszechny Spis Rolny 2010, a także badanie metody produkcji rolnej były przeprowadzone od 1 września do 31 października 2010 r. według stanu na dzień 30 czerwca 2010 roku. Z przeprowadzonego PSR oraz badań wynika, że w Gminie Skomlin ogólna powierzchnia gospodarstw rolnych wynosi 3916,84 ha, a liczba gospodarstw ogółem z uwzględnieniem siedziby gospodarstwa 528, w tym 494 gospodarstwa prowadzące działalność rolniczą. Wg ustawy gospodarstwo rolne to grunty rolne wraz z gruntami leśnymi, budynkami lub ich częściami, urządzeniami i inwentarzem, jeżeli stanowią lub mogą stanowić zorganizowaną całość gospodarczą oraz prawami i obowiązkami związanymi z prowadzeniem gospodarstwa rolnego³.

Porównując dane wyżej wymienione pochodzące z PSR 2010 do danych z PSR 2002, gdzie odnotowano na obszarze gminy 623 gospodarstwa rolne, zauważyć można bardzo duży spadek ilości gospodarstw bo aż o 95, w ujęciu procentowym jest to ok. 15% niż w 2010 roku. W powiązaniu ze zmniejszeniem ilości gospodarstw, zmniejsza się również ich powierzchnia. W 2002 roku wynosiła ona 4635,97 ha i na przestrzeni ośmiu lat z uległa zmniejszeniu o 719,13 ha, tj. 16%. Takie zjawisko pokazuje zmianę rodzaju działalności miejscowej społeczności z rolniczej na pozarolniczą.

³Dz.U. 2003 nr 49 poz. 408 - Ustawa z dnia 14 lutego 2003 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw

W dalszym ciągu cechą charakterystyczną gospodarstw znajdujących się na terenie Gminy Skomlin jest duże rozdrobnienie, a świadczy o tym bardzo duża ilość gospodarstw w przedziale od 1 do 15 ha. Gospodarstw tych jest 417 i stanowią aż 78,98% gospodarstw ogółem. Natomiast gospodarstw posiadających 15 ha ziemi i więcej jest tylko 44, co stanowi zaledwie 8% wszystkich gospodarstw rolnych.

Chcąc lepiej zobrazować sytuację rolnictwa na obszarze Gminy Skomlin została opracowana tabela nr 16 na podstawie danych z GUS'u, z podziałem gospodarstw rolnych wg grup obszarowych użytków rolnych

Tabela nr 16 Gospodarstwa rolne wg grup obszarów użytków rolnych na podstawie danych z Powszechnego Spisu Rolnego 2010

Gospodarstwa rolne wg grup obszarowych użytków rolnych	Liczba gospodarstw rolnych ogółem	Powierzchnia gospodarstw rolnych ogółem w ha	Liczba gospodarstw prowadzących działalność rolniczą	Powierzchnia gospodarstw rolnych prowadzących działalność rolniczą w ha
ogółem	528	3916,84	494	3902,39
do 1 ha włącznie	67	22,37	36	14,75
powyżej 1 ha razem	461	3894,47	458	3887,64
1 - 5 ha	217	755,59	214	748,76
1 - 10 ha	374	2049,98	371	2043,15
1 - 15 ha	417	2628,28	414	2621,45
5 - 10 ha	157	1294,39	157	1294,39
5 - 15 ha	200	1872,69	200	1872,69
10 - 15 ha	43	578,30	43	578,30
5 ha i więcej	244	3138,88	244	3138,88
10 ha i więcej	87	1844,49	87	1844,49
15 ha i więcej	44	1266,19	44	1266,19

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z BDL GUS

Według danych przedstawionych w tabeli nr 16 największą dysproporcję można zauważyć między liczbą gospodarstw rolnych ogółem a liczbą gospodarstw prowadzących działalność rolniczą w grupie do 1 ha włącznie. Dane z tabeli nr 16 pokazują, że tylko 54 % (36) gospodarstw o powierzchni do 1 ha prowadzi działalność rolniczą. Natomiast gospodarstwa zaklasyfikowane do grupy 5 ha i więcej, 10 ha i więcej oraz 15 ha i więcej prowadzą działalność rolniczą. Największe gospodarstwo rolne prowadzące działalność rolniczą w całej Gminie Skomlin ma powierzchnię równą ok. 69,69 ha.

Następnie zostanie przedstawiona w tabeli nr 17 struktura użytkowania gruntów przez gospodarstwa rolne znajdujące się na obszarze Gminy Skomlin.

Tabela nr 17 Struktura użytkowania gruntów wg danych z GUS'u

	<i>Liczba gospodarstw rolnych ogółem</i>	<i>Powierzchnia w ha</i>	<i>Liczba gospodarstw indywidualnych</i>	<i>Powierzchnia w ha</i>
<i>grunty ogółem</i>	528	3916,84	527	3907,66
<i>użytki rolne ogółem</i>	528	3434,85	527	3426,41
<i>użytki rolne w dobrej kulturze</i>	492	3345,12	491	3336,72
<i>pod zasiewami</i>	490	2956,69	489	2948,29
<i>grunty ugorowane łącznie z nawozami zielonymi</i>	49	37,91	49	37,91
<i>uprawy trwałe</i>	7	2,48	7	2,48
<i>sady ogółem</i>	4	2,23	4	2,23
<i>ogrody przydomowe</i>	57	3,48	57	3,48
<i>łąki trwałe</i>	313	333,18	313	333,18
<i>pastwiska trwałe</i>	16	11,38	16	11,38
<i>pozostałe użytki rolne</i>	152	89,73	151	89,69
<i>lasy i grunty leśne</i>	262	306,00	262	306,00
<i>pozostałe grunty</i>	504	175,99	503	175,25

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z BDL GUS

Według danych z Powszechnego Spisu Rolnego 2010 produkcją rolną w Gminie Skomlin zajmuje się 490 gospodarstw o łącznej powierzchni zasiewów 2956,69 ha. Najczęściej uprawiane są zboża i ziemniaki.

Strukturę upraw z podziałem na ilość produkujących gospodarstw oraz ich powierzchnie przedstawia tabela nr 18

Tabela nr 18 Liczba gospodarstw rolnych i powierzchnia zasiewów występujących upraw w Gminie Skomlin

	<i>Liczba gospodarstw rolnych</i>	<i>Powierzchnia w ha</i>
<i>ogółem</i>	490	2956,69
<i>zboża razem</i>	450	2591,92
<i>zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi</i>	447	2545,04
<i>ziemniaki</i>	280	209,14
<i>uprawy przemysłowe</i>	35	93,30
<i>buraki cukrowe</i>	7	11,84
<i>rzepak i rzepik razem</i>	29	81,46
<i>warzywa gruntowe</i>	30	6,35

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z BDL GUS

W strukturze upraw największy udział pod względem ilości gospodarstw rolnych oraz powierzchni mają zboża. Uprawą zboża zajmuje się 450 gospodarstw, a powierzchnia zasiewu wynosi 2 591,92 ha. Natomiast najmniej gospodarstw rolnych tylko 7 zajmuje się uprawą buraków cukrowych i tym samym zajmują one jedną z najmniejszych powierzchni, ok. 11,84 ha.

W okresie pomiędzy przeprowadzanymi Powszechnymi Spisami Rolnymi 2002 i 2010 liczba gospodarstw rolnych, które zajmują się produkcją roślinną zmniejszyła się o 85. Jednocześnie zauważalny jest również spadek powierzchni zasiewów o 339,94 ha.

Pogłowie zwierząt gospodarskich tj.: bydło, trzoda, konie, drób utrzymywanych w gospodarstwach rolnych znajdujących się na terenie Gminy Skomlin na dzień 30 czerwca 2010 roku pokazuje tabela nr 19 zgodnie z danymi uzyskanymi z GUS.

Tabela nr 19 Pogłowie zwierząt gospodarskich z podziałem na liczbę gospodarstw rolnych utrzymujących zwierzęta gospodarskie oraz utrzymywane zwierzęta gospodarskie

	Liczba gospodarstw rolnych utrzymujących zwierzęta gospodarskie	Utrzymywane zwierzęta gospodarskie
bydło razem	118	657
bydło krowy	96	261
trzoda chlewna razem	229	8182
trzoda chlewna lochy	200	828
konie	7	19
drób ogółem razem	303	8190
drób ogółem drób kurzy	298	6238

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z BDL GUS

Według danych z Głównego Urzędu Statystycznego liczba gospodarstw rolnych, które utrzymują zwierzęta gospodarskie jest 363 wg stanu na 2010 rok, natomiast ilość zwierząt w sztukach dużych ukształtowała się na poziomie 2599 sztuk. Według danych zawartych w tabeli zauważamy, że najczęściej gospodarstw hoduje drób, a najmniej konie. Analogicznie układa się struktura ilości utrzymywanych zwierząt gospodarskich przez rolników.

Następnie zostanie przedstawiona w tabeli nr 20 liczba gospodarstw mieszczące się na obszarze Gminy Skomlin, które stosują nawozy mineralne oraz wapniowe.

Tabela nr 20 Liczba gospodarstw stosujących nawozy mineralne i wapniowe oraz ich zużycie

<i>Ilość gospodarstw rolnych używających nawozów mineralnych i wapniowych</i>	
<i>mineralne</i>	472
<i>azotowe</i>	422
<i>fosforowe</i>	76
<i>potasowe</i>	100
<i>wieloskładnikowe</i>	381
<i>wapniowe</i>	181
<i>Zużycie w dt czystego składnika</i>	
<i>mineralne</i>	5713
<i>azotowe</i>	2996
<i>fosforowe</i>	1256
<i>potasowe</i>	1461
<i>wapniowe</i>	1768
<i>Zużycie w kg na 1 ha użytków rolnych</i>	
<i>mineralne</i>	166,3
<i>azotowe</i>	87,2
<i>fosforowe</i>	36,6
<i>potasowe</i>	42,5
<i>wapniowe</i>	51,5
<i>Zużycie w kg na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze</i>	
<i>mineralne</i>	170,8
<i>azotowe</i>	89,6
<i>fosforowe</i>	37,5
<i>potasowe</i>	43,7
<i>wapniowe</i>	52,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z BDL GUS

Z danych przedstawionych w tabeli widać, że najbardziej popularnym wśród rolników zamieszkujących Gminę Skomlin są nawozy mineralne (azotowe, fosforowe, potasowe oraz wieloskładnikowe). Według danych z Powszechnego Spisu Rolnego 2010 nawozy mineralne stosowało 472 gospodarstwa, w tym najwięcej używano nawozu azotowego przez 422 gospodarstwa, natomiast najmniej fosforowych tylko 76 gospodarstw.

Największe zużycie odnotowano również dla nawozów mineralnych aż 166,3 kg na 1 ha, w tym najwięcej azotowych ok. 87,2 kg/ha. Natomiast rolnicy najmniej używają nawozów fosforowych tylko 36 kg/ha. Natomiast nawozów wapniowych rozsiewa się ok. 51,5 kg/ha.

Podobnie wygląda struktura zużycia nawozów dla użytków rolnych w dobrej kulturze. Największe zużycie było nawozów mineralnych – 170,8 kg/ha, w tym najwięcej azotowych – 89,6 kg/ha, a najmniej fosforowych - 37,5 kg/ha. Nawozy wapniowe są na drugim miejscu pod względem wielkości zużycia, ich zużycie wynosi 52,9 kg/ha.

W ostatnich latach wiele indywidualnych gospodarstw rolnych zlokalizowanych na terenie Gminy Skomlin pozyskało dotacje unijne ze środków Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi na unowocześnienie oraz powiększenie parku maszyn. Niestety jednak mimo pozyskanych środków nadal można zaobserwować niedostateczne zaplecze techniczne oraz niezbyt dobry stan sanitarny gospodarstw.

4.3 Turystyka

Gmina Skomlin charakteryzuje się dużą ilością produktów turystycznych. Krajobraz jest bogaty w wiele pomników przyrody, zabytków jak również obszar chronionego krajobrazu. Dodatkowo przez teren Gminy Skomlin przepływa rzeka Proсна oraz przechodzi kilka szlaków turystycznych, w tym rowerowe i konny.

Atrakcjami turystycznymi Gminy Skomlin są:

- dolina rzeki Proсны - lewy dopływ Warty, tworzy malowniczy krajobraz, oraz przez długi okres wyznaczała granicę państwową,
- Czarna Woda - staw, położony na Wysoczyźnie Złoczewskiej,
- Zbiornik Góry Młyńskie - pow. 15,0 ha, poj. 225,0 tys. m³,
- 12 pomników przyrody tj.:
- młyn w Skomlinie jest to drewniany, elektryczny młyn gospodarczy w Skomlinie, który pochodzi z XX w.,
- układ owalnicowy Skomlina - zabytkowy układ ruralistyczny obejmujący centrum wsi, które położone jest między drogą wyjazdową w stronę Toplina na zachodzie, a od wschodu układ zamyka kościół, powstał w 1210 roku
- kościół parafialny pw. św. Filipa i Jakuba w Skomlinie - trójnawowy z 1746 r. kościół z drewnianej konstrukcji zrębowej, na beczkowym sklepieniu, ołtarze, ambona oraz chrzcielnica są wykonane w stylu rokoko, wewnątrz natomiast w stylu barokowym,
- kaplica cmentarna pw. św. Barbary w Skomlinie - pochodzi z XVIII w., a przebudowana została w 1916 r. na styl neogotycki.
- kaplica św. Rocha we Wróblewie - wybudowana w latach dwudziestych XX w., posiada trzy wieżyczki z krzyżami na szczytach, a w środkowej części, ponad wejściem stoi figura patrona,
- młyn w Ługu - młyn wodny umiejscowiony w malowniczym miejscu nad rzeką Proszą, obecnie działa jako młyn elektryczny, powstał w XX wieku,
- cmentarzyska ciałopalne we Wróblewie - działające od XI do VII w. p.n.e.,
- spichlerz w Skomlinie - drewniany ze zrębowej konstrukcji z XVIII w.,
- Pomnik ofiar II wojny światowej w Skomlinie – w kształcie dwóch pionowych słupów z ciosanego granitu o wysokości około 4 metrów, powstał w 1983 r.

- kapliczka nadrzewna koło Wróblewa - typową kapliczką skrzynkową, drewniana z jedną oszkloną ścianką, za którą znajduje się obrazek Matki Boskiej, powstała w XX w.,
- kapliczka w Toplinie - murowana, typu domkowego z figurą św. Jana, powstała w XX w.
- kapliczka we Wróblewie - murowana z lat 50. XX w., o kształcie ściętego ostrosłupa, zakończona betonowym krzyżem oraz z tabliczką, na której widnieje napis: „Przed tym Krzyżem dnia 5.05.1957r. mieszkańcy Wróblewa składali Śluby Jasnogórskie”.
- kapliczka we Wróblewie - drewniana, ponad stuletnia kapliczka, w której wnętrzu znajduje się na głównym miejscu obraz Matki Boskiej z Dzieciątkiem, natomiast na ścianach bocznych obrazy Jezusa Chrystusa i Matki Boskiej,
- krzyż przydrożny w Bojanowie - metalowy, ręcznie kuty z okresu międzywojennego,
- Krzyż przydrożny w Skomlinie - posiada charakterystyczne zdobienia Męki Pańskiej ręcznie kute, pochodzi z 1902 r.,
- Krzyż przydrożny we Wróblewie - stalowy z 1936 r. z charakterystycznymi symbolami Męki Pańskiej.

Przez Gminę Skomlin przebiegają 2 szlaki rowerowe o zasięgu powiatowym tj.:

- **Ożarów – Skomlin – Mokrsko – Ożarów (EWI 4)** - szlak daje możliwość poznania zabytkowych obiektów dworskich oraz sakralnych, a do tego pozwala podziwiać malownicze widoki i napawać się zapachem lasu. Długość trasy EWI 4 wynosi 37 610 m
- **Konopnica - Świątkowice - Skomlin (EWI 11)** - szlak ten prowadzi przez duży obszar Ziemi Wieluńskiej, łączy piękne krajobrazy nadwarciańskie, drewniane kościoły typu wieluńskiego, dwory, kończy się w Skomlinie przy drewnianym spichlerzu. Długość trasy EWI 11 to 76 627 m

Ponadto na terenie Gminy Skomlin zostały wytyczone przez Stowarzyszenie Miłośników Ziemi Skomlińskiej 3 ścieżki rowerowe:

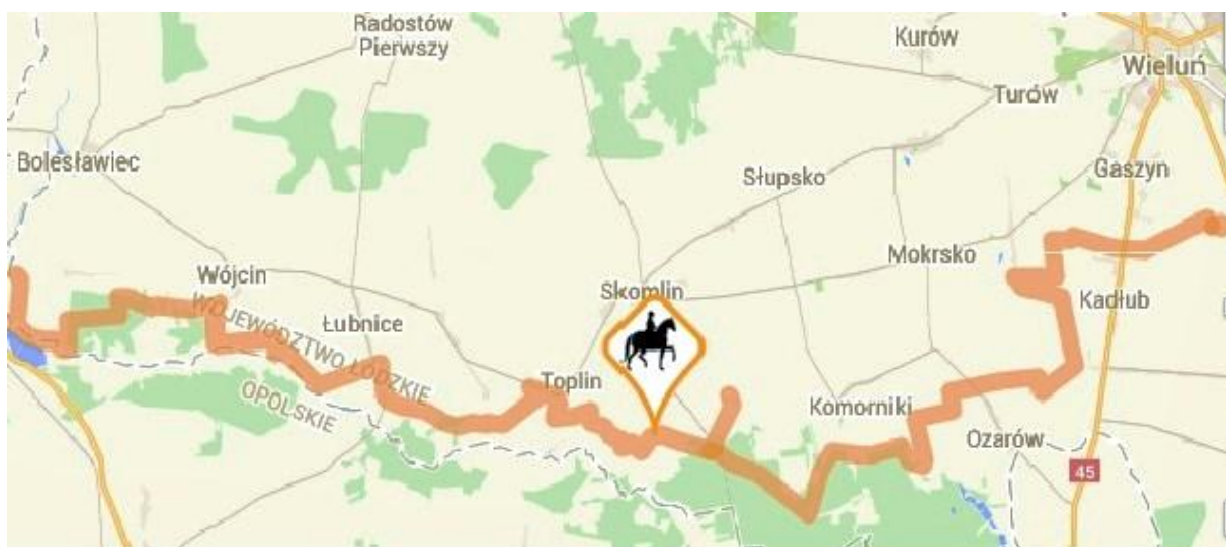
- **SKO1** (spichlerz - Niedźwiady - Klasak Duży - Klasak Mały - kościół) - ścieżka ta przebiega przez północno-zachodnią część Gminy Skomlin, a jej długość wynosi 12,5 km

- SKO2 (kościół - Toplin - Ług - Zadole - Królewska Grobla - Wróblew - Malinówka - Zbęk - Skomlin) - ścieżka przebiega przez południową część Gminy Skomlin. Długość tej ścieżki to 17,5 km
- SKO3 (Skomlin - Wichernik - Brzeziny - Maręże - spichlerz). Ścieżka rowerowa przebiegająca północno-wschodnią częścią Gminy Skomlin o długości 12 km.

Dodatkowo przez Gminę Skomlin przebiega konny szlak tj.: **Łódzki Szlak Konny - pętla zewnętrzna odcinek 30; Rychłowice – Chróścín**. Szlak ten przebiega przez malownicze krajobrazowo obszary doliny Proсны i Wyżyny Woźnicko - Wieluńskiej, w południowo-zachodniej części województwa łódzkiego i jest to obszar dawnych historycznych ziem tj.: Wieluńskiej i Wieruszowskiej. Niewątpliwym atutem są spore powierzchnie obszarów leśnych.

Długość szlaku wynosi 46 559 m, a doliczając odnogi ma on 48 452 m. Przebieg trasy został przedstawiony na rysunku nr 15.

Rysunek nr 15 Łódzki Szlak Konny Rychłowice - Chróścín

Źródło: <http://www.kultura.lodz.pl/pl/poi/3150>, na dzień 14.04.2015 r.

We wsiach położonych niedaleko szlaku można zobaczyć drewniane kościoły w Kadłubie typu wieluńskiego pw. św. Andrzeja z XVII wieku oraz w Chróścínie pw. św. Mikołaja z XVIII wieku. Zabytkami sakralnymi, które można jeszcze zobaczyć w okolicy szlaku są romańska dzwonnica w miejscowości Krzyworzeka oraz murowana świątynia pw. Najświętszej Maryi Panny z XVI wieku w Lubnicach.

Dodatkowo można zwiedzić rosyjski pałac Łopuchinów, a także cerkiew w Chróście i ruiny dworu oraz kościół w Dzietrzkowicach.

W Ożarowie można podziwiać osiemnastowieczny zabytek modrzewiowy dwór alkierzowy należący niegdyś do rodziny Bartochowskich. Poza tym w okolicach Ożarowa znajduje się Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy „Wzgórza Ożarowskie”, gdzie można odpocząć i pooddychać świeżym powietrzem.

Gmina Skomlin biorąc pod uwagę walory przyrodnicze przedstawia niezwykle interesującą ofertę turystyczną, szczególnie teraz, kiedy wzrasta zainteresowanie ekologią, zdrowym trybem życia oraz eko i agroturystyką. Wskazuje to jednoznacznie na duży potencjał rozwojowy w tym obszarze gospodarki. Niestety jednak gmina nie jest przygotowana na przyjęcie potencjalnych turystów, ponieważ nie posiada bazy hotelowo – gastronomicznej. Dlatego też gmina powinna wprowadzić działania, które miałyby na celu jej powstanie. Wymaga ona stworzenia spójnej oraz innowacyjnej oferty turystycznej, ze względu na swoje liczne zasoby. Oferta turystyczna powinna starać się wykreować nową jeszcze lepszą markę gminy poprzez wykorzystanie znacznego potencjału do uprawiania turystyki kulturowej, rekreacyjnej oraz aktywnej.

4.4 Energia odnawialna

Energia odnawialna jest to energia, której źródła same się odnawiają, tak więc nie ulegają one wyczerpaniu. Przede wszystkim jest to energia ekologiczna, która nie szkodzi środowisku naturalnemu.

Do odnawialnych źródeł energii można zaliczyć energię:

- słoneczną,
- wiatrową,
- wodną,
- geotermalną,
- pozyskaną z biomasy oraz biopaliwa.

Energia odnawialna, czyli Odnawialne Źródła Energii (OZE) jest to rodzaj energii, którą można pozyskać w naturalnych procesach przyrodniczych, przez co jest przyjazna dla środowiska.

Na terenie gminy dopiero zaczyna rozwijać się branża zajmująca się produkcją odnawialnej energii elektrycznej. W 2012 roku pobudowano pierwszy wiatrak, który jest początkiem dla odnawialnych źródeł energii na terenie Gminy Skomlin.

Usytuowanie wiatraka zostało przedstawione na rysunku nr 16.

Rysunek nr 16 Położenie wiatraka na terenie Gminy Skomlin

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych w dziale Urzędu Gminy w Skomlinie ds. gospodarki nieruchomościami i planowania przestrzennego

Wiatrak jest położony na terenie Skomlina, na działce o nr ewidencyjnym gruntu 1126. Dokładniej jest to elektrownia wiatrowa TVP MICON o mocy 400 kW wraz ze stacją transformatorową oraz linią przyłączeniową do linii energetycznej 15 kV.

V. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Infrastruktura techniczna pełni znaczące funkcje, które związane są z rozwojem społeczno-gospodarczym danego obszaru gminy, powiatu czy też województwa.

Urządzenia takiej infrastruktury pobudzają jednostki osadnictwa, są bodźcem rozwoju lokalnego oraz wpływają na poziom życia lokalnej społeczności. Poziom wyposażenia terenów wiejskich w urządzenia infrastruktury technicznej można ocenić pod względem:

- podnoszenia warunków socjalno-bytowych mieszkańców,
- tworzenia dobrych warunków do powstawania nowych podmiotów gospodarczych,
- warunków sprzyjających rozwojowi rolnictwa.

Infrastrukturę techniczną można podzielić wg:

- Komunikacja
 - ❖ Infrastruktura telefoniczna,
 - ❖ Infrastruktura radiowa,
 - ❖ Infrastruktura telewizyjna,
 - ❖ Internet,
 - ❖ Inne usługi radiowe.
- Zaopatrzenia w:
 - ❖ Prąd (sieć energetyczna),
 - ❖ Gaz (gazociągi),
 - ❖ Ogrzewanie (ciepło),
 - ❖ Wodę (wodociągi),
- Usuwania:
 - ❖ Usuwania śmieci,
 - ❖ Usuwania ścieków , kanalizacja,
 - ❖ Odzyskiwanie wartościowych materiałów,

5.1 Sieć komunikacyjna – infrastruktura drogowa

Dostępność sieci komunikacyjnych Gminy Skomlin jest czynnikiem, który determinuje wieloaspektowy rozwój społeczno – gospodarczy. Planowanie działań dotyczących rozwoju obszaru wiejskiego powinno być nakierowane na upowszechnianie dóbr oraz usług, niezbędnych do podstawowej egzystencji mieszkańców danej gminy. Duża ilość sieci komunikacyjnych jest także istotnym czynnikiem napędu gospodarczego, wspomaga ona rozwój bazy turystycznej oraz firm transportowych itp. Jest ona również kluczowym czynnikiem do ciągłego podnoszenia jakości życia mieszkańców.

Przez Gminę Skomlin przebiegają drogi powiatowe (Powiat Wieluński) tj.:

Nr**4509** Skomlin – Wichernik – Turów,

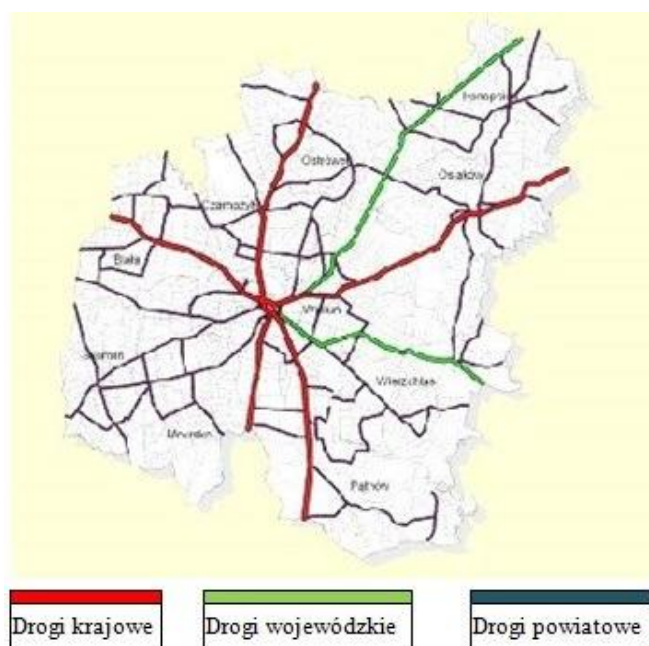
Nr **4510**Wieluń(ul Joanny Żubr) – Skomlin – Dietrzkowice – Łubnice –Wójcin –
Bolesławiec – gr woj. wlkp. – (Opatów),

Nr **4511**Od gr.woj.opolsk.(Przedmoście) – Wróblew – Skomlin – Parcice

Nr **4512**Toplin – Wróblew – Mokrsko.

Ze względu na zły stan techniczny są one poddawane ciągłym remontom oraz naprawą. Wszystko po to, aby zapewnić lokalnym mieszkańcom jak najwyższy komfort jazdy. Na poniższym rysunku przedstawione zostały drogi powiatowe.

Rysunek nr 17 Sieć komunikacyjna w powiecie wieluńskim

Źródło: <http://m.turystyka.wielun.pl/pl-xml/cms/artykuly/dostepnosc/>, na dzień 15.04.2015 r.

Dodatkowo do komunikacji wykorzystywane są również drogi gminne, niestety ich stan nie jest zadowalający. Dlatego też władze samorządowe starają się je sukcesywnie modernizować, oczywiście w miarę możliwości finansowych. Do dróg gminnych należą drogi tj.:

Nr 117001Erelacji /Dzietrzkowice/ – gr. gm. Łubnice – Klasak Duży – dr. pow. nr 4511E

Nr 117002E relacji dr. powiat. 4512 E – Bojanów – dr. powiat. Nr 4511 E

Nr 117003E relacji Wróblew – Smugi – gr. gm. Mokrsko – /Lipie/

Nr 117004E relacji Wróblew – gr. woj. opolskiego - /Uszyce/

Nr 117005E relacji /Dzietrzkowice/ – gr. gm. Łubnice – Klasak Mały – Skomlin

Nr 117051E relacji /Jasna Góra/ – gr. gm. Mokrsko – Wróblew – Malinówka – Zbęk – gr. gm. Mokrsko – /dr. pow. nr 4512E/

Nr 117107E relacji /Parcice/ – gr. gm. Biała – Kazimierz – gr. gm. Mokrsko – /Słupsko/

Nr 117118E relacji /Przychody/ – gr. gm. Biała – Brzeziny – Wichernik.

Mieszkańcy Gminy Skomlin mogą również korzystać z transportu zbiorowego, który zapewnia Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej Wieluń Sp. z o.o. Mieszkańcy gminy mogą korzystać z 19 czynnych przystanków.

5.2 Infrastruktura elektroenergetyczna

Elektroenergetyka jest to poddziedzina energetyki oraz elektrotechniki, która dotyczy wytwarzania, przesyłu i rozdziału energii elektrycznej. Głównym jej zadaniem jest zapewnienie ciągłego dopływu energii elektrycznej o odpowiednio wysokiej, jakości do odbiorcy.

Gmina Skomlin jest w obszarze działania PGE Dystrybucja S.A. Oddział Łódź. Teren ten obejmuje swym zasięgiem województwa tj.:

- łódzkie,
- mazowieckie,
- świętokrzyskie.

Rysunek nr 18 Mapa obrazująca zasięg działania PGE Dystrybucja S.A. Oddział Łódź

Źródło: <http://www.zelt.pl/osd/index.php?id=489>, na dzień 20.04.2015r.

Dokładniej obsługiwana jest przez rejon Energetyczny Bełchatów (RE 5), Rogowiec - Kurnos, a posterunek Energetyczny ma w Wieluniu.

Gmina zelektryfikowana jest w 100%, poprzez sieci WN i SN, które sukcesywnie podlegają zabiegom modernizacyjnym.

Energia elektryczna dostarczana jest głównie poprzez magistralną napowietrzną linię 15 kV „Wieluń – Klasak”, która wyprowadzana jest ze stacji 110/15 kV „Wieluń”. Od linii magistralnej odchodzą linie odgałęźne 15 kV, które zasilają przez stacje transformatorowe oraz linie niskiego napięcia wszystkich odbiorców energii w poszczególnych miejscowościach.

5.3 Infrastruktura wodno - kanalizacyjna

Właściwa gospodarka wodna polega przede wszystkim na zabezpieczeniu odpowiedniej ilości oraz jakości wody na potrzeby mieszkańców, przemysłu i rolnictwa, a także gospodarowaniu zasobami w sposób oszczędny, a przy tym racjonalny, zwłaszcza na terenach, gdzie występują deficyty wody. Na terenie powiatu wieluńskiego woda pobierana jest tylko z wód podziemnych.

W Gminie Skomlin długość czynnej sieci wodociągowej rozdzielczej na 2014 rok wynosiła 43,6 km. Na jej terenie jest 955 przyłączy do sieci wodociągowej, które prowadzą do budynków mieszkalnych oraz zbiorowego zamieszkania i innych obiektów.

Stan sieci jest dobry, ale jak wiadomo po kilku latach trzeba dokonać wymiany starych już odcinków sieci wodociągowej.

Na terenie Gminy Skomlin są 2 stacje wodociągowe w miejscowości Skomlin oraz Wróblew, obydwa te otwory studzienne ujmują wody podziemne z utworów jurajskich. Prawie wszyscy mieszkańcy gminy korzystają z tych źródeł, jedynie mieszkańcy Klasaka Dużego są zasilani z ujęcia wody w Gminy Łubnice.

W Gminie Skomlin z sieci wodociągowych korzysta 3061 osób, zużycie na jednego mieszkańca wynosi ok. 30,9m³.

Wody pobranej z ujęć na stan 31.12.2014 było 161 dam³, natomiast ogólnie dostarczono 124 dam³wody, w tym do gospodarstw domowych i indywidualnych gospodarstw rolnych dostarczono 110 dam³.

Można powiedzieć, że sieć wodociągowa w Gminie Skomlin jest dobrze rozwinięta, wszyscy jej mieszkańcy mają zapewniony dostęp do bieżącej wody, czystszej i zdanej do picia.

Na terenie Gminy Skomlin działa jedna oczyszczalnia ścieków w miejscowości Skomlin. Jest to komunalna oczyszczalnia ścieków mechaniczno - biologiczna, która uruchomiona została w 2002 roku. Maksymalna pojemność dobową to 110 m³/dobę, a jej średnia moc przerobowa wynosi 30 m³. W latach 2012-2013 rozbudowano oczyszczalnię ścieków w Skomlinie. Przepustowość oczyszczalni po rozbudowie wynosi 380 m³. Oczyszczalnia ta z dwoma nowoczesnymi reaktorami oczyszcza ścieki i usuwa z nich szkodliwe dla środowiska związki azotu i fosforu. Istniejący zbiornik reaktora jest wykorzystywany do oczyszczania wstępnego maksymalnych dopływów ścieków wraz z dopływem ścieków deszczowych oraz

zwiększonym awaryjnie dopływem ścieków surowych. Przelewem awaryjnym podawane są do istniejącego zbiornika reaktora, tam wstępnie oczyszczone, a następnie zwrócone z powrotem na pompownię główną i przepompowane do zbiornika reaktorów głównych gdzie oczyszczą się do stopnia pozwalającego na odprowadzenie ich do rowu zgodnie z wymogami aktualnie obowiązujących przepisów.

Dodatkowo w latach 2010 – 2011 została wybudowana kanalizacja sanitarna z przyłączami w miejscowościach Wichernik, Walencyzna i Skomlin.

Długość czynnej sieci sanitarnej w Gminie Skomlin bez przykanalików wynosi 16, 4 km. Liczba przyłączy do sieci kanalizacyjnej budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkiwania wynosi 407 sztuk. Pozostałe gospodarstwa na terenie Gminy Skomlin, które nie są podłączone do sieci kanalizacyjnej gromadzą ścieki w zbiornikach bezodpływowych, stamtąd wywożone są ścieki do oczyszczalni ścieków w Skomlinie czy też w sposób tradycyjny na łąki albo do rowów melioracyjnych.

Na obszarze Gminy Skomlin nie ma przydomowych oczyszczalni ścieków.

W 2015 roku wybudowano kanalizację w miejscowości Toplin, w pozostałych miejscowościach budowa jest planowana w przyszłych latach.

5.4 Gospodarka odpadami

Gospodarowanie odpadami są to działania, które polegają na zbieraniu, transporcie, odzysku oraz unieszkodliwianiu odpadów, a także nadzorze nad miejscami unieszkodliwiania odpadów.

Unia Europejska 15 lipca 1975 roku ustaliła podstawowe kierunki dotyczące działań w zakresie gospodarki odpadami, które zostały odnotowane w dyrektywie 75/442/EWG. Do działań tych zalicza się:

- ustanowienie ogólnych zasad kontroli usuwania odpadów w skali krajowej,
- przyjęcie, że nadrzędnym celem jest minimalizacja powstawania odpadów, wprowadzanie tzw. „czystych technologii” oraz szerokie zastosowanie recyklingu jak również wykorzystywanie odpadów, jako źródła energii,
- wprowadzenie na rynek takich produktów, których zastosowanie lub końcowe usuwanie nie miało żadnego wpływu, ewentualnie miało wpływ minimalny na wzrost ilości oraz szkodliwości odpadów.

W Gminie Skomlin odpady komunalne gromadzone są na międzygminnym składowisku odpadów, które znajduje się w miejscowości Skomlin. Do międzygminnego składowiska odpadów należą gminy tj.: Mokrusko, Biała, Czarnożyły, Sokolniki oraz Skomlin. Obecnie nazwane jest Punktem Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK). Pojemność całkowita PSZOK według danych z Sprawozdania z realizacji „Planu Gospodarki Odpadami Województwa Łódzkiego 2011 z uwzględnieniem lat 2012-2015”, za lata 2007-2008 wynosi 17 500 m³.

Poniżej zostanie przedstawiona tabela dotycząca ilości zebranych odpadów komunalnych zmieszanych na 2014 rok.

Tabela nr 21 Ilość odpadów komunalnych zmieszanych zebranych w ciągu 2014 roku

Odpady ogółem (bez zebranych selektywnie)	184,10 ton
w tym zebranych z:	
handlu, małego biznesu, biur oraz instytucji	26,80 ton
usług komunalnych	36,90 ton
gospodarstw domowych	120,40 ton

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z M-09 Sprawozdania o wywozie i unieszkodliwieniu odpadów komunalnych.

Z danych wynika, że najwięcej odpadów komunalnych nie segregowanych zbierane jest z gospodarstw domowych, a najmniej z handlu, małego biznesu, biur oraz instytucji.

Następnie zostanie przedstawiona tabela dotycząca ilości zebranych selektywnie oraz wysegregowanych z frakcji suchej odpadów komunalnych w ciągu 2014 roku.

Tabela nr 22 Ilości zebranych selektywnie oraz wysegregowanych z frakcji suchej odpadów komunalnych w ciągu 2014 roku

Odpady ogółem (zebrane selektywnie oraz wysegregowane z frakcji suchej)	96,70 t
w tym zebranych:	
papier i tektura	11,40 t
Szkło	48,2 t
tworzywa sztuczne	37,00 t
Metale	0,1 t

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z M-09 Sprawozdania o wywozie i unieszkodliwieniu odpadów komunalnych.

Zebranych selektywnie oraz wysegregowanych z frakcji suchej odpadów komunalnych w ciągu 2014 roku było 96,70 ton. Największą ilość tych odpadów stanowi szkło, a najmniejszą metale tylko 100 kg.

Wszystkie odpady selektywnie zebrane zostały w całości poddane procesowi przetwarzania tj. recykling.

VI. INWESTYCJE ZREALIZOWANE W GMINIE SKOMLIN

Instrumentem, który determinuje rozwój lokalnej przestrzeni są realizowane na jej terenie inwestycje.

Realizacja inwestycji przez jednostki samorządu terytorialnego pozytywnie wpływa na rozwój gospodarczy lokalnych obszarów. Wielkość wydatków inwestycyjnych determinuje także sytuację społeczno-ekonomiczną podmiotów, które funkcjonują na terenie poszczególnych samorządów terytorialnych. Od wysokości poniesionych wydatków uzależniony jest m.in. stopień zaspokajania potrzeb lokalnej społeczności oraz przedsiębiorców.

Specyfiką inwestycji jednostek samorządu terytorialnego jest ich ciągły charakter, przez co wydatki na ich realizację regularnie obciążają budżet jednostki. Z jednej strony wynika to z konieczności trwałego realizowania działań restytucyjnych w celu odtworzenia zużytego fizycznie majątku, a z drugiej strony z rozwoju samych samorządów.

W wyniku rozwoju gospodarczego wymaga się, od jednostek samorządu terytorialnego dostarczania nowych usług lub zagospodarowywania kolejnych terenów pod przyszłą działalność przemysłową bądź mieszkaniową. Nakłady inwestycyjne jednostek samorządu terytorialnego mogą również powodować w przyszłości dodatkowy wzrost udziału wydatków bieżących w budżetach, a w konsekwencji może to ograniczać samorząd terytorialny w procesie realizacji kolejnych przedsięwzięć społeczno-ekonomicznych lub spowodować konieczność zwiększenia poziomu zadłużenia.

Inwestycje najogólniej dzieli się na inwestycje materialne i inwestycje niematerialne. Pierwsze z nich dotyczą przekształcania zasobów pieniężnych w rzeczowe składniki majątku, następnie one dzielą się na inwestycje w infrastrukturę techniczną (np. drogi, sieci wodno-kanalizacyjne, nabycie taboru komunikacyjnego) oraz inwestycje w infrastrukturę społeczną (np. szkoły, domy kultury, jednostki ochrony zdrowia). Drugie z nich to inwestycje niematerialne są to z jednej strony nakłady na zakup oprogramowania czy licencji, a z drugiej działania podnoszące, jakość funkcjonującego kapitału ludzkiego na danym obszarze. Konieczność wydatkowania środków pieniężnych na zwiększanie, jakości kapitału ludzkiego wynika z nośników wiedzy i umiejętności stanowiących podstawę zrównoważonego wzrostu gospodarczego na danym obszarze.

W ostatnich latach w Gminie Skomlin zostały zrealizowane inwestycje tj.

1. W roku 2001:
 - Budowa kanalizacji sanitarnej w Skomlinie (okres realizacji od 2001 roku do 2011 roku);
 - Budowa drogi Sikorskiego (okres realizacji od 2001 roku do 2004 roku);
2. W roku 2002:
 - Budowa oczyszczalni ścieków w Skomlinie;
3. W roku 2003:
 - Budowa wodociągu w Klasaku Dużym;
4. W roku 2004:
 - Budowa drogi Bojanów
5. W roku 2005:
 - Budowa drogi Łąkowej, Zielonej i Żeromskiego;
 - Budowa drogi Mareże;
6. W roku 2006:
 - Budowa drogi Wróblew – Malinówka – Zbęk;
 - Zakup samochodu bojowego dla OSP Wichernik;
7. W roku 2007:
 - Odnowa Centrum miejscowości Skomlina;
 - Budowa drogi Skomlin – Bojanów;
 - Budowa drogi Bojanów – Toplin;
 - Termomodernizacja Szkoły Podstawowej w Skomlinie(okres realizacji od 2007 roku do 2008 roku);
 - Dopuszaenie SPZPOZ w Skomlinie w aparaturę i sprzęt rehabilitacyjny;
8. W roku 2008:
 - Zakup pieca do budynku Publicznego Przedszkola w Skomlinie;
 - Budowa drogi Klasak Duży;
 - Zakup koparki;
9. W roku 2009:
 - Budowa wodociągu ul. Mickiewicza w Skomlinie;
 - Rozbudowa sieci wodociągowej wraz z przyłączami w miejscowości Skomlin ulice: Kusocińskiego, Wschodnia oraz w miejscowościach Zbęk, Klasak Mały;

- Remont studni głębinowej we Wróblewie;
- Budowa drogi Smugi;
- Wymiana oświetlenia ulicznego w miejscowościach: Skomlin, Brzeziny, Klasak Duży, Klasak Mały, Malinówka, Bojanów, Wichernik, Walencyzna, Toplin, Złota Góra;

10. W roku 2010:

- Budowa drogi Zbęk;
- Remont nawierzchni ulic dojazdowych do Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji w Skomlinie - droga Kusocińskiego i Okólna;
- Zakup samochodu ratowniczo – gaśniczego na użytek OSP Skomlin;
- Budowa kanalizacji sanitarnej z przyłączami w miejscowościach Wichernik, Walencyzna i Skomlin;
- Wymiana oświetlenia ulicznego ul. Targowa;

11. W roku 2011:

- Zakup sprzętu służącego ochronie życia, zdrowia, mienia lub środowiska przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem dla OSP Skomlin
- Budowa kanalizacji sanitarnej ul. Targowa w Skomlinie;
- Wykonanie remontu składowiska odpadów w Skomlinie obejmującego wykonanie drenażu odcieków i zbiornika gromadzącego odcieki;
- Remont zabytkowego Spichlerza;
- Budowa placu rekreacyjno – sportowego w miejscowości Toplin;

12. W roku 2012:

- Przebudowa z rozbudową i termomodernizacją Samodzielnego Publicznego Zakładu Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Skomlinie (okres realizacji od 2011 roku do 2012 roku);

13. W roku 2013:

- Rozbudowa mechaniczno – biologicznej oczyszczalni ścieków w Skomlinie;

14. W roku 2014:

- Budowa drogi na ul. Różanej i ul. Jaśminowej;
- Budowa drogi na ul. Piłsudskiego;
- Termomodernizacja budynku straży w Toplinie;
- Przebudowa budynku OSP w Skomlinie wraz z wyposażeniem;

- Budowa Soleckiego Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji we Wróblewie;
- Budowa Placu Zabaw we Wróblewie.

15. W roku 2015:

- Budowa kanalizacji sanitarnej z przepompownią P9 w miejscowościach Toplin i Skomlin ul. Wschodnia i ul. Wieluńska;
- Budowa ulicy Parkowej i przebudowa ul. Rzemieślniczej w Skomlinie.

VII. Budżet gminy

Budżet jednostki samorządu terytorialnego to roczny plan dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów. Uchwalany jest na rok budżetowy (rok kalendarzowy) przez Radę Gminy odpowiednio w formie uchwały organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego, natomiast opiniowany jest przez Regionalną Izbę Obrachunkową. Sporządzanie budżetów samorządowych opiera się, zatem na wyborze pomiędzy możliwymi do realizacji wydatkami w obszarze posiadanych środków finansowych. Trudność takich wyborów polegają zazwyczaj na tym, że dotyczą one wielu nie podobnych oraz nie porównywalnych i tym samym nieracjonalnie uzasadnionych potrzeb. Bardzo istotne jest, więc zatem dokładne i rzetelne nazwanie potrzeb oraz rezultaty ich wykonania. Niezbędnym jest również zapoznanie się z konsekwencjami nie realizowania zadania. Pomocnym w takim procesie jest podejmowania decyzji budżetowych poprzez zestawienie zadań priorytetowych, które władze samorządowe zamierzają realizować w danym roku budżetowym. Ponad to gmina posiada również Wieloletnią Prognozę Finansową, która obowiązuje na podstawie Uchwały Rady Gminy Skomlin NR IV/9/2015 z dnia 27 stycznia 2015 r. i skonstruowana jest ona na lata 2015 – 2027. Niezbędnym warunkiem do zrealizowania wszystkich zaplanowanych zadań jest zapewnienie ich płynnego finansowania. Poszczególne składników budżetu Gminy Skomlin zostały zaprezentowane w tabeli nr 22.

Tabela nr 23 Dochody i wydatki Gminy Skomlin w latach 2010 - 2014

	2010	2011	2012	2013	2014
<i>Dochody ogółem</i>	10 214 799,84	9 713 715,02	9 492 781,63	13 027 233,03	10 537 024,57
<i>Dochody bieżące</i>	8 583 085,54	8 680 228,30	9 042 748,42	10 340 526,03	10 043 581,57
<i>Dochody majątkowe</i>	1 631 714,30	1 033 486,72	450 033,21	2 686 707,00	493 443,00
<i>Wydatki ogółem</i>	12 177 225,61	9 665 438,91	9 976 748,76	13 677 584,76	11 721 618,28
<i>Wydatki bieżące</i>	7922440,87	8 325 483,33	8 968 900,03	9 311 904,85	9 710 442,77
<i>Wydatki majątkowe</i>	4254784,74	1 339 955,58	1 007 848,73	4 365 679,91	2 011 175,51
<i>Nadwyżka/Deficyt</i>	-1 962 425,77	48 276,11	-483 967,13	-650 351,73	-1 184 593,71

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z sprawozdań z wykonania budżetu Gminy Skomlin za lata 2010 – 2014

W budżecie jednostki samorządu terytorialnego określa się, w układzie działów klasyfikacji budżetowej dochody bieżące i dochody majątkowe według ich źródeł, i tak samo podzielone są wydatki na bieżące i majątkowe.

Do dochodów bieżących budżetu JST zalicza się dochody o charakterze stałym oraz powtarzalnym, które są związane z bieżącą działalnością jednostki, są to:

- dochody podatkowe np. podatek od czynności cywilnoprawnych, podatek rolny i leśny itd.;
- dochody z majątku gminy np. dzierżawa itd.;
- dotacje np. dotacje na zadania realizowane na podstawie porozumień między JST itd.;
- pozostałe dochody
- subwencje np. na zadania oświatowe itd.;
- wpływy z opłat np. opłata targowa itd.

Do dochodów majątkowych zalicza się:

- dotacje i środki przeznaczone na inwestycje;
- dochody ze sprzedaży majątku;
- dochody z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności.

Natomiast do wydatków bieżących zalicza się:

- wynagrodzenia, a także składki od nich naliczane;
- wydatki, które są związane z realizacją statutowych zadań;
- dotacje przeznaczone na zadania bieżące;
- świadczenia na rzecz osób fizycznych;
- obsługę długu.

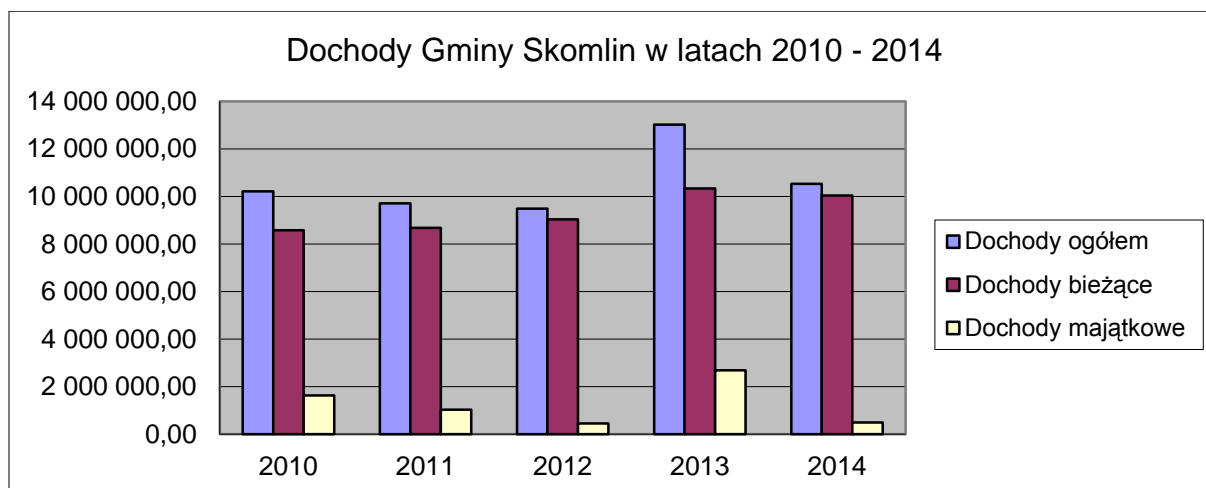
Do wydatków majątkowych zalicza się:

- inwestycje oraz zakupy inwestycyjne;
- wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego.

W tabeli nr 22 zauważamy, że od 2012 roku utrzymuje się deficyt budżetowy, jedynie w roku 2011 Gmina Skomlin osiągnęła nadwyżkę budżetową. Deficyt jest spowodowany dużą ilością zadań inwestycyjnych podejmowanych przez jednostkę, które wymagają znacznych nakładów finansowych.

Strukturę dochodów budżetowych w wcześniej przedstawionym przekroju zaprezentowano na wykresie nr 11.

Wykres nr 11 Struktura dochodów Gminy Skomlin w latach 2010 - 2014

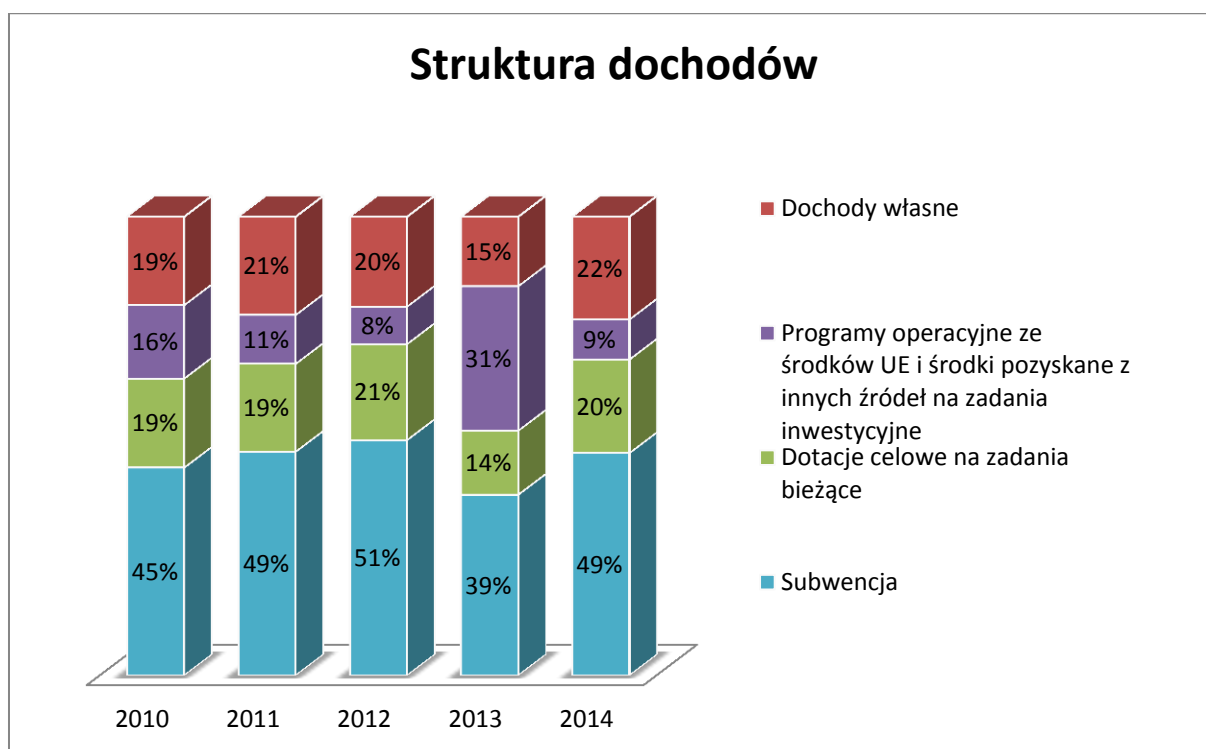
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z sprawozdań z wykonania budżetu Gminy Skomlin za lata 2010 – 2014

Dane przedstawione na wykresie wskazują w latach 2010 – 2012 tendencje malejącą dochodów, natomiast w 2013 roku widać bardzo duży ich wzrost. Wartość dochodów w roku dużego ich wzrostu wynosiła 13.027.233,03 zł. Tak duży przyrost dochodów był spowodowany wzrostem dochodów majątkowych, czyli realizowaniem kosztownych inwestycji, na które gmina pozyskuje środki z dotacji oraz ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej. Natomiast, jeśli chodzi o dochody bieżące utrzymują się one w miarę na stabilnym poziomie z niewielkimi anomaliami.

Biorąc pod uwagę samodzielność finansową jednostki samorządu terytorialnego należy wyodrębnić dochody własne, dotacje celowe na zadania bieżące, programy operacyjne ze środków UE i środki pozyskane z innych źródeł na zadania inwestycyjne, subwencje. Dochody własne obejmują dochody, które pochodzą z podatków i opłat, dochody z udziałów w podatkach państwowych, dochody z majątku gminy oraz pozostałe dochody. Dochody bieżące służą przede wszystkim finansowaniu wszelkich zadań, które określa się jako własne, a są to między innymi zadania z zakresu oświaty, kultury, pomocy społecznej, gminnych dróg, gospodarki nieruchomościami oraz utrzymania czystości i porządku itd.

Struktura dochodów w wcześniej wymienionym podziale została przedstawiona na wykresie nr 12 w procentach oraz dla przedstawienia bardziej szczegółowych danych kwotowo w tabeli nr 23.

Wykres nr 12 Struktura dochodów Gminy Skomlin w ujęciu procentowym w latach 2010 - 2014

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z sprawozdań z wykonania budżetu Gminy Skomlin za lata 2010 – 2014

Tabela nr 24 Struktura dochodów Gminy Skomlin w ujęciu kwotowym w latach 2010 - 2014

	2010	2011	2012	2013	2014
Dochody własne	1 963 993,86	2 075 208,46	1 854 761,56	1 966 866,29	2 355 028,00
Dotacje celowe na zadania bieżące	1 986 050,68	1 861 400,84	1 986 050,68	1 820 369,81	2 149 830,49
Programy operacyjne ze środków UE i środki pozyskane z innych źródeł na zadania inwestycyjne	1 631 714,30	1 033 486,72	773 453,39	4 099 881,93	917 056,08
Subwencja	4 633 041,00	4 743 619,00	4 878 516,00	5 140 115,00	5 115 110,00
Dochody ogółem	10 214 799,84	9 713 715,02	9 492 781,63	13 027 233,03	10 537 024,57

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z sprawozdań z wykonania budżetu Gminy Skomlin za lata 2010 – 2014

Największy udział w dochodach Gminy Skomlin ma subwencja, są to środki pieniężne otrzymane od skarbu państwa w celu wsparcia podstawowej działalności. Ma ona charakter bezzwrotny oraz ogólnym, czyli jest ona kierowana na sfinansowanie zadań własnych jst. Część tej subwencji jest przeznaczona na cele oświatowe. Największa subwencja, która była przeznaczona dla Gminy Skomlin wynosiła 39% ogółu dochodów w 2013 roku, natomiast najmniejszą subwencje gmina otrzymała w 2010 roku stanowiła 45%.

Następnym składnikiem dochodów budżetu gminy jest dotacja celowa na zadania bieżące. Środki te pochodzą z budżetu państwa i są przekazywane do gmin za pośrednictwem ministerstw, wojewody bądź innych instytucji państwowych uprawnionych do tego. Dotacja celowa jest przeznaczona na sfinansowanie zadań zleconych oraz niektórych zadań własnych, np.:

- zadań, które są związane z pomocą społeczną min. świadczenia rodzinne, zasiłki,
- zadań zleconych w zakresie administracji rządowej tj. wydawanie dowodów osobistych,
- środki dofinansujące programy, projekty i zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej, a także pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego.

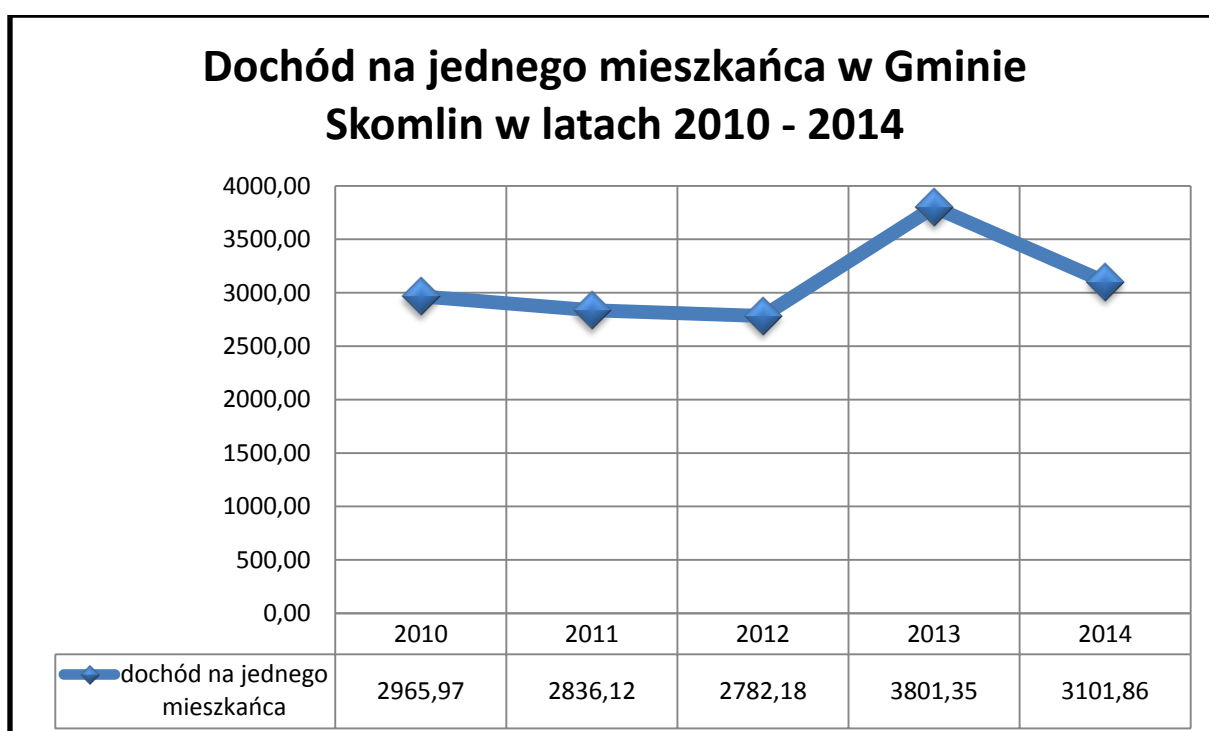
Środki pochodzące z dotacji celowej w latach 2010 – 2014 kreowały się w strukturze dochodów na poziomie 14 – 21 %, gdzie największa dotacja została przyznana w 2014 roku ponad 2 mln zł.

W strukturze dochodów Gminy Skomlin występują również środki pochodzące z innych źródeł na zadania inwestycyjne, które mają znaczący wpływ na rozwój gminy oraz finansowanie zadań realizowanych przez nią, co bezpośrednio oddziałuje na poprawę jakości życia społeczności lokalnej. Środki pozyskiwane w gminie są wynikiem realizacji zadań z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, PROW na lata 2007-2013. W ramach „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej” zrealizowano budowę: kanalizacji sanitarnej z przyłączami w miejscowościach: Wichernik, Walencyzna i Skomlin oraz kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami i przepompownią ścieków w miejscowościach Toplin i Skomlin, ponad to rozbudowano mechaniczno – biologiczną oczyszczalnię ścieków w Skomlinie. Natomiast w ramach działania „Odnowa i Rozwój Wsi” wybudowano: boisko wielofunkcyjne wraz z chodnikami w Skomlinie oraz Sołeckie Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji we Wróblewie.

Znaczącym składnikiem w ogólnych dochodach są dochody własne, które w badanym okresie kształtowały się na poziomie od 15% do 22%. Po dokonanej analizie widać wzrost dochodów własnych kwotowo o ok. 20 % w roku 2014 w porównaniu z rokiem 2010.

Następnie zostanie przedstawiony dochód na jednego mieszkańca w latach 2010 – 2014 w Gminie Skomlin.

Wykres nr 13 Kwotowo dochód ogółem na jednego mieszkańca w Gminie Skomlin

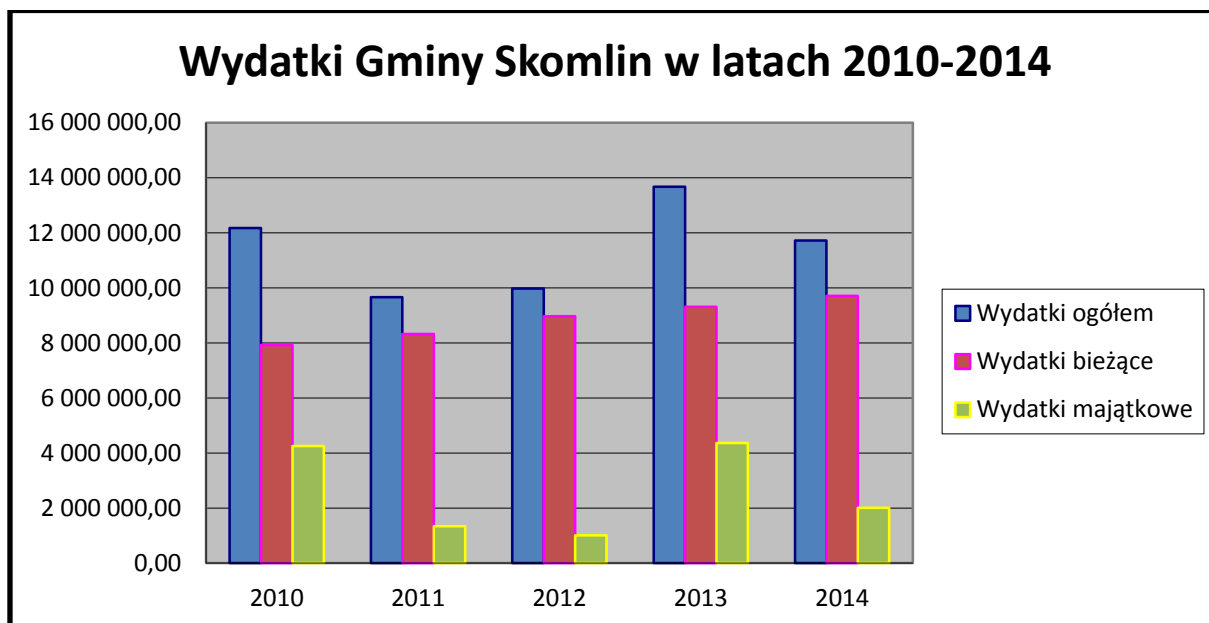

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z sprawozdań z wykonania budżetu Gminy Skomlin za lata 2010 – 2014

Pozytywnym zjawiskiem był wzrost dochodów na jednego mieszkańca w latach 2010 – 2013, który wyniósł ok. 21,98%. Natomiast w 2014 roku zauważamy spadek tego wskaźnika o 22,55%.

Wydatki Gminy są integralną częścią budżetu, które już wcześniej zostały przedstawione w tabeli nr 22. Następnie wydatki Gminy Skomlin zostaną zaprezentowane na wykresie nr 15 podzielone ze względu na wydatki bieżące i majątkowe.

Wykres nr 14 Struktura wydatków Gminy Skomlin w latach 2010 - 2014

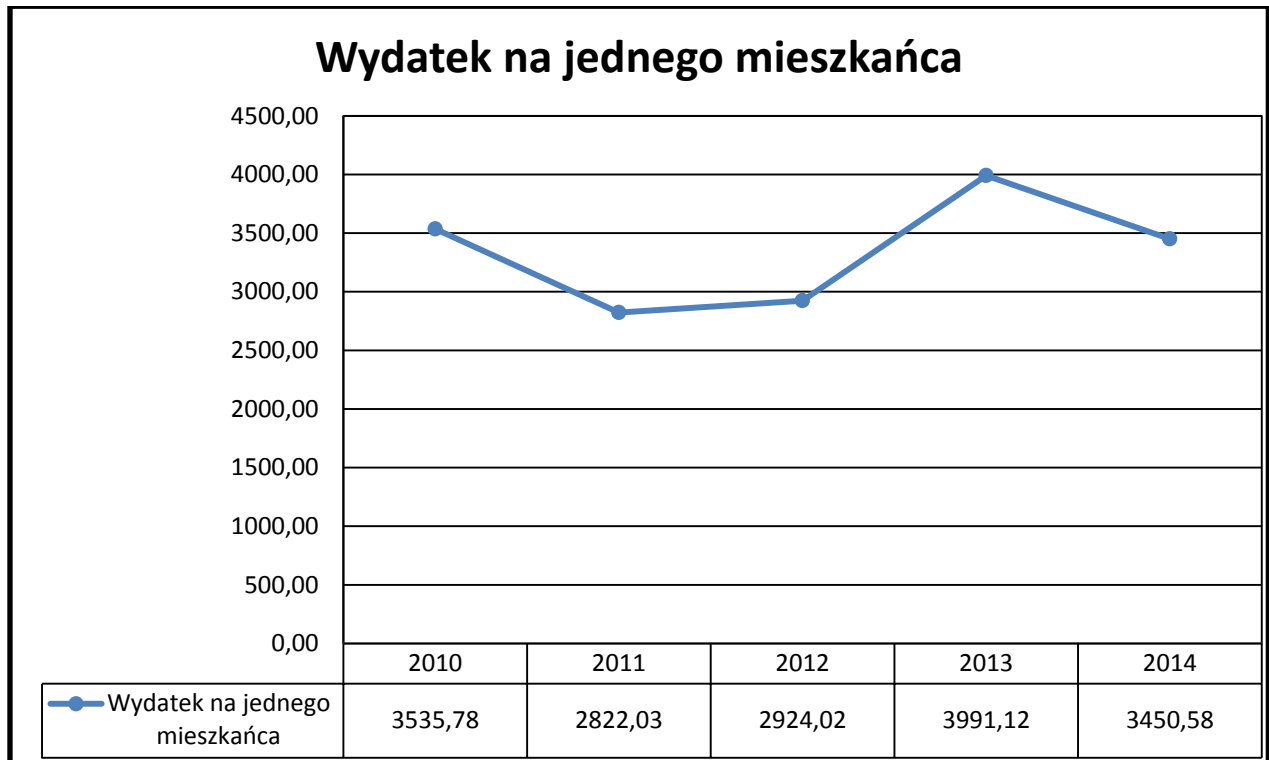

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z sprawozdań z wykonania budżetu Gminy Skomlin za lata 2010 – 2014

Analiza wydatków Gminy Skomlin według podziału z wykresu wskazuje, iż wydatki bieżące stanowią większą część wydatków ogółem i w latach 2010 – 2014 można zauważyć tendencje wzrostową. Natomiast jeśli chodzi o wydatki majątkowe są one ściśle skorelowane z ilością oraz kosztownością zadań inwestycyjnych, które realizowała gmina.

Następnie zostaną przedstawione wydatki ogółem w przeliczeniu na jednego mieszkańca w latach 2010 – 2014 w Gminie Skomlin.

Wykres nr 15 Kwotowo wydatki ogółem na jednego mieszkańca w Gminie Skomlin

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z sprawozdań z wykonania budżetu Gminy Skomlin za lata 2010 – 2014

Z wykresu nr 16 wynika, iż najwięcej wydatków w przeliczeniu na jednego mieszkańca gmina poniosła w 2013 roku aż 3 991,12 zł. Natomiast najmniej wydatków było poniesione w 2011 roku.

VIII. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT jest jedną z podstawowych metod analizy strategicznej. Nazwa tej analizy jest akronimem angielskich słów Strengths (mocne strony), Weaknesses (słabe strony), Opportunities (szanse), Threats (zagrożenia).

Analiza SWOT jest efektywną metodą identyfikacji kategorii słabych i silnych stron oraz szans i zagrożeń. Polega na opisaniu wpływu wcześniej wymienionych czynników na dalszy rozwój organizacji i odpowiednim wykorzystaniu w celu wzmocnienia strategii lub często wprowadzenia radykalnych zmian, koniecznych do wzmocnienia pozycji. Zastosowanie tej analizy nie ma praktycznie ograniczeń, ponieważ można ją zaimplementować do dowolnego zdarzenia ze sfery działalności człowieka. Nadrzędnym celem analizy SWOT jest więc określenie aktualnej oraz perspektywicznej pozycji gminy oraz prognoza strategii postępowania.

Poniżej zostanie przedstawiona Analiza SWOT dla Gminy Skomlin w oparciu o zdiagnozowaną bieżącą sytuację społeczno – gospodarczą.

SPOŁECZEŃSTWO, SYTUACJA SPOŁECZNA

❖ mocne strony

- pielęgnowanie tradycji, zwyczajów;
- bogata historia i dziedzictwo kulturowe;
- dość dobre warunki mieszkaniowe;
- położenie pomiędzy Łodzią a Wrocławiem;
- uczestnictwo w Lokalnej Grupie Działania;
- działalność jednostek kultury, oświaty i sportu;

❖ słabe strony

- peryferyjne położenie Gminy;
- niskie wykształcenie społeczeństwa;
- zmniejszająca się liczba ludności;
- ujemne saldo migracji wewnętrznych;
- wzrastający problem spożywania alkoholu wśród młodzieży;
- wzrastająca liczba osób bezrobotnych;
- znaczny udział osób długotrwale bezrobotnych w ogóle zarejestrowanych;
- zbyt mała ilość miejsc spotkań i zabawy;
- znaczna ilość osób korzystających z pomocy społecznej;
- niezadawalający poziom bezpieczeństwa na drogach, występowanie ruchu pojazdów ciężarowych w centrach miejscowości;
- niski przyrost naturalny;

ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

❖ mocne strony

- dobra jakość wód podziemnych;
- istnienie rzek i mniejszych cieków wodnych;
- udział gleb dobrej jakości obejmujących III i IV klasę bonitacyjną;
- występowanie obszarów chronionych;
- usuwanie azbestu z obszaru Gminy;
- prowadzenie edukacji ekologicznej wśród uczniów;

❖ słabe strony

- brak większych naturalnych zbiorników wodnych – jezior;
- niska lesistość;
- niska świadomość ekologiczna społeczeństwa;

TURYSTYKA, SPORT, REKREACJA

❖ mocne strony

- występowanie przyrodniczych obszarów chronionych;
- występowanie zabytków;
- bogata historia i głęboko zakorzeniona kultura;

❖ słabe strony

- brak większych naturalnych zbiorników wodnych – jezior;
- brak wielofunkcyjnych przestrzeni dla sportu i rekreacji, jak np. boiska, hale sportowe czy place zabaw;
- brak turystycznej bazy noclegowej;
- brak miejsc spotkań dla mieszkańców oraz miejsc rozrywki dla turystów;
- brak oferty turystycznej i dobrze zorganizowanej promocji Gminy;
- w zasadzie brak szlaków turystycznych;
- brak rozwoju agroturystyki;
- mała liczba turystów;

PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ I ROLNICTWO

❖ mocne strony

- wzrastający poziom wiedzy przedsiębiorców na temat dotacji z funduszy europejskich, korzystanie z funduszy europejskich;
- tradycje dobrej wytwórczości i przetwórstwa rolnego;
- gospodarstwa rolne nastawione na sprzedaż rynkową;
- dobre warunki dla rozwoju przemysłu przetwórczego na bazie rodzimych produktów rolnych;

❖ słabe strony

- bardzo niska innowacyjność przedsiębiorstw;
- brak oferty inwestycyjnej oraz dobrze przygotowanych terenów pod inwestycje;
- brak podstawowej infrastruktury dla rozwoju przedsiębiorstw;
- rozdrobnienie gospodarstw rolnych;
- niewykorzystywanie lokalnych przewag gminy;
- zahamowanie w procesie powstawania nowych podmiotów gospodarczych;
- stały odpływ z terenu powiatu wykwalifikowanej siły roboczej do większych miast regionu;
- zła sytuacja dochodowa mieszkańców;
- stosunkowo niski poziom wykształcenia zawodowego rolników;
- niskie kwalifikacje;
- niedostosowanie wykształcenia do potrzeb rynku;
- zły stan infrastruktury technicznej i komunikacyjnej – niewystarczająca ilość środków na jej modernizację;

INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

❖ mocne strony

- dobre zwodociągowanie Gminy;
- dobrze zorganizowana infrastruktura łączności telefonicznej;
- dobre zelektryfikowanie Gminy;

❖ słabe strony

- zły stan dróg lokalnych, brak chodników, ścieżek rowerowych;
- gospodarka wodno-ściekowa wymagająca uporządkowania;
- brak dostępu do Internetu we wszystkich miejscowościach Gminy;
- niewystarczające wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w produkcji energii elektrycznej i ciepłej;
- obiekty użyteczności publicznej wymagają modernizacji, w tym termomodernizacji;

EDUKACJA I SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE

❖ mocne strony

- prowadzenie edukacji ekologicznej wśród uczniów;
- dobre wskaźniki komputeryzacji w szkołach;
- dostęp do bibliotek oraz działalność jednostek kultury i oświaty;

❖ słabe strony

- niski poziom wykształcenia mieszkańców;
- szerzenie się patologii wśród młodzieży – głównie alkoholizm;
- brak boisk, placów zabaw;

POMOC SPOŁECZNA I OCHRONA ZDROWIA

❖ mocne strony

- dobrze rozwinięta podstawowa opieka zdrowotna;
- działalność Ochotniczych Straży Pożarnych;
- działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;

❖ słabe strony

- niewystarczające wyposażenie jednostek OSP w sprzęt umożliwiający profesjonalną i bardziej efektywną pomoc w stanach zagrożenia;
- ponoszenie przez Gminę znacznych wydatków na pomoc społeczną;
- niewystarczająca promocja zdrowia;
- brak miejsc, w których mieszkańcy mogliby wzmacniać swoją kondycję fizyczną;

▪ SZANSE:

- możliwość wykorzystania funduszy unijnych;
- wsparcie przedsięwzięć innowacyjnych;
- nacisk na kształcenie społeczeństwa;
- dobre połączenia drogowe;
- dobrze uzbrojone tereny inwestycyjne;
- promocja gminy;
- wykorzystanie dziedzictwa historycznego i kulturowego;
- możliwość kształcenia na odległość;
- wyrównywanie szans w dostępie do edukacji;
- wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii;
- bliskość ośrodków akademickich w Łodzi i we Wrocławiu
- utrzymujący się w kraju wzrost gospodarczy;
- budowa boisk, placów zabaw, uporządkowanie przestrzeni;
- prowadzenie działań zapobiegających szerzeniu się patologii wśród młodzieży;
- zwiększenie oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży;
- zwiększenie bezpieczeństwa publicznego wśród mieszkańców;

▪ **ZAGROŻENIA:**

- postępujące zjawisko globalizacji i ujednociania;
- niekorzystna i niepewna sytuacja polityczna za granicami kraju;
- duża konkurencyjność w pozyskiwaniu funduszy europejskich wśród gmin;
- zmieniające się warunki pogodowe, coraz częstsze występowanie podtopień, silnych wiatrów;
- migracje społeczeństwa do większych miast, albo poza granice kraju;
- niskie zainteresowanie terenami inwestycyjnymi;
- słaby rozwój małych i średnich firm spowodowany dużymi kosztami pracy - podatki, ZUS;
- brak środków finansowych na rozwój przedsiębiorstw;
- skomplikowane procedury i wysokie wymagania instytucji pomocowych udzielających wsparcia finansowego;
- niska opłacalność produkcji rolnej;
- bardzo duża dostępność produktów w korzystnych cenach za pośrednictwem zakupów przez Internet;

▪ **GŁÓWNE PROBLEMY DO ROZWIĄZANIA:**

- niewystarczająca sieć połączeń drogowych;
- peryferyjne położenie względem głównych ośrodków miejskich;
- zły stan dróg lokalnych;
- słabe zagospodarowanie centrów miejscowości;
- brak podstawowej infrastruktury służącej mieszkańcom;
- występowanie niebezpieczeństw dla środowiska i ludzi;
- brak podstawowej infrastruktury dla rozwoju;
- brak firm o potencjale innowacyjnym;
- niskie kwalifikacje ludności;
- brak rozwiniętych e-usług publicznych;
- rozdrobnienie gospodarstw rolnych;
- wyludnianie się terenu Gminy;
- patologie społeczne z przewagą alkoholizmu;
- brak dostatecznej oferty kulturalnej;
- bezrobocie.

IX. CELE OGÓLNE I SZCZEGÓŁOWE ROZWOJU OBSZARU GMINY

Celem głównym rozwoju Gminy Skomlin jest

Stworzenie mieszkańcom Gminy Skomlin godnych oraz atrakcyjnych warunków do prowadzenia życia i wykonywania pracy, poprzez rozwój infrastruktury społecznej i gospodarczej oraz warunków zamieszkania

Cel główny będzie realizowany przez cele strategiczne, a te z kolei przez cele cząstkowe:

1. Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego Gminy z uwzględnieniem ładu przestrzennego

- Zachowanie stanu otaczającego środowiska przyrodniczego;
- Wykorzystanie zasobów przyrodniczych dla promocji Gminy;
- Promocję terenów inwestycyjnych;
- Poprawa stanu wód podziemnych i powierzchniowych;
- Prawidłowe zorganizowanie gospodarki wodno- ściekowej w Gminie;
- Poprawa jakości powietrza poprzez wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, termomodernizację budynków, remont dróg;
- Poprawa zdrowotności mieszkańców;

Jednym z ważniejszych celów Gminy jest zachowanie w bardzo dobrym stanie jej środowiska przyrodniczego, piękna oraz zasobów otaczającej natury. Istotą działań zmierzających ku realizacji tego celu jest przede wszystkim wdrażanie idei zrównoważonego rozwoju.

Czyste powietrze, piękne i naturalne krajobrazy służą zarówno mieszkańcom Gminy (wzrasta jakość ich życia), jak i rozwojowi obszaru. Tereny takie są coraz bardziej doceniane przez mieszkańców głównie większych miast, którzy chętnie wybierają się tam na wycieczki oraz aby odpocząć na łonie przyrody, z dala od zgiełku. Przyroda może zatem służyć promocji Gminy, a zasoby naturalne mogą wpływać na jej atrakcyjność.

Coraz większa ingerencja człowieka w zasoby przyrody (mniej lub bardziej świadoma) powoduje,

że Gmina musi dołożyć wszelkich starań, aby działalność ta w jak najmniejszym stopniu

oddziaływała na środowisko przyrodnicze. Jednym z takich rozwiązań jest zorganizowanie w sposób optymalny gospodarki wodno- ściekowej, dzięki której stopień zanieczyszczenia wód będzie się zmniejszać. Brak kanalizacji powoduje czasami niekontrolowane odprowadzanie nieczystości ciekłych do gleby, co w efekcie prowadzi do zakażenia wód. Należy, więc zmniejszyć to prawdopodobieństwo do minimum.

Czyste środowisko to również czyste powietrze. W obrębie Gminy głównymi źródłami zanieczyszczeń w tym zakresie jest emisja niska oraz spaliny emitowane przez środki komunikacji. Ilość substancji szkodliwych powstających głównie w wyniku ogrzewania pomieszczeń można zmniejszyć wykonując termomodernizację budynków. Budynki użyteczności publicznej, – ale nie tylko – nie są efektywne energetycznie, a co za tym idzie, dla ich ogrzania konieczne jest zużywanie większych ilości paliwa.

Dla poprawy, jakości powietrza można wdrażać również instalacje wykorzystujące odnawialne źródła energii, których użycie nie generuje substancji szkodliwych.

Pożądany jest również remont dróg, który wpływa nie tylko na zwiększenie poziomu bezpieczeństwa ich użytkowników, ale również na sposób prowadzenia pojazdów przez kierowców. Jazda po gładkich nawierzchniach jest bardziej płynna i o ile nie powoduje tego zagęszczenie pojazdów - nie wymaga gwałtownego hamowania czy nagłego przyspieszania, co zmniejsza emisję spalin do powietrza.

2. Rozwój przedsiębiorczości, promocja zatrudnienia, wsparcie działalności rolniczej

- Promocja kształcenia, dostęp do nowoczesnych form kształcenia;
- Stwarzanie warunków dla rozwoju w mieszkańcach cech przedsiębiorczości i aktywności społecznej;
- Ułatwianie zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej;
- Inwestycje w infrastrukturę techniczną, zwiększające atrakcyjność inwestycyjną obszaru;
- Promowanie nowoczesnych rozwiązań dla rolnictwa;

Rozwój Gminy w dużej mierze uzależniony jest od przedsiębiorczości jej mieszkańców. Zakładanie działalności gospodarczej, unowocześnianie już prowadzonej działalności

(rolniczej, usługowej czy handlowej) ma znaczny wpływ na wzrost gospodarczy obszaru. Nie zawsze jednak uwarunkowania zewnętrzne pomagają lub sprzyjają tym pozytywnym przemianom. Aktywizacja mieszkańców w Gminie jest niska, coraz więcej osób odchodzi od rolnictwa.

Pożądane jest, zatem wprowadzenie rozwiązań, które zmieniłyby te negatywne tendencje. Konieczna jest promocja kształcenia oraz stwarzanie dostępu do jego różnych form; niezbędne staje się wspieranie przedsiębiorców, promowanie nowych wzorców, wskazywanie kierunków rozwoju oraz innowacyjnych rozwiązań.

Jednak jak wspomniano wyżej dla rozwoju przedsiębiorczości ważne są również uwarunkowania zewnętrzne, a zadania z nimi związane pozostają zwykle po stronie Samorządu. Dla zwiększenia atrakcyjności obszaru Gmina zamierza przeprowadzić inwestycje polegające na budowie sieci kanalizacyjnej. Jest to jedno z podstawowych urządzeń, które podwyższa jakość funkcjonowania terenu, a zatem również osób i przedsiębiorstw tam przebywających. Infrastruktura techniczna ma ogromny wpływ na podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej Gminy, stąd niezbędny jest jej rozwój. Analogicznie, pożądane są wszelkie inwestycje w sieć wodociagową oraz sieć dróg.

3. Podwyższenie standardu warunków życia mieszkańców

- Tworzenie infrastruktury kultury pozwalającej na efektywne i korzystne dla rozwoju mieszkańców spędzanie czasu wolnego;
- Budowa infrastruktury technicznej podwyższającej jakość życia;
- Wykorzystywanie możliwości dofinansowania zewnętrznego dla organizacji zajęć pozaszkolnych dla dzieci, ale również kursów i szkoleń dla dorosłych i osób starszych;
- Ochrona zdrowia i bezpieczeństwa publicznego;

Każdy człowiek dąży do tego, aby żyć w jak najlepszych warunkach, aby jakość i standardy jego życia były wysokie. Jednym z ważniejszych zadań stojących przed Samorządem jest zminimalizowanie liczby osób emigrujących z Gminy. W tym celu konieczna staje się budowa brakującej oraz podwyższanie standardu istniejącej infrastruktury społecznej służącej działalności oświatowej, kulturowej, sportowej i rekreacyjnej. Gmina wyznaczyła w tym zakresie zadanie polegające na budowie pełnowymiarowej sali gimnastycznej z zapleczem, ponieważ brakuje tu miejsca, w którym

mieszkańcy mogliby się spotykać, poprawić swoją kondycję, a przede wszystkim zadbać o zdrowie. Byłoby to również znakomite miejsce dla przeprowadzenia różnego rodzaju imprez kulturowych podnoszących atrakcyjność gminy.

Dla podniesienia poziomu życia mieszkańców konieczny jest również rozwój infrastruktury technicznej. Młodsze pokolenia świadome zachodzących w Polsce zmian i znające standardy życia w większych miastach, nie chcą żyć w biedzie, chcą mieć dostęp do dóbr powszechnego użytku, takich jak Internet, obiekty sportowe czy ciekawe miejsce spotkań z rówieśnikami. Dla podniesienia, jakości życia ważna jest, zatem również infrastruktura techniczna, w tym sieć kanalizacyjna, która ułatwia codzienne życie.

4. Wspieranie odnowy wsi na rzecz zachowania tradycji i przekazywania dziedzictwa kulturowego

- Wykształcanie w mieszkańcach poczucia odpowiedzialności za własne miejsce zamieszkania;
- Rozwój jednostek kultury, miejsc rekreacji i spotkań;
- Zachowanie dziedzictwa kulturowego i pielęgnowanie tradycji;
- Włączenie dzieci i młodzieży w proces odnowy wsi;
- Kształtowanie inicjatyw oddolnych;
- Promowanie lokalnych zasobów;

Rozwój obszarów wiejskich powinien być szczególnie mocno powiązany z działalnością miejscowej ludności. Małe miejscowości, wsie czy niewielkie Gminy mają swoje specyficzne potrzeby, które najlepiej znają ich mieszkańcy. To właśnie z ich inicjatywy powinna zachodzić część przedsięwzięć, to oni stanowią najlepsze źródło informacji o potrzebach i troskach ludności, zatem powinni zostać włączeni w rozwój swoich Małych Ojczyzn. Możliwość decydowania o zachodzących zmianach, wskazywanie ich kierunków, a zatem czynne uczestnictwo w życiu wsi, daje nie tylko poczucie wartości i spełnienia, ale również wzmacnia więzi z obszarem i miejscową ludnością, prowadzi do utożsamiania się z regionem, ale co ważne wykształca także potrzebę dbania i szanowania zarówno tego, co już mamy, jak i tego, co zbudujemy, czy też osiągniemy.

W proces odnowy wsi muszą być włączane również dzieci i młodzież, ponieważ to właśnie one w niedalekiej już przyszłości będą zarządzały tym obszarem i pożądanym jest, aby w procesie rozwoju miały na uwadze dobro kulturowe i dziedzictwo historyczne.

Dla odnowy wsi konieczne są również miejsca spotkań, kultury i rekreacji, gdzie zacieśniają się więzy międzyludzkie i buduje świadome, wartościowe społeczeństwo, stanowiące przecież podstawę rozwoju danego obszaru.

Bardzo ważnym aspektem procesu odnowy wsi jest także możliwość wykorzystania lokalnych zasobów dla promocji marki lokalnej. Wykorzystanie dziedzictwa historycznego i tradycji jest doskonałym sposobem na zaistnienie danej miejscowości w świecie turystyki i kultury, który przyczynia się również do rozwoju społeczno- gospodarczego danego obszaru.

X. ZADANIA ZMIERZAJĄCE DO POPRAWY SYTUACJI DANEGO OBSZARU

Zadania zmierzające do poprawy sytuacji na danym obszarze wymieniono w podrozdziałach poniżej. Opis zadań znajduje się w rozdziale XI. ZADANIA INWESTYCYJNE.

10.1. Zmiany w strukturze gospodarczej obszaru

- Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie Gminy Skomlin poprzez budowę kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami, przepompowniami ścieków wraz z zasilaniem energetycznym;
- Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków.

10.2. Zmiany w sposobie użytkowania terenu

- Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie Gminy Skomlin poprzez budowę kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami, przepompowniami ścieków wraz z zasilaniem energetycznym;
- Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków;
- Budowa pełnowymiarowej sali gimnastycznej z zapleczem;
- Modernizacja Gminnego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Skomlinie.

10.3. Rozwój systemu komunikacji i infrastruktury

- Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie Gminy Skomlin poprzez budowę kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami, przepompowniami ścieków wraz z zasilaniem energetycznym;
- Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków;
- Budowa pełnowymiarowej sali gimnastycznej z zapleczem;
- Modernizacja Gminnego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Skomlinie;
- Przebudowa dróg na terenie Gminy Skomlin.

10.4. Poprawa stanu środowiska

- Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie Gminy Skomlin poprzez budowę kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami, przepompowniami ścieków wraz z zasilaniem energetycznym;
- Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej;
- Promowanie odnawialnych źródeł energii oraz wykorzystanie paliw ekologicznych do ogrzewania budynków i przygotowania ciepłej wody użytkowej;
- Wymiana starych kotłów i pieców na nowe niskoemisyjne (proekologiczne).

10.5. Poprawa stanu środowiska kulturowego

- Budowa pełnowymiarowej sali gimnastycznej z zapleczem;
- Remont i zagospodarowanie zabytkowego drewnianego spichlerza.

10.6. Poprawa warunków i jakości życia mieszkańców

- Uporządkowanie gospodarki wodno -ściekowej na terenie Gminy Skomlin poprzez budowę kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami, przepompowniami ścieków wraz z zasilaniem energetycznym;
- Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków;
- Budowa pełnowymiarowej sali gimnastycznej z zapleczem;
- Modernizacja Gminnego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Skomlinie;
- Przebudowa dróg na terenie Gminy Skomlin.

XI. ZADANIA INWESTYCYJNE

11.1. Planowane zadania inwestycyjne w okresie 2016 – 2026

Nazwa projektu:
Budowa kanalizacji sanitarnej z przyłączami, przepompowniami ścieków wraz z zasilaniem energetycznym dla miejscowości: Skomlin ul. Wschodnia do stadionu, Wróblew, Zbęk, Malinówka, Złota Góra, Smugi, Bojanów, Toplin Gmina Skomlin.
Opis projektu:
Przewiduje się budowę kanalizacji sanitarnej z przyłączami wraz z zasilaniem energetycznym obejmującą nieskanalizowane dotychczas miejscowości Skomlin ul. Wieluńska, Wróblew, Zbęk, Malinówka, Złota Góra, Smugi, Bojanów Gmina Skomlin. Jej dokładny zasięg będzie zweryfikowany podczas analizy finansowo – ekonomicznej.
Szacowane koszty kwalifikowane:
Szacowany koszt projektu to 8 000 000,00 zł Planuje się pozyskanie dotacji z UE w wysokości do 85% kosztów projektu. Wkład UE – 6 800 000,00 zł Wkład własny Gminy Skomlin – 1 200 000,00 zł
Szacowana data realizacji:
Planuje się realizację projektu w latach 2016 – 2020
Wpływ na realizację Strategii:
Projekt pozwoli zwiększyć liczbę podłączonych gospodarstw do kanalizacji sanitarnej i dociążyć istniejącą oczyszczalnię ścieków w Skomlinie. Polepszą się warunki życia w obszarze jego realizacji. Projekt wpłynie również na zmniejszenie ilości ścieków uwalnianych do środowiska w sposób niekontrolowany. Zwiększy się również zainteresowanie przedsiębiorców terenami objętymi projektem.
Wskaźniki osiągnięcia celów:
- liczba przedsiębiorstw zlokalizowanych na terenie Gminy, - spadek bezrobocia, - wzrost cen działek na terenie Gminy, - wzrost średnich dochodów gospodarstw domowych, - zwiększenie jakości środowiska naturalnego, - zainteresowanie przedsiębiorców w inwestowanie na terenie Gminy.
Projekty uzupełniające:
Aby osiągnąć zamierzony cel projektu konieczna jest realizacja projektów komplementarnych realizowanych m.in. ze środków EFRR i EFS. 1. Edukacja ekologiczna – projekt ma ukazać mieszkańcom wagę problemu ochrony środowiska.

Nazwa projektu:
Rozbudowa hydroforni w Skomlinie i Wróblewie, wymiana rur azbestowych oraz budowa wodociągów
Opis projektu;
Przewiduje się rozbudowę hydroforni w Skomlinie i Wróblewie oraz wymianę rur azbestowych w tych miejscowościach. Pozwoli to na likwidację awaryjności instalacji, a także poprawi zdrowotność mieszkańców. Ponadto zostanie uporządkowana gospodarka wodociągowa na terenie Gminy Skomlin.
Szacowane koszty kwalifikowane:
Szacowane koszty projektu - 2 000 000,00zł Planuje się pozyskać środki z EFRR w wysokości 85% kosztów projektu Wkład EFRR – 1 700 000,00zł Wkład własny Gminy Skomlin – 300 000,00zł
Szacowana data realizacji projektu:
Planuje się realizację projektu w latach 2017 – 2021
Wpływ na realizację Strategii:
Dzięki realizacji projektu zostanie uporządkowana gospodarka wodociągowa na terenie Gminy. Polepszą się warunki zdrowotne mieszkańców na terenie realizacji projektu
Wskaźniki osiągnięcia celów:
- poprawa jakości życia mieszkańców, - poprawa zdrowotności społeczności , - stworzenie inwestycji projektu
Projekty uzupełniające:
Aby osiągnąć zamierzony cel projektu konieczna jest realizacja projektów komplementarnych realizowanych m.in. ze środków EFRR i EFS. 1. Edukacja ekologiczna

Nazwa projektu:
Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków.
Opis projektu:
Przewiduje się budowę przydomowych oczyszczalni ścieków w gospodarstwach w rozproszonej zabudowie po terenie Gminy. Pozwoli to zakończyć i uporządkować gospodarkę ściekową.
Szacowane koszty kwalifikowane:
Szacowany koszt projektu to 1 000 000,00 zł Planuje się pozyskanie środków z EFRR w wysokości do 85% kosztów projektu. Wkład EFRR – 850 000,00 zł Wkład własny Gminy Skomlin – 150 000,00zł
Szacowana data realizacji:
Planuje się realizację projektu w latach 2018 – 2022
Wpływ na realizację Strategii:
Dzięki realizacji projektu Gmina w 100 % uporządkuje gospodarkę wodno – ściekową. Polepszą się warunki życia w obszarze realizacji projektu. Projekt wpłynie na zmniejszenie ilości ścieków uwalnianych do środowiska w sposób niekontrolowany. Powstaną gospodarstwa agroturystyczne.
Wskaźniki osiągnięcia celów:
<ul style="list-style-type: none"> - spadek bezrobocia, - wzrost ceny działek, - wzrost średnich dochodów gospodarstw, - zwiększenie jakości środowiska, - tworzenie gospodarstw agroturystycznych.
Projekty uzupełniające:
Aby osiągnąć zamierzony cel projektu konieczna jest realizacja projektów komplementarnych realizowanych m.in. ze środków EFRR i EFS. 1. Promocja Gminy.

Nazwa projektu:
Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej.
Opis projektu:
Projekt ma na celu ograniczyć zużycie energii. Należy przejść na OZE, które pozwolą ograniczyć zanieczyszczenie środowiska w Gminie Skomlin.
Szacowane koszty projektu:
Szacowany koszt projektu - 2 000 000,00zł Planuje się pozyskanie dotacji z EFRR w wysokości do 85% kosztów projektu. Wkład EFRR lub RPO - 1 700 000,00zł Wkład własny - 300 000,00zł
Szacowana data realizacji projektu:
Planuje się realizację projektu w latach 2016 – 2022
Wpływ na realizację Strategii:
Projekt ma ograniczyć wpływ zanieczyszczeń na zdrowotność mieszkańców Gminy Skomlin oraz ograniczyć koszty energii.
Wskaźniki osiągnięcia celów:
- oszczędność energii, - poprawa zdrowotność mieszkańców, - poprawa estetyki budynków, - poprawa wizerunku Gminy Skomlin.
Projekty uzupełniające:
Aby osiągnąć zamierzony cel projektu konieczna jest realizacja projektów komplementarnych realizowanych m.in. ze środków EFRR i EFS. 1. Szkolenie mieszkańców w zakresie OZE.

Nazwa projektu:
Budowa pełnowymiarowej sali gimnastycznej z zapleczem.
Opis projektu:
Gmina Skomlin nie posiada odpowiedniej infrastruktury w zakresie zamkniętych obiektów sportowych. Dlatego też przewiduje się budowę pełnowymiarowej sali gimnastycznej wraz z zapleczem do uprawiania innych dyscyplin sportowych i aktywnego życia m.in. tenis stołowy, gry planszowe i stacjonarne, siłownia, taniec towarzyski i inne. Obiekt będzie służył również celom kulturalnym. Organizowane będą wystawy kultywujące tradycje narodowe.
Szacowane koszty kwalifikowane:
Szacowany koszt projektu to 3 800 000,00zł Planuje się pozyskanie dotacji z EFRR w wysokości do 85% kosztów projektu. Wkład EFRR – 3 230 000,00zł Wkład własny Gminy Skomlin – 570 000,00zł
Szacowana data realizacji:
Planuje się realizację projektu w latach 2017 -2020
Wpływ na realizację Strategii:
Dzięki realizacji projektu zwiększy się zainteresowanie rozwojem sportu w szerokim tego słowa znaczeniu. Nowy obiekt z pełnowymiarowymi boiskami do piłki siatkowej, koszykowej, babingtona, tenisa ziemnego, hokeja pozwoli na rozwój dyscyplin zespołowych wzmacniając tym samym zdrowotność mieszkańców Gminy i odciągając ich od patologicznych zachowań (takich jak narkomania i alkoholizm). Zwiększy się liczba osób, na co dzień uprawiających sport.
Wskaźniki osiągnięcia celów:
<ul style="list-style-type: none"> - spadek ilości zachorowań mieszkańców, - odnowa kultury lokalnej, - poprawa wizerunku Gminy, - poprawa jakości życia mieszkańców, - szeroki dostęp do obiektu sportowego, - szerzenie kultury narodowej, - zwiększenie poziomu wykształcenia mieszkańców Gminy.
Projekty uzupełniające:
Aby osiągnąć zamierzony cel projektu konieczna jest realizacja projektów komplementarnych realizowanych m.in. ze środków EFRR i EFS. <ol style="list-style-type: none"> 1. Promocja Gminy poprzez sport.

Nazwa projektu:
Modernizacja Gminnego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Skomlinie.
Opis projektu
Przewiduje się wykonanie modernizacji stadionu GOSiR w Skomlinie polegającej na budowie bieżni, trybun, ogrodzenia oraz rozbudowie i termomodernizacji budynku szatni. Obiekt będzie służył popularyzacji sportu na terenie Gminy w zakresie dyscyplin lekkoatletycznych.
Szacowane koszty kwalifikowane:
Szacowane koszty projektu - 400 000,00 zł Planuje się pozyskanie dotacji z EFRR w wysokości do 85% kosztów projektu. Wkład EFRR - Odnowa wsi - 340 000,00 zł Wkład własny – 60 000,00 zł
Szacowana data realizacji:
Planuje się realizację projektu w latach 2016 – 2019
Wpływ na realizację strategii:
Dzięki realizacji projektu zwiększy się zainteresowanie sportem w szczególności dyscyplinami lekkoatletycznymi. Obiekt będzie służył również celom kulturalnym. Organizowane będą różnego rodzaju imprezy kultywujące kulturę regionu i promocji produktów regionalnych.
Wskaźniki osiągnięcia celów:
<ul style="list-style-type: none"> - spadek ilości zachorowań, - poprawa jakości życia mieszkańców, - odnowa kultury lokalnej, - szeroki dostęp do uprawiania sportu, - poprawa wizerunku Gminy, - promocja kultury i produktu regionalnego.
Projekty uzupełniające:
Aby osiągnąć zamierzony cel projektu konieczna jest realizacja projektów komplementarnych realizowanych m.in. ze środków EFRR i EFS. <ol style="list-style-type: none"> 1. Promocja Gminy poprzez sport i kulturę.

Nazwa projektu:
Budowa wielofunkcyjnych boisk na terenie Gminy Skomlin w miejscowościach Wichernik i Wróblew
Opis projektu:
W poszczególnych miejscowościach Gminy Skomlin brak jest przestrzeni publicznej, która jest przeznaczona na sport i rekreację. Dlatego też przewiduje się budowę wielofunkcyjnych boisk do uprawiania sportu oraz aktywnego stylu życia. Obiekt ten pozwoli na odnowienie przestrzeni w tych miejscowościach.
Szacowane koszty kwalifikowane:
Szacowany koszt projektu to 500 000,00zł Planuje się pozyskanie dotacji z EFRR w wysokości do 85% kosztów projektu. Wkład EFRR – 425 000,00zł Wkład własny Gminy Skomlin – 75 000,00zł
Szacowana data realizacji:
Planuje się realizację projektu w latach 2017 -2020
Wpływ na realizację Strategii:
Dzięki realizacji projektu zwiększy się zainteresowanie rozwojem sportu i rekreacji. Nowe obiekty staną się miejscem zabaw oraz formą spędzania wolnego czasu dla całej społeczności lokalnej. Dzięki budowie tych boisk zwiększy się liczba osób, które na co dzień będą uprawiać sport. Wpłyne to na również na poprawę jakości życia mieszkańców i ich zdrowie.
Wskaźniki osiągnięcia celów:
<ul style="list-style-type: none"> - spadek ilości zachorowań mieszkańców, - odnowa kultury lokalnej, - poprawa wizerunku Gminy, - poprawa jakości życia mieszkańców, - szeroki dostęp do obiektu sportowego, - zwiększenie poziomu wykształcenia mieszkańców Gminy.
Projekty uzupełniające:
Aby osiągnąć zamierzony cel projektu konieczna jest realizacja projektów komplementarnych realizowanych m.in. ze środków EFRR i EFS. 1. Promocja Gminy poprzez sport.

Nazwa projektu:
Budowa placów zabaw oraz siłowni napowietrznych na terenie Gminy Skomlin
Opis projektu:
Gmina Skomlin w odpowiedzi na zwiększającą się liczbę dzieci z roku na rok, chce wyjść naprzeciw potrzebom lokalnych mieszkańców i postanawia zbudować place zabaw dla dzieci. Natomiast dla młodzieży oraz starszych osób, aby zapewnić im miejsce gdzie będą mogli ćwiczyć i dodatkowo spotkać się z współmieszkańcami gminy planuje budowę siłowni napowietrznych.
Szacowane koszty kwalifikowane:
Szacowany koszt projektu to 500 000,00zł Planuje się pozyskanie dotacji z EFRR w wysokości do 85% kosztów projektu. Wkład EFRR – 425 000,00zł Wkład własny Gminy Skomlin – 75 000,00zł
Szacowana data realizacji:
Planuje się realizację projektu w latach 2016 -2019
Wpływ na realizację Strategii:
Projekt ma za zadanie upowszechnić sport i rekreację. Miejsca nowo powstałe mają się stać zabawą oraz pewną formą spędzania wolnego czasu. Dzięki realizacji projektu zwiększy się zainteresowanie sportem, wzmacniając tym samym zdrowotność mieszkańców Gminy, a dodatkowo może uda się odciągnąć pewną grupę mieszkańców od patologicznych zachowań (takich jak narkomania i alkoholizm). Zwiększy się liczba osób, na co dzień uprawiających sport.
Wskaźniki osiągnięcia celów:
<ul style="list-style-type: none"> - spadek ilości zachorowań mieszkańców, - odnowa kultury lokalnej, - poprawa wizerunku Gminy, - poprawa jakości życia mieszkańców, - zwiększenie poziomu wykształcenia mieszkańców Gminy.
Projekty uzupełniające:
Aby osiągnąć zamierzony cel projektu konieczna jest realizacja projektów komplementarnych realizowanych m.in. ze środków EFRR i EFS. 1. Promocja Gminy poprzez sport.

Nazwa projektu:
Remont i zagospodarowanie zabytkowego spichlerza z 1777 r.
Opis projektu:
Projekt ma na celu wyremontowanie i zagospodarowanie zabytkowego spichlerza z 1777 r. w Skomlinie. Pozwoli to zabezpieczyć zabytek przed zniszczeniami, a zagospodarowanie wnętrza na izbę pamięci zwiększy atrakcyjność turystyczną miejscowości Skomlin. Spichlerz wraz z Kościołem parafialnym p.w. św. Ap. Filipa i Jakuba wykonany również w architekturze drewnianej z 1746 r. będą tworzyć perłę historii Ziemi Skomlińskiej.
Szacowane koszty kwalifikowane:
Szacowany koszt projektu to - 1 000 000,00zł Planuje się pozyskanie dotacji z EFRR w wysokości do 85% kosztów projektu. Wkład EFRR - Odnowa wsi - 850 000,00 zł Wkład własny Gminy - 150 000,00zł
Szacowane data realizacji projektu:
Planuje się realizację projektu w latach 2016 – 2023
Wpływ na realizację Strategii:
Projekt ma zapewnić zwiększenie atrakcyjności turystycznej miejscowości Skomlin a także zapobiec niszczeniu tak cennego zabytku. Dzięki realizacji projektu nastąpi również rozwój turystyki.
Wskaźniki osiągnięcia celów:
- wzrost atrakcyjności miejscowości Skomlin - wzrost liczby turystów,
Projekty uzupełniające:
Aby osiągnąć zamierzony cel projektu konieczna jest realizacja projektów komplementarnych realizowanych m.in. ze środków EFRR i EFS. 1. Promocja Gminy i jej kultury

Nazwa projektu:
Budowa dróg na terenie gminy Skomlin
Opis projektu:
Projekt ma na celu uwolnienie terenów inwestycyjnych oraz rozwój przedsiębiorczości (w tym turystyki) w Gminie Skomlin. Poza tym, zwiększy się jakość życia mieszkańców terenów wiejskich. Przebudowa dróg będzie więc uzależniona od analizy przeprowadzonej w dokumentacjach technicznych i aktualnych potrzeb.
Szacowane koszty kwalifikowane:
Szacowany koszt projektu to - 3 000 000,00zł Planuje się pozyskanie dotacji z EFRR w wysokości do 85% kosztów projektu. Wkład EFRR - Odnowa wsi - 2 550 000,00 zł Wkład własny Gminy - 450 000,00zł
Szacowane data realizacji projektu:
Planuje się realizację projektu w latach 2016 – 2026
Wpływ na realizację Strategii:
Projekt ma zapewnić spójność społeczno – gospodarczą obszaru Gminy Skomlin. Tereny wiejskie powinny mieć dobrą komunikację z miastami i głównymi ciągami drogowymi. Dzięki realizacji projektu nastąpi rozwój turystyki.
Wskaźniki osiągnięcia celów:
- zwiększy się liczba przedsiębiorstw na terenie Gminy, - wzrost liczby turystów, - spadek bezrobocia, - wzrost cen działek na terenie Gminy.
Projekty uzupełniające:
Aby osiągnąć zamierzony cel projektu konieczna jest realizacja projektów komplementarnych realizowanych m.in. ze środków EFRR i EFS. 1. Kursy doszkalające mieszkańców.

Ponad to Gmina Skomlin przy współpracy z powiatem wieluńskim, wieruszowskim i oleskim będzie realizowała zadania związane z budową dróg powiatowych tj.:

- 4509 E Skomlin-Turów
- 4510 E Wieluń (ul. Joanny Żubr) – Skomlin – Dietrzkowice – Łubnice – Wójcin – Bolesławiec – gr woj. wlkp. – (Opatów)
- 4511 E Od gr. woj. opolskie (Przedmoście) – Wróblew – Skomlin – Parcice
- 4512 E Toplin – Wróblew – Mokrsko
- drogi łączące Gminę Skomlin z powiatem oleskim

Realizacja zadań na terenach obu powiatów przyczyni się do rozwoju Gmin, a tym samym miejscowości, przez które przebiegają te drogi. Polepszy się komunikacja z dużymi ośrodkami aglomeracyjnymi takimi jak Wrocław czy Łódź, co wpłynie również na wzrost atrakcyjności Gminy. Oprócz tego poprawi się jakość życia mieszkańców oraz stan bezpieczeństwa mieszkańców.

Dodatkowo Gmina Skomlin będzie promować wśród mieszkańców i realizować program wymiany starych kotłów i pieców na nowe niskoemisyjne (proekologiczne) oraz zakładanie instalacji solarnych i fotowoltaicznych. Takie działanie zmniejszy ilość zanieczyszczeń w powietrzu oraz wpłynie na poprawę ekosystemu.

11.2. Zadania planowane do realizacji po roku 2026

Realizacja poszczególnych projektów jest uzależniona od otrzymania dofinansowania oraz dat ogłaszania poszczególnych konkursów w ramach RPO WŁ lub PROW, dlatego też harmonogram przedstawiony w punkcie 9.1 ma charakter intencyjny i będzie w ramach potrzeb modyfikowany. W przypadku nie uzyskania dofinansowania na poszczególne projekty gmina będzie je prawdopodobnie realizować w kolejnych latach, w tym prawdopodobnie również po roku 2026.

11.3. Powiązania realizowanych zadań z innymi działaniami realizowanymi na terenie kraju/powiatu/województwa

Powiązania Strategii Rozwoju Gminy Skomlin na lata 2016 – 2026 z dokumentami i programami planistycznymi stanowiącymi wykładnię polityki regionalnej na poziomach: krajowym, wojewódzkim oraz powiatowym:

Strategia Rozwoju Kraju 2020

Przedstawia Wizję Polski 2020 jako: „aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka i sprawne państwo”. W dokumencie przedstawiono główne obszary interwencji, cele i priorytety rozwojowe. Niniejsza Strategia Rozwoju Gminy Skomlin wpisuje się w szczególności w następujące dziedziny:

❖ Obszar strategiczny I. *Sprawne i efektywne państwo*

Cel I.3. Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywatela (rozwój kapitału społecznego; zwiększenie bezpieczeństwa obywatela).

❖ Obszar strategiczny II. *Konkurencyjna gospodarka*

Cel II.2. Wzrost wydajności gospodarki (poprawa warunków ramowych dla prowadzenia działalności gospodarczej);

Cel II.3. Zwiększenie innowacyjności gospodarki (zwiększenie wykorzystania rozwiązań innowacyjnych);

Cel II.4. Rozwój kapitału ludzkiego (zwiększanie aktywności zawodowej; poprawa jakości kapitału ludzkiego; zwiększanie mobilności zawodowej i przestrzennej);

Cel II.5. Zwiększenie wykorzystania technologii cyfrowych (zapewnienie powszechnego dostępu do Internetu; upowszechnienie wykorzystania technologii cyfrowych; zapewnienie odpowiedniej jakości treści i usług cyfrowych);

Cel II.6. Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko (racjonalne gospodarowanie zasobami; poprawa efektywności energetycznej; zwiększenie dywersyfikacji dostaw paliw i energii; poprawa stanu środowiska; adaptacja do zmian klimatu);

Cel II.7. Zwiększenie efektywności transportu (modernizacja i rozbudowa połączeń transportowych).

❖ Obszar strategiczny III. Spójność społeczna i terytorialna

Cel III.1. Integracja społeczna (zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym; zmniejszenie ubóstwa w grupach najbardziej nim zagrożonych);

Cel III.2. Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych (podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych; zwiększenie efektywności systemu świadczenia usług publicznych).

Strategie są ze sobą spójne m. in. w wyżej wymienionych obszarach aktywności.

Strategia Rozwoju Transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku)

Zachodzi zgodność niniejszej strategii ze Strategią Rozwoju Transportu:

Cel główny: *Zwiększenie dostępności transportowej oraz poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu i efektywności sektora transportowego, przez tworzenie spójnego, zrównoważonego i przyjaznego użytkownikowi systemu transportowego w wymiarze krajowym, europejskim i globalnym*

Cel strategiczny 1: *Stworzenie zintegrowanego systemu transportowego*

Cele szczegółowe:

- ⇒ Stworzenie nowoczesnej, spójnej sieci infrastruktury transportowej
- ⇒ Poprawa sposobu organizacji i zarządzania systemem transportowym
- ⇒ Bezpieczeństwo i niezawodność
 - Ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko
- ⇒ Zbudowanie racjonalnego modelu finansowania inwestycji infrastrukturalnych

Polityka Energetyczna Polski do roku 2030

Strategia zgodna jest z Polityką przede wszystkim w zakresie rozwoju wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Podkreślone jest w niej znaczenie energii słonecznej: „W znacznie większym niż dotychczas stopniu zakłada się wykorzystanie energii promieniowania

słonecznego za pośrednictwem kolektorów słonecznych oraz innowacyjnych technologii fotowoltaicznych.”. Polityka energetyczna zakłada wzrost udziału odnawialnych źródeł energii w finalnym zużyciu energii co najmniej do poziomu 15% w 2020 roku oraz dalszy wzrost tego wskaźnika w latach następnych.

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014 - 2020

Niniejsza Strategia pozostaje spójna z Programem Operacyjnym Wiedza Edukacja Rozwój. Realizacja wprawie wszystkich zaplanowanych inwestycji jest w układzie komplementarnym do projektów realizowanych ze środków m.in. Europejskiego Funduszu Społecznego. Przedsięwzięcia, które są zaplanowane w ten sposób spowodują maksymalizację efektów interwencji, wpłyną na zwiększenie ich spójności oraz efektywności.

W wyniku decentralizacji Europejskiego Funduszu Społecznego w Polsce w latach 2014-2020, 72% środków tego Funduszu zasili regionalne programy operacyjne, a 28% Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój.

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014 – 2020

POIŚ będzie kontynuacją Programu funkcjonującego w latach 2007 – 2013. Zachodzi zgodność Strategii z Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko 2014 – 2020.

Cel główny programu: *Wsparcie gospodarki efektywnie korzystającej z zasobów i przyjaznej środowisku oraz sprzyjającej spójności terytorialnej i społecznej*

Cel ten wynika z jednego z priorytetów Strategii Europa 2020, którym jest wzrost zrównoważony. Jest on rozumiany jako wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku oraz bardziej konkurencyjnej, w której cele środowiskowe są dopełnione działaniami na rzecz spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej. Priorytet ten został oparty na równowadze i wzajemnym uzupełnianiu się działań w trzech podstawowych obszarach:

- czystej i efektywnej energii, w tym:
 - efektywności energetycznej;
 - ograniczeniu emisji gazów cieplarnianych;
 - rozwoju energii ze źródeł odnawialnych;
 - integracji i poprawy funkcjonowania europejskiego rynku energii.
- adaptacji do zmian klimatu oraz efektywnego korzystania z zasobów (wzmocnienie odporności systemów gospodarczych na zagrożenia jakie niesie za sobą klimat oraz zwiększenia możliwości zapobiegania zagrożeniom oraz reagowania na nie)
- konkurencyjności, a w tym wnoszeniu istotnego wkładu w utrzymanie przez UE prowadzenia na światowym rynku technologii przyjaznych środowisku, przy tym zapewniając efektywne korzystanie z zasobów i usuwając przeszkody w działaniu najważniejszych infrastruktur sieciowych.

Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020

Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020 przyjmuje następującą wizję rozwoju:

Region Spójny Terytorialnie i Wizerunkowo, Kreatywny i Konkurencyjny w Skali Kraju i Europy, o Najlepszej Dostępności Komunikacyjnej, Wyróżniający Się Atrakcyjnością Inwestycyjną i Wysoką Jakością Życia.

Tak sformułowana wizja rozwoju regionu łódzkiego przedstawia pożądaną stan województwa w relatywnie odległej przyszłości i jest odpowiedzią na współczesne wyzwania rozwojowe. Terytorium województwa łódzkiego cechować będą silne powiązania wewnętrzne i zewnętrzne oraz atrakcyjne warunki zamieszkania i pracy. Promowane będą kreatywne postawy mieszkańców i przedsiębiorców. Zagwarantowanie najlepszej dostępności komunikacyjnej przełoży się na wysoką atrakcyjność inwestycyjną. Istotnym czynnikiem podnoszącym warunki i poziom życia mieszkańców będzie wysoka jakość środowiska przyrodniczego osiągnięta dzięki racjonalnej gospodarce jego zasobami. Województwo łódzkie będzie postrzegane jako region kreatywny i konkurencyjny, wyróżniający się specyficznym potencjałem efektywnie wykorzystywanym na rzecz długookresowego wzrostu oraz zrównoważonego i trwałego rozwoju.

Takiej wizji rozwoju odpowiada misja regionu łódzkiego zorientowana na:

Prowadzenie Zintegrowanej i Terytorialnie Ukierunkowanej Polityki Zrównoważonego Rozwoju, Opartej Na Współpracy Gospodarczej, Budowaniu Więzi Społecznych Oraz Tożsamości Regionalnej.

Misja koncentruje strategiczne kierunki działań na:

- budowaniu przyszłości (dobrobytu) regionu dzięki wzmocnieniu endogenicznych potencjałów Województwa oraz współpracy gospodarczej, zarówno w wymiarze regionalnym, krajowym i międzynarodowym;
- budowaniu powiązań między mieszkańcami i społecznościami oraz sprzyjaniu kreowania tożsamości Regionalnej z uwzględnieniem wielokulturowości i różnorodności regionalnej.”

Niniejsza Strategia Rozwoju Gminy Skomlin na lata 2016 – 2026 wpisuje się w swych założeniach w strategię rozwoju województwa łódzkiego. Jej cele są spójne z celami strategicznymi dokumentu, jak również z celami operacyjnymi oraz strategicznymi kierunkami działań. Realizacja działań zawartych w Strategii Gminy przyczynią się do realizacji założeń wskazanych w Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020.

Plan Przeciwdziałania Depopulacji w Województwie Łódzkim

Celem głównym Planu jest:

„Odbudowa kapitału ludzkiego poprzez tworzenie sprzyjających warunków na rynku pracy, rozwój wykształcenia i kompetencji oraz poprawę jakości życia mieszkańców województwa łódzkiego w perspektywie krótko i długookresowej.”

Cel ten jest realizowany za pomocą celów szczegółowych. Przedmiotowa Strategia jest zgodna w szczególności z celami:

- dostępność i atrakcyjność miejsc pracy w regionie, sprzyjające warunki dla napływu ludności do województwa łódzkiego;
- równe szanse edukacyjne w regionie, wysoka jakość usług świadczonych w systemie oświaty oraz równy poziom kształcenia na obszarach miejskich i wiejskich, w tym wsparcie na rzecz przeciwdziałania marginalizacji osób z obszarów wiejskich;
- modernizacja szkolnictwa zawodowego oraz dostosowanie oferty edukacyjnej placówek kształcenia ustawicznego i praktycznego do potrzeb regionalnego i lokalnego rynku pracy;

- zdrowi i świadomi profilaktyki zdrowia mieszkańcy województwa;
- aktywizacja zawodowa kobiet/osób powracających na rynek pracy po przerwie związanej z wychowywaniem dzieci lub opieką nad osobami zależnymi;
- wysoka atrakcyjność zatrudniania osób z grup defaworyzowanych (kobiety/młode matki/osoby niepełnosprawne) dla potencjalnego pracodawcy.

Regionalna Strategia Innowacji dla Województwa Łódzkiego – „LORIS - 2030”

Wizja Innowacyjnego Województwa Łódzkiego w roku 2030 to:

„Spójny terytorialnie i wizerunkowo, kreatywny i konkurencyjny w skali kraju i Europy, o najlepszej dostępności komunikacyjnej, wyróżniający się atrakcyjnością inwestycyjną i wysoką jakością życia.”

Misją jest natomiast:

„Prowadzenie aktywnej polityki innowacyjnej z wykorzystaniem potencjału wewnętrznego regionu do pobudzania kreatywności i przedsiębiorczości mieszkańców w trosce o zrównoważony rozwój.”

Województwo Łódzkie w 2030 to region:

- w którym siłą jest różnorodność.
- który posiada tożsamość kulturową i gospodarczą.
- który jest otwarty i przychylny dla przedsiębiorstw.
- kreatywnych ludzi i przedsiębiorców.
- silnego i konkurencyjnego lokalnego biznesu.
- lokalnych patriotów.

Przekładając zapisy „LORIS – 2030” na rzeczywistość lokalną, widoczna jest zależność pomiędzy niniejszą Strategią, a dokumentem wojewódzkim. Cel Strategii Gminy Skomlin wpisuje się w przedstawioną powyżej wizję i misję.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2014 – 2020

Stwierdza się zgodność strategii z RPO WŁ na lata 2014 – 2020, wersja 6.0.

RPO WŁ na lata 2014 – 2020 składa się z dwunastu osi priorytetowych:

❖ Sekcja 2.A Opis osi priorytetowych innych niż pomoc techniczna

Oś priorytetowa I - Badania, rozwój i komercjalizacja wiedzy

Oś priorytetowa II - Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka

Oś priorytetowa III - Transport

Oś priorytetowa IV - Gospodarka niskoemisyjna

Oś priorytetowa V - Ochrona środowiska

Oś priorytetowa VI - Rewitalizacja i potencjał endogeniczny regionu

Oś priorytetowa VII - Infrastruktura dla usług społecznych

Oś priorytetowa VIII - Zatrudnienie

Oś priorytetowa IX - Włączenie społeczne

Oś priorytetowa X - Adaptacyjność pracowników i przedsiębiorstw w regionie

Oś priorytetowa XI - Edukacja, Kwalifikacje, Umiejętności

❖ Sekcja 2.B Opis osi priorytetowych dotyczących pomocy technicznej

Oś Priorytetowa XII - Pomoc techniczna

Niniejsza Strategia zgodna jest w swych zapisach z działaniami w obrębie:

Osi priorytetowej I - Badania, rozwój i komercjalizacja wiedzy realizowanej w ramach Celu tematycznego 1 Wzmacnianie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji.

Przedsięwzięcia ukierunkowane na zwiększenie poziomu urynkowania działalności badawczo - rozwojowej oraz aktywności badawczo - rozwojowej przedsiębiorstw skutkować będą modernizacją regionalnej gospodarki oraz przekształceniem beneficjentów pomocy w podmioty kreujące innowacje.

Osi priorytetowej II Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka realizowanej w ramach Celu tematycznego 3 Wzmacnianie konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw, sektora rolnego oraz sektora rybołówstwa i akwakultury.

Przedsięwzięcia w tej osi ukierunkowane są na: stworzenie lepszych warunków do rozwoju MŚP, zwiększenie poziomu handlu zagranicznego sektora MŚP oraz zwiększenie zastosowania innowacji w przedsiębiorstwach sektora MŚP, skutkować będą zwiększeniem

dynamiki rozwoju przedsiębiorstw oraz poprawą ich przewag konkurencyjnych na rynkach krajowych i międzynarodowych.

Osi priorytetowej III Transport, która łączy w sobie zakres interwencji celu tematycznego 4 Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach oraz celu tematycznego 7 Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszej infrastruktury sieciowej.

Zagadnienia te są związane ze zwiększeniem dostępności transportowej oraz promocją proekologicznych rozwiązań transportowych, które są ściśle powiązane z interwencjami na rzecz gospodarki niskoemisyjnej.

Osi priorytetowej IV - Gospodarka niskoemisyjna, która będzie dążyła do wspierania wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, wspomagania efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych, i w sektorze mieszkaniowym oraz promowania strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu.

Osi priorytetowej V Ochrona środowiska, która łączy w sobie zakres interwencji 2 celów tematycznych: CT 5 Promowanie dostosowania do zmian klimatu, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem i CT 6 Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego oraz wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami.

Efektem interwencji podjętych w obszarze ochrony środowiska będzie: poprawa zdolności adaptacji do zmian klimatu, w tym zwiększenie bezpieczeństwa powodziowego i ograniczenie skutków suszy oraz zwiększenie efektywności funkcjonowania służb ratowniczych, oszczędność zasobów i ochrona czystości wód podziemnych i powierzchniowych, poprawa stanu środowiska (szczególnie różnorodności biologicznej) oraz ukierunkowanie ruchu turystycznego na obszarach cennych przyrodniczo zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju

Osi priorytetowej VI - Rewitalizacja i potencjał endogeniczny regionu realizowanej w ramach celu tematyczne CT 6 Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego oraz wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami, CT 8 Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników i CT 9 Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją.

Interwencja zaplanowana w ramach OP VI będzie zorientowana na niwelowanie skutków wykluczenia społecznego na terenach problemowych (w tym obszarach zdegradowanych) oraz wykorzystanie i rozwój potencjałów endogenicznych regionu łódzkiego opartych na walorach przyrodniczo - kulturowych, szczególnie w aspekcie tworzenia warunków sprzyjających rozwojowi gospodarki turystycznej, w tym powstawania nowych miejsc pracy. W ramach interwencji nastąpi również podniesienie jakości i dostępności usług kulturalnych poprzez realizację przedsięwzięć z zakresu ochrony, zachowania zasobów dziedzictwa kulturowego oraz rozwoju instytucji kultury.

Osi priorytetowej VII - Infrastruktura dla usług społecznych dążącej do wzmocnienia zastosowań TIK dla e - administracji, e - uczenia się, e - włączenia społecznego, e – kultury i e – zdrowia oraz inwestowania w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego, zmniejszania nierówności w zakresie stanu zdrowia, promowania włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych, oraz przejścia z usług instytucjonalnych na usługi na poziomie społeczności lokalnych, inwestowania w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej.

Osi Priorytetowej VIII Zatrudnienie w całości finansowanej z EFS realizuje cel tematyczny 8 Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników.

Przedsięwzięcia w tej osi ukierunkowane są na: identyfikację potrzeb i zjawisk zachodzących na regionalnym rynku pracy, w tym postępujących zmian demograficznych wskazuje, że należy podjąć szereg działań mających na celu zwiększenie możliwości zatrudnienia osób bezrobotnych, biernych zawodowo i poszukujących pracy.

Osi priorytetowej IX - Włączenie społeczne w całości finansowanej z EFS realizuje cel tematyczny 9 Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem.

Wyzwaniami w zakresie włączenia społecznego będą: podniesienie poziomu aktywności zawodowej, w tym wzrost zatrudnienia, przeciwdziałanie ubóstwu, wspieranie rozwoju przedsiębiorstw społecznych, a także zapewnienie dostępu do wysokiej jakości usług społecznych i zdrowotnych.

Osi priorytetowej X - Adaptacyjność pracowników i przedsiębiorstw w regionie realizowanej w ramach celu tematycznego 8 Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników.

Planowana interwencja w ramach Osi X ma posłużyć zwiększeniu adaptacyjności do zmian i wzrostowi konkurencyjności mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw. Powyższe zostanie osiągnięte dzięki kompleksowym działaniom skierowanym do przedsiębiorstw i ich pracowników, które koncentrować będą się na kilku kluczowych obszarach mających wpływ na kondycję regionalnej gospodarki i zasobów pracy.

Osi priorytetowej XI - Edukacja, Kwalifikacje, Umiejętności obejmującej zakres interwencji CT 10 Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie.

W ramach osi XI realizowane będą kompleksowe projekty skierowane na tworzenie warunków powszechnego dostępu do wysokiej jakości edukacji od najwcześniejszych lat życia, uczestnictwo osób dorosłych w procesie uczenia się przez całe życie, które z własnej inicjatywy są zainteresowane nabyciem, uzupełnieniem lub podwyższeniem kompetencji w zakresie TIK i języków obcych oraz skierowaniu do szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe, w zakresie wdrażania kompleksowych programów rozwoju szkół.

Strategia Rozwoju Gminy Skomlin na lata 2016 - 2026 jest spójna ze wszystkimi osiami priorytetowymi wyszczególnionymi w Projekcie RPO WŁ na lata 2014 – 2020.

Zintegrowana Strategia Rozwoju Powiatu Wieluńskiego na lata 2014 – 2020

Zadaniem Zintegrowanej Strategii Rozwoju Powiatu Wieluńskiego 2020 i wszystkich jej wykonawców jest realizacja nadrzędnego celu, jakim jest doprowadzenie do integracji w sensie gospodarczym, społecznym i przestrzennym terytorium Powiatu. Misja jest więc zorientowana na zadania związane z inicjowaniem i koordynacją działań na rzecz wzmocnienia spójności wewnętrznej Ziemi Wieluńskiej oraz promocją jej atrakcyjności.

Wizja:

„Ziemia Wieluńska bogata w aktywnych ludzi, różnorodna przyrodniczo i kulturowo, o konkurencyjnej gospodarce i unikalnej ofercie turystycznej, zapewniająca przyjazną przestrzeń dla życia”

Misja:

„Kształtowanie zintegrowanej polityki na rzecz zrównoważonego rozwoju, bazującej na różnorodności zasobów i aktywności mieszkańców, promującej unikalność miejsca”

Cele strategiczne:

Cel strategiczny I. Dynamiczna i konkurencyjna gospodarka powiatu

Cel operacyjny I.1. Konkurencyjność i innowacyjność gospodarki

Cel operacyjny I.2. Nowoczesne rolnictwo

Cel operacyjny I.3. Turystyka czerpiąca z różnorodności zasobów

Cel operacyjny I.4. Sprawnie zarządzany powiat

Cel strategiczny II. Zintegrowana i aktywna społeczność powiatu

Cel operacyjny II.1. Wzmacnianie kapitału ludzkiego

Cel operacyjny II.2. Budowanie kapitału społecznego

Cel operacyjny II.3. Przyjazna infrastruktura i usługi społeczne

Cel strategiczny III. Spójny terytorialnie i atrakcyjny przyrodniczo powiat

Cel operacyjny III.1. Zintegrowana infrastruktura techniczna

Cel operacyjny III.2. Zadbane środowisko przyrodnicze

Wymienione wyżej obszary działania i cele są spójne z zawartymi w niniejszej Strategii. Realizacja zapisów Strategii Gminy Skomlin wpłynie na osiągnięcie celów Powiatu Wieluńskiego.

Zadania realizowane w ramach strategii rozwoju powinny być również komplementarne z innymi dokumentami określającymi rozwój danego obszaru, stanowić ich uzupełnienie i przyczyniać się do kompleksowego, zrównoważonego rozwoju danego obszaru. W związku z tym, niniejsza Strategia pozostaje w ścisłym powiązaniu z:

Program Usuwania Wyrobów Zawierających Azbest z terenu Gminy Skomlin pow. wieluński woj. łódzkie na lata 2012 – 2015 (z uwzględnieniem perspektywy na 2032)

Program jest spójny ze Strategią, gdyż obydwie dokumenty zawierają działania służące ochronie środowiska przyrodniczego.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Skomlin

Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów:

Generalnym celem polityki przestrzennej gminy jest ukierunkowanie działań zmierzających do podnoszenia standardu warunków życia mieszkańców, ochrony wartościowych elementów środowiska przyrodniczego, zwiększenia atrakcyjności dla przyszłych inwestorów. Podstawą osiągnięcia celów polityki przestrzennej i określenia kierunków rozwoju przestrzennego jest wykorzystanie uwarunkowań wynikających ze środowiska przyrodniczego i kulturowego, położenia i powiązań zewnętrznych gminy, dotychczasowego zainwestowania i zagospodarowania gminy.

Do pozytywnych elementów uwarunkowań rozwoju gminy Skomlin należą:

- istniejący oraz projektowany układ komunikacyjny,
- korzystne, bliskie położenie gminy w stosunku do miast: Wielunia, Łodzi, Wrocławia,
- dostęp do ważnych elementów infrastruktury technicznej - linie energetyczne, gazociąg wysokopięny (projektowany).

Szansę dla rozwoju i aktywizacji gminy Skomlin stwarzają:

- rozwój intensywnego rolnictwa na obszarach o korzystnych warunkach naturalnych, wprowadzenie nowych technologii w produkcji roślinnej i zwierzęcej (rolnictwo ekologiczne, specjalistyczne),
- istniejące rynki zbytu w sąsiednich miastach powiatowych - Wieluniu, Wieruszowie,

- wszelkie inwestycje podkreślające indywidualność i promujące gminę, świadczące o gospodarce opierającej się na zasadach zrównoważonego rozwoju (kanalizacja gminy, rewaloryzacja wartości przyrodniczych, itp.).

Strategia wpisuje się w zapisy Studium.

Plan Odnowy Miejscowości Skomlin na lata 2009 – 2016

Kierunki rozwoju miejscowości

Cel główny: Odnowa infrastrukturalna i społeczna miejscowości Skomlin

Cel strategiczny 1: Podnoszenie atrakcyjności infrastruktury społecznej, edukacyjnej i kulturalno – rekreacyjnej w miejscowości.

Cel strategiczny 2: Rozwój zasobów ludzkich

Strategia wpisuje się w zapisy Planu Odnowy.

XII. Oczekiwane wskaźniki efektów realizacji Strategii

Strategia Rozwoju Gminy Skomlin na lata 2016 - 2026 będzie sprawdzana za pomocą zestawu wskaźników, co pomoże wyciągać wnioski i mierzyć skuteczność działań, które są podejmowane przez Gminę. Wskaźniki Strategii są ogólne i tym samym obrazują ogólne zmiany w Gminie, w następstwie realizacji różnych powiązanych ze sobą projektów. Dołożono również wszelkich starań, aby poszczególne projekty wzajemnie na siebie oddziaływały tworząc efekt synergii, np. działania związane z uporządkowaniem gospodarki wodno - ściekowej na obszarze Gminy są pośrednio połączone z edukacją ekologiczną mieszkańców, a także rozwojem sieci dróg. W rezultacie powinno wpłynąć na rozwój przedsiębiorczości, zwiększenie liczby miejsc pracy, jak również jakości środowiska naturalnego. Niezwykle ważnym i niezbędnym etapem jest wyciągnięcie wniosków z realizacji Strategii.

Poszczególne wskaźniki nie są również podporządkowane danym celom strategicznym. Ze względu na efekt synergii należy je monitorować wspólnie.

Poniżej przedstawiono wskaźniki efektów realizacji Strategii:

Liczba przedsiębiorstw w Gminie Skomlin

Jednym z najważniejszych wskaźników mierzących skuteczność działań zaplanowanych w ramach Strategii jest liczba przedsiębiorstw funkcjonujących na obszarze Gminy. Ważna będzie nie tylko zaobserwowana zmiana w ilości prosperujących firm, ale także sektor działalności. Informacje te wskażą, które gałęzie gospodarki rozwijają się, a które tracą na znaczeniu, oraz który z dotychczas słabych sektorów zaczyna się rozwijać. Tak jak zaznaczono na wstępie rozdziału, dane te należy powiązać z innymi wskaźnikami, co pozwoli na uzyskanie całkowitego obrazu rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy, czy też zbadanie wpływu np. wzrostu poziomu wykształcenia społeczeństwa na zmianę ilości przedsiębiorstw.

Liczba osób bezrobotnych

Liczba osób bezrobotnych w Gminie ma znaczący wpływ na jej rozwój. Posiadanie pracy determinuje znaczną część życia każdego człowieka. Dochody, jakie uzyskujemy przedstawiają naszą siłę nabywczą oraz aktywność na rynku dóbr i usług. Większa liczba osób pracujących przekłada się w szczególności na wzrost gospodarczy, natomiast w przypadku, gdy większa jest liczba osób bezrobotnych może spowodować to nie tylko zahamowanie procesów kupna – sprzedaży, ale również może generować większe koszty w zakresie pomocy społecznej. Dane statystyczne opisujące zarejestrowane osoby bezrobotne są dostępne w GUS, Bank Danych Lokalnych, a także w statystykach prowadzonych przez Powiatowy Urząd Pracy w Wieluniu.

Wzrost średnich dochodów gospodarstw domowych

Dane można uzyskać w GUS, Bank Danych Lokalnych. Poziom dochodów gospodarstw domowych ma duży wpływ na rozwój gospodarczy Gminy. Im wyższa wartość tego wskaźnika, tym większa aktywność mieszkańców w nabywaniu towarów i usług. Natomiast wzrostowi dochodów najczęściej towarzyszy nabywanie również dóbr i korzystanie z usług, które do tej pory były poza zasięgiem jednostki. Wskaźnik ten należy skorelować z danymi, które dotyczą poziomu wykształcenia, bezrobocia oraz ilości podmiotów gospodarczych.

Poziom wykształcenia mieszkańców

Dane te można uzyskać w GUS, Bank Danych Lokalnych. Poziom wykształcenia jednostki ma bezpośredni wpływ na jej aktywność na rynku pracy. Im wyższe wykształcenie i więcej specjalizacji w różnych dziedzinach, tym większe szanse na atrakcyjne warunki zatrudnienia lub też na założenie własnej działalności. Wskaźnik ten należy skorelować m.in. z poziomem bezrobocia mieszkańców, a także ilością przedsiębiorstw na terenie Gminy Skomlin.

Liczba zachorowań mieszkańców

Zmniejszenie się tego wskaźnika jest bardzo pożądanym kierunkiem rozwoju Gminy. Stan zdrowia jest wskaźnikiem, który determinuje aktywność na rynku pracy, a także w życiu społecznym oraz kulturalnym. Wpływ na stan zdrowia mieszkańców Gminy ma wiele czynników, w tym także bezpieczeństwo na drogach, czy też stan powietrza atmosferycznego. Wszelkie inwestycje, które mogą mieć korzystny wpływ (zarówno pośredni jak i bezpośredni) na zdrowie, powinny zostać zrealizowane z najwyższą starannością.

Liczba turystów na obszarze Gminy Skomlin

Na ten wskaźnik znaczący wpływ będzie miało m.in. przeprowadzenie zaplanowanych w Strategii inwestycji, ze szczególnym uwzględnieniem odpowiedniej promocji Gminy.

XIII. FINANSOWANIE

Gmina Skomlin, mimo, że jest jedną z najmniejszych gmin pod względem powierzchni jak i liczby mieszkańców, stara się prowadzić aktywną politykę inwestycyjną jak, również wdrażania nowych rozwiązań oraz technologii. Przejawia się to przede wszystkim w ilości i jakości zrealizowanych inwestycji i projektów. Gmina podejmuje również inwestycje w sferze społecznej poprzez realizowanie przedsięwzięć miękkich, które głównie są skierowane do mieszkańców w różnym wieku. Większość zadań, które są realizowane w gminie finansowane są w większej części ze środków zewnętrznych, w tym z budżetu Unii Europejskiej oraz innych dotacji.

Gmina Skomlin chcąc zrealizować zadania zawarte w strategii musi skorzystać ze wsparcia finansowego z następujących źródeł:

- programy pomocowe UE;
- programy rządowe;
- budżet państwa;
- krajowi i zagraniczni inwestorzy prywatni;
- krajowe i zagraniczne organizacje pozarządowe;
- instytucje finansowe oraz fundusze inwestycyjne.

XIV. SYSTEM WDRAŻANIA STRATEGII

Strategia jest to dokument ponadkadencyjny, który określa cele i programy działań na kilka lat oraz wymaga ciągłej pracy nad podnoszeniem jego jakości. Proces wdrażania dokumentu jest złożonym przedsięwzięciem, który wymaga dobrego przygotowania informacyjnego, a przede wszystkim stałej komunikacji z otoczeniem. Wdrożenie strategii będzie powiązane z ewaluacją, która będzie się opierać na pozyskiwaniu obiektywnej informacji o jego przebiegu, skutkach czy też publicznym odbiorze.

Strategia Gminy Skomlin jest warunkiem koniecznym dla rozwoju danej jednostki terytorialnej. Sam dokument nie spowoduje jednak osiągnięcia sukcesu. Strategia aby mogła przynieść zaplanowane efekty, niezbędne jest sukcesywne jej wdrażanie, czuwanie nad jej realizacją oraz kontrolowanie na bieżąco przebiegu.

Proces wdrażania Strategii wymaga pracy wielu instytucji, organizacji oraz osób. Strategia Rozwoju Gminy Skomlin jest "własnością" społeczności lokalnej, ponieważ to dla niej przede wszystkim była budowana. Udział lokalnych liderów czy lokalnej społeczności będzie czynnikiem wspomagającym procesy implementacyjne, ale niezwykle istotne jest również partnerstwo ponadgminne. Wdrażanie opisanych zadań zakłada potrzebę uaktywnienia od podstaw, co wiąże się z głębszymi kwestiami, takimi jak: zmiana mentalności, stosunki społeczne i kultura lokalna, których ewolucja jest procesem rozłożonym na przestrzeni wielu lat. Realizacja Strategii jest przede wszystkim uzależniona od wysokości pozyskanych środków zarazem krajowych jak i z funduszy strukturalnych.

Za wdrażanie Strategii odpowiedzialny będzie Urząd Gminy Skomlin.

Zarządzanie

Funkcję Grupy Zarządzającej i Koordynującej realizację Strategii będzie pełnił specjalnie powołany zespół pracowników. Zakres zadań Grupy Zarządzającej obejmuje m.in.:

- zapewnienia zgodności realizacji Strategii z poszczególnymi dokumentami programowymi wyższego rzędu, w tym w szczególności w zakresie zamówień publicznych, zasad konkurencji, ochrony środowiska, jak też zagwarantowanie przestrzegania zasad zawierania kontraktów publicznych;
- zbieranie danych statystycznych i finansowych na temat postępów wdrażania oraz przebiegu realizacji projektów w ramach Strategii;

- zapewnienie przygotowania oraz wdrożenia planu działań w zakresie informacji i promocji Strategii;
- przygotowanie rocznych raportów na temat wdrażania Strategii;
- zbieranie informacji do rocznego raportu o nieprawidłowościach;
- dokonanie oceny po zakończeniu realizacji Strategii.

Instytucja wdrażająca Strategię Gminy Skomlin.

Urząd Gminy, jako instytucja wdrażająca Strategię, odpowiedzialna będzie za:

- opracowanie i składanie wniosków o finansowanie zewnętrzne;
- bezpośrednią realizację działań przewidzianych w Strategii w zakresie przygotowania przetargów, gromadzenia dokumentacji bieżącej, nadzoru nad wykonawcą pod kątem terminowości i jakości wywiązania się z zobowiązania;
- zapewnienie informowania o współfinansowaniu przez UE realizowanych projektów.

Kluczową postacią w procesie realizacji i monitoringu strategii jest Wójt, ponieważ kierując bieżącą działalnością, ma on największy wpływ zarówno na sam proces opracowywania strategii oraz jej wdrażania, jak również oceny jej realizacji. Do najważniejszych zadań Wójta w zakresie zarządzania i monitoringu przede wszystkim należałby bezpośredni nadzór nad wdrażaniem strategii oraz wyznaczenie koordynatora jej realizacji.

Ważną rolę w procesach wdrożeniowych strategii odgrywać powinien również koordynator strategii czyli osoba zaangażowana bezpośrednio w realizację zadań wyznaczonych w dokumencie oraz dobrze zorientowana w istniejących realiach, przy tym mająca bezpośredni wpływ na procesy gospodarcze i społeczne zachodzące w gminie.

Główne zadania koordynatora polegałyby na:

- bieżącej analizie stanu realizacji Strategii;
- obserwacji uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych wpływających lub mogących wpłynąć na realizację strategii;
- prowadzeniu bazy informacji;
- wypracowaniu kryteriów oceny stanu realizacji Strategii;
- aktywnym poszukiwaniu źródeł finansowania.

Wdrażanie strategii powinno na każdym etapie podlegać weryfikacji oraz aktualizacji.

XV. SPOSOBY MONITOROWANIA, OCENY ORAZ KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ STRATEGII

15.1. System monitorowania

Monitorowanie jest to proces, który ma na celu analizowanie stanu realizowanego projektu, czy strategii oraz jej zgodności z postawionymi celami. W monitorowaniu ważne jest wyciąganie wniosków z tego, co zostało lub nie zostało zrobione, a także modyfikowanie dalszych działań w taki sposób, aby osiągnąć zakładany cel w przyszłości. Znaczącym elementem monitorowania jest wypracowanie technik pozwalających na zbieranie informacji oraz opracowanie odpowiednich wskaźników będących odzwierciedleniem efektywności prowadzonych działań.

Sprawdzeniem realizacji strategii oraz jej poszczególnych elementów będzie zajmować się Komitet Monitorujący, żaby zachować ciągłość procesu przygotowania Strategii oraz jej realizacji, w skład Komitetu Monitorującego wchodzić będą osoby zaangażowane w sporządzanie strategii. Skład Komitetu Monitorującego przedstawiać się będzie następująco:

- Wójt Gminy Skomlin,
- Skarbnik,
- Przewodniczący Rady Gminy.

Zebrania Komitetu Monitorującego odbywać się będą raz na pół roku, z możliwością częstszych spotkań po uprzednim zawiadomieniu wszystkich członków przez Sekretariat Komitetu. Funkcję Sekretariatu pełnić będzie sekretariat Gminy Skomlin. Zadaniem sekretariatu będzie powiadamianie członków Komitetu o terminach spotkań oraz przygotowywanie na w/w spotkania szczegółowych informacji o postępach realizacji Strategii w formie raportu monitorującego. Obowiązkiem Sekretariatu będzie również przygotowywanie protokołów z posiedzeń, zawierających ustalenia w/w posiedzeń i przesyłanie ich do członków Komitetu. Komitet Monitorujący będzie miał za zadanie analizować ilościowe i jakościowe informacje na temat wdrażanych projektów i całej strategii w aspekcie finansowym, jak i rzeczowym. Celem takiej analizy będzie zapewnienie zgodności realizacji projektów oraz strategii z wcześniej zatwierdzonymi założeniami i celami. Jeśli w raportach monitoringowych ujawnione zostaną problemy związane z

wdrażaniem Strategii, Komitet Monitorujący powinien podjąć działania mające na celu wyeliminowanie trudności wdrożeniowych.

Na koniec każdego podokresu planowania (tzn. styczniu 2020 roku) Komitet sporządzi raport końcowy, który będzie obrazował faktycznie zrealizowane zadania w kontekście założeń Strategii. Wszelkie pokazane rozbieżności pomiędzy ustaleniami Strategii, a jej rzeczywistym wykonaniem będą w w/w raporcie szczegółowo wyjaśnione. Raport końcowy będzie dostępny do wglądu w Urzędzie Gminy Skomlin.

15.2. Sposób oceny

W procesie monitorowania Strategii przewidziano następujące fazy:

Ocenę wstępną

Rozpoczęcie każdego programu i wchodzących w jego skład projektów poprzedzone zostanie ustaleniem wszelkich parametrów ilościowych oraz jakościowych (wskaźniki określające wyniki realizowanych zadań). Zostaną również dokładnie określone etapy cząstkowe realizacji poszczególnych zadań (termin rozpoczęcia i zakończenia). Przyjęte raz parametry powinny być stosowane przez cały czas realizacji programów i projektów.

Monitoring sterujący

Dotyczy całego okresu wdrażania projektu. Zadaniem prowadzonego monitorowania będzie wykrycie wszelkich odchyłeń, jakie mają miejsce w trakcie realizacji projektu.

Kontrolę końcową - ewaluację efektów

Ewaluacja rozpoczyna się w już procesie planowania/programowania. Można powiedzieć, że planowanie działań i ewaluacja ukierunkowują się wzajemnie. Jest to bardzo istotna funkcja ewaluacji, ponieważ pozwala na zbadanie wewnętrznej logiki programu/projektu. Logika programu/projektu opisuje relacje między wszystkimi jego elementami: potrzebami, strategią, celami, nakładami, działaniami, produktami, rezultatami i wpływem. Ewaluacja, badając wewnętrzną spójność programu/projektu, weryfikuje w jaki sposób nakłady programu przekształcają się w produkty, jak produkty prowadzą do uzyskania rezultatów i oddziaływania, a więc i zaspokojenia potrzeb grup docelowych.

Ogólnym celem ewaluacji jest podwyższenie stopnia adekwatności, efektywności i znaczenia rezultatów wynikających z programów finansowanych przez Unię Europejską. Głównym zadaniem jest przede wszystkim dążenie do stałego ulepszania skuteczności i efektywności interwencji publicznej, rozumiane nie tylko jako pozytywne efekty społeczne lub gospodarcze związane bezpośrednio z programem, lecz także jako zwiększenie przejrzystości i promowania działań podejmowanych przez władze publiczne.

Główne zastosowania ewaluacji:

- identyfikacja słabych i mocnych stron,
- oszacowanie możliwości i ograniczeń,
- usprawnienie zarządzania,
- wskazanie kierunków rozwoju i priorytetów działalności sektora publicznego,
- poprawianie błędów dla celów odpowiedzialności,
- wsparcie alokacji zasobów finansowych,
- ulepszenie procesu decyzyjnego.

W szczególności zadaniem ewaluacji jest dostarczenie odpowiednim odbiorcom dokładnych ocen stanu wdrożenia programów w zakresie:

- działania programów;
- wydajności i trwałości w stosunku do założonych celów;
- wpływu na problemy, do których odnoszą się programy;
- wyciągniętych wniosków w celu poprawy wdrożenia programów i projektowania nowych programów;
- identyfikacji dobrych praktyk o potencjalnym szerszym zastosowaniu.

Jednym z celów ewaluacji jest również zapewnienie przejrzystości wykorzystania środków publicznych poprzez przekazywanie i upowszechnianie informacji o powodzeniu lub niepowodzeniu przedsięwzięć finansowanych z programów pomocowych. Ewaluacja ma również wymiar edukacyjny. Uczy bowiem rejestrować i stymulować zmianę, analizować i rozumieć złożoność zjawisk.

Ocena końcowa powinna określić na ile zakładane w Strategii cele zostały osiągnięte oraz ustalić przyczyny wszelkich odchyień w realizacji. Ewaluacja posłuży za podstawę sprawdzenia, czy planowane efekty są zgodne z przyjętymi celami oraz ich miarami. W trakcie ewaluacji zostanie również dokonana analiza podejmowanych działań korygujących. Wnioski z ewaluacji zostaną wykorzystane w trakcie realizacji kolejnych, podobnych projektów w przyszłości.

15.3. Sposób inicjowania współpracy pomiędzy sektorem publicznym a organizacjami pozarządowymi

Uwarunkowania współpracy

Fundamentem ideowym, który wyznaczają podstawy współpracy państwa, w tym samorządów terytorialnych oraz organizacji pozarządowych jest zasada subsydiarności. Zasada ta zakłada, że państwo bierze na siebie tylko te zadania, których nie są w stanie rozwiązać obywatele i ich wspólnoty. Praktyczną konsekwencją przyjęcia tej zasady jest decentralizacja państwa i przekazywanie władzy lokalnej wspólnotom samorządowym.

Bardzo ważnym krokiem na tej drodze jest przeniesienie znacznej części kompetencji rządu naczelnego samorządom: powiatom i województwom. Dzieląc zadania pomiędzy poszczególne szczeble administracji publicznej, starano się maksymalnie skrócić dystans pomiędzy władzą a obywatelem. Obok tego powinien również dokonywać się proces przekazywania części kompetencji państwa obywatelom dobrowolnie zrzeszającym się dla rozwiązywania zadań społecznych. Nie chodzi o to, że obywatele mają prawo sami precyzować swoje problemy i czekać tylko na pomoc państwa w ich rozwiązywaniu, ale również o to, iż w wielu dziedzinach organizacje te szybciej, a także taniej potrafią rozwiązać problemy niżeli administracja rządowa i samorządowa.

Zasadniczym faktem, który powinni uświadamiać sobie wszyscy samorządowcy oraz pozarządowcy jest to, iż podmiotem ich działania są ludzie. Zarazem samorząd lokalny, jak i organizacje pozarządowe są reprezentantami społeczności (aczkolwiek w oparciu o różne podstawy samorząd z mocy prawa, a natomiast organizacje dobrowolnie). Obie ww instytucje w różny sposób i na różnych zasadach, dążą do wspólnego celu, m.in. jest nim zaspokajanie potrzeb społecznych, służenie ludziom, którzy wybrali swoich przedstawicieli do tych instytucji. Zrozumienie tego faktu nie jest wcale powszechne, a jest to przecież fundament współdziałania, w ramach wspólnej misji takiej jak dobro społeczności lokalnej. Organizacje pozarządowe zazwyczaj są znacznie bliżej ludzi, ponieważ wyrastają w odpowiedzi na ich konkretne potrzeby. Niestety administracji natomiast zdarza się zapomnieć o swojej misji, o tym, komu służy, a przecież świadomość misji, nadanie podmiotowości ludziom uruchamia proces uwłaszczenia obywateli oraz przywrócenia im podmiotowości przez tworzenie możliwości wpływania na własne sprawy. Jednym z toków takiego procesu uwłaszczenia obywateli jest budowanie współpracy między władzą lokalną a organizacjami pozarządowymi, które pełnią funkcję uspołeczniania życia zbiorowego.

Organizacje, jak już wcześniej wspomniano, powstają tam, gdzie pojawiają się niezaspokojone potrzeby społeczności, a najczęściej są odpowiedzią na problemy dnia codziennego, ponieważ to te właśnie są najbardziej istotne. Część organizacji w sposób świadomy pozostaje na tym poziomie działania, bo taka jest ich misja, tak określiły swoją rolę oraz miejsce, czyli pomagać wtedy, kiedy pojawia się problem. Zazwyczaj uzupełniają w ten sposób działania samorządu i państwa. Natomiast inne organizacje starają się poszukiwać przyczyn problemów, a nie jedynie łagodzić ich skutki. Jest to skuteczna metoda rozwiązywania problemów, a zarazem trudna, ponieważ wymaga umiejętności oraz wytrwałości w docieraniu do rzeczywistych źródeł problemów jak również spojrzenia ponad codziennością. Wiele organizacji upatrujących w tym właśnie swoją rolę, stara się docierać do źródeł problemów, rozwiązywać je zarówno w skali lokalnej, a także ogólnopolskiej.

Nie jest to również łatwe dla samorządowców, którzy bardzo często przytłoczeni są problemami dnia codziennego m.in. dziurawymi jezdniami, czy też brakiem pieniędzy na wypłatę zasiłków z pomocy społecznej. Wśród nich istnieje także wiele przykładów starań o patrzeć na problemy w dłuższym okresie i określanie celów, odnoszących się do źródeł problemów, a nie jedynie do ich skutków. Przykładem takiego podejścia do określania celów działania są Strategie tworzone w wielu gminach w Polsce.

Uświadomienie tego, że w działaniu najważniejsze są rezultaty wiąże się ściśle ze świadomością misji oraz celów. Myślenie w kontekście efektów podejmowanych działań wymaga planowania i to w dłuższym horyzoncie czasowym. Przede wszystkim należy finansować nie działania, ale ich rezultaty. Dobrze znane są sytuacje, gdzie niektóre rezultaty można osiągnąć bardzo prostymi i tanimi sposobami, ale nie da się ich jednak zastosować, trzeba wybrać sposób droższy i tym samym niekoniecznie gwarantujący osiągnięcie zakładanych rezultatów tylko, dlatego, że tak mówią przepisy. To bardzo częsty problem administracji, którego rozwiązaniem mogą być organizacje pozarządowe, które są elastyczne, a przez to m.in. dzięki temu skuteczne w działaniu.

Władza samorządowa z mocy prawa jest gospodarzem w swojej gminie, a dobry gospodarz to nie zawsze ten potrafiący sam wszystko zrobić najlepiej, ale przede wszystkim ten, który potrafi dobrze kierować innymi. Władze samorządowe powinny dążyć do tworzenia warunków współpracy z wszystkimi, którzy działają dla dobra społeczności lokalnej, w tym z organizacjami pozarządowymi.

Organizacje mogą osiągać założone rezultaty taniej i skuteczniej niż na przykład jednostki budżetowe, które są obciążone administracją i muszą działać zgodnie z przepisami. Jest to ważne z jeszcze jednego powodu jakim jest szczęście ludzi, gdy czują w pełni, że ich potrzeby są zaspokajane, gdy się ich nie wyręcza, ale oddaje się im możliwość decydowania o zaspokajaniu własnych potrzeb. Właśnie jedną z form takiego uczestnictwa jest współpraca z organizacjami pozarządowymi reprezentującymi interesy obywateli.

Innym równie istotnym elementem świadomości współpracy jest uzmysłowienie sobie ról, jakie pełnią obaj partnerzy. Oczywiście podstawą dla określania tych ról jest stan obecny, co nie oznacza jednak, że nie można dążyć w ramach obowiązujących reguł do jego zmiany. Władze lokalne w swojej gminie zobowiązane są do świadczenia określonego zakresu usług o ustalonych standardach. W przeciwieństwie jednak do nich, organizacje tworzone są dobrowolnie, mogą same określać to co robią. W określeniu ról ww. podmiotów pomaga zidentyfikowanie oraz przekonanie się nawzajem o swoich atutach. Na przykład samorząd ma możliwość kreowania warunków i regulacji dotyczących różnych sfer życia publicznego, przy tym posiada zasoby oraz środki na prowadzenie działań na rzecz mieszkańców, a dodatkowo ma dostęp do różnych źródeł informacji. Natomiast organizacje są elastyczne, nie są bowiem ograniczane tyłoma przepisami co samorząd, co oznacza, że mogą być znacznie bardziej innowacyjne, mają lepsze rozpoznanie potrzeb społecznych, mogą także efektywniej świadczyć usługi na rzecz mieszkańców. Dobre poznanie siebie nawzajem oraz określenie własnych atutów, słabości pozwala na precyzyjne określenie ról obu partnerów. Odmienność w możliwościach ich działania i w tym, czym dokładnie dysponują stanowi siłę współpracy, w której obaj partnerzy mogą uzupełniać się wzajemnie i dodatkowo pomnażać efekty współdziałania.

Organizacje pozarządowe – partner samorządu terytorialnego

Organizacje pozarządowe działają na rzecz wybranego interesu oraz nie działają w celu osiągnięcia zysku. Ponad to są reprezentantem społeczności lokalnej, wyrazicielem potrzeb mieszkańców, celów i oczekiwań tej społeczności. Dlatego też organizacje pozarządowe dla samorządu są znakomity węzłem komunikacyjny, dzięki któremu przepływają informacje zarazem od ludzi do samorządu, jak i od samorządu do społeczeństwa. Organizacje będące reprezentantami społeczności lokalnej powinny mieć możliwość wyrażania swojej opinii w sprawach ważnych dla społeczności, a także brać udział w podejmowaniu istotnych dla mieszkańców decyzji.

Głównymi formami współpracy między organizacjami a samorządami są: stałe przepływy informacji, konsultacje, współuczestnictwo w podejmowaniu decyzji przez władze samorządowe. Organizacje świadczą także, o czym wcześniej wspomniano, pomoc bezpośrednią na rzecz mieszkańców społeczności lokalnej, dysponują one w tym zakresie potencjałem, wiedzą oraz doświadczeniami. Świadczy to o tym, że mogą być znakomitym wykonawcą zadań publicznych, których zakres jak i sposób realizacji określa samorząd.

Główna forma współpracy to: kontraktowanie usług organizacjom przez samorząd. Organizacje przy wykonywaniu zleczanych przez samorząd zadań publicznych, proponują również zupełnie niekonwencjonalne i nowatorskie sposoby rozwiązywania problemów. Pełnią funkcję innowacyjną, w tym zakresie samorząd również powinien współpracować z nimi, a dokładniej inspirując działania innowacyjne i wspierając ich realizację.

Główne formy współpracy to: programy dotacji i inne formy wspierania organizacji przez samorząd.

Organizacje pozarządowe spośród innych partnerów samorządu terytorialnego wyróżniają się następującymi cechami:

- łączenie funkcji usługowej i reprezentacji,
- duża wiedza na temat potrzeb, dążeń i oczekiwań społecznych,
- elastyczność w podejmowaniu działań, łatwość w dostosowaniu ich do potrzeb oraz preferencji adresatów działań organizacji,
- potencjał ludzki,
- aktywizowanie i organizowanie społeczności lokalnej wokół działań organizacji,
- możliwość pozyskiwania środków na realizację działań niedostępnych bądź trudno dostępnych dla samorządu i innych partnerów,
- elastyczność w kalkulowaniu kosztów realizacji działań.

Programy współpracy najczęściej przewidują następujące formy współpracy pomiędzy samorządem a organizacjami pozarządowymi:

- konsultowanie decyzji podejmowanych przez władze samorządowe z organizacjami pozarządowymi, najlepiej w ustalonym wspólnie trybie i formie;
- określenie zasad i procedur ubiegania się przez organizacje pozarządowe o dotacje z budżetu samorządowego na realizację innowacyjnych projektów służących mieszkańcom danej społeczności lokalnej;
- uwzględnianie organizacji pozarządowych w przetargach na wykonywanie zadań publicznych;
- stanowienie w sposób kompleksowy celów, zasad, mechanizmów i form współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi.

Różne formy wspierania działań organizacji przez samorząd, na przykład:

- możliwość korzystania z infrastruktury posiadanej przez samorząd; organizacje bezpłatnie lub na zasadach preferencyjnych mogą korzystać z lokali, sal na szkolenia i konferencje;
- możliwość korzystania z informacji posiadanych przez samorząd,
- możliwość korzystania z wiedzy oraz doświadczeń ekspertów samorządowych,
- możliwość korzystania z kanałów promocyjnych gminy,
- możliwość udzielania przez gminę rekomendacji dla organizacji pozarządowych,
- możliwość korzystania ze szkoleń i to zarówno w zakresie merytorycznych zagadnień, jak i w zakresie rozwoju organizacyjnego, jak też dotyczących funkcjonowania władz samorządowych, urzędu gminy, etc⁴.

⁴ Wykorzystano: Tomasz Schimanek, „Organizacje pozarządowe w Polsce”

15.4. Działania informacyjne oraz promocja Strategii Rozwoju Gminy Skomlin

Informacje o projektach zawartych w strategii i jego efektach Gmina Skomlin będzie rozpowszechniać przede wszystkim na obszarze jego realizacji i jednocześnie na ogólnodostępnej stronie internetowej Gminy Skomlin. Informacje o projektach i Strategii będą także upowszechniane na terenie Polski, celem takiego działania jest przede wszystkim szeroka promocja projektów, a przez to zachęcenie do współpracy na terenie Polski i Europy. Działania promocyjne będą zgodne z wymogami Rozporządzenia w sprawie środków informacyjnych i promocyjnych stosowanych przez Państwa Członkowskie odnośnie pomocy z funduszy strukturalnych.

Jednym z kluczowych elementów umożliwiających efektywne wdrażanie Strategii jest zapewnienie informacji zwrotnej oraz ocenianie działań promocyjnych. Dodatkowo systematyczne zbieranie danych i gromadzenie ich w istniejących bazach danych jest elementem, który będzie ułatwiał późniejsze prace i działania promocyjne. Celem ewaluacji działań promocyjnych jest odpowiedź na pytanie, czy wszyscy mieszkańcy regionu mają wystarczającą wiedzę o działaniach, które realizowane są przez Urząd Gminy? Kolejnym celem jest zapewnienie efektywnej promocji przy równoczesnym obniżeniu jej kosztów.

W Internecie podawane będą cyklicznie informacje dotyczące zaangażowania finansowego UE w realizację projektów, a także stanie zaawansowania realizacji zadań oraz ich efektów w ramach Strategii.